

GESTURI, CUVINTE ȘI SIBOLURI ÎN SFÂNTA LITURGHIE

Introducere și Liturghia euharistică partea 27 până la partea 54
GESTURI, CUVINTE ȘI SIBOLURI

Mons. prof. Dr. Jozef Haľko

Bratislava 2020-2021

Pentru creștinii din Ronânia

Cu acordul și binecuvântarea predicatorului Mons. Josef Haľko

Din ziua de 1. 4. 2021

Traducerea predicii în limba cehă Jan Chlumský

Traducerea din limba cehă în limba română Iosif Fickl

GESTURI, CUVINTE ȘI SIMBOLURI ÎN SFÂNTA LITURGHIE

Cuprinsul predicilor sfintei liturghii din capela TV LUX din Bratislava

Dr. Jozef Hal'ko

Nr. crt.	Denumirea părții	Pagina
27.	DESPRE SFÂNTA LITURGHIE – Potirul	5
28.	Patena, palla, corporal, purificatorium	7
29.	Aducerea darurilor de jertfă	10
30.	Pregătirea darurilor de jertfă	12
31.	Vinul și apa	15
32.	Rugăciuni silențioase după pregătirea darurilor de jertfă	17
33.	Rugăciunea după pregătirea darurilor	20
34.	Rugăciunea asupra darurilor de jertfă	23
35.	Prefața – cântec de mulțumire	25
36.	Sfânt, Sfânt, Sfânt	28
37.	Introducerea rugăciunii euharistice, invocarea Duhului Sfânt	31
38.	Transsubstanțierea pâinii	33
39.	Transformarea vinului	37
40.	Pentru toți, pentru mulți	39
41.	Invocarea după transformarea euharistică	40
42.	Rugăciune după transformare	42
43.	Doxologia	46
44.	Îndemn la rugăciunea Tatăl nostru în sfânta liturghie	50
45.	Rugăciunea Tatăl nostru în sfânta liturghie	54
46.	Semnul păcii	57
47.	Frângerea pâinii și Mielul lui Dumnezeu	61
48.	Pregătirea personală a preotului pentru sfânta împărtășanie	64
49.	Iată, Mielul lui Dumnezeu	66
50.	Sfânta împărtășanie	68
51.	Cântul la sfânta împărtășanie	71
52.	Purificarea	73
53.	Rugăciunea după sf. împărtășanie	75
54.	Ceremonia de încheiere	77

27 DESPRE SFÂNȚA LITURGHIE – Potirul

Dragi frați și surori,

Domnul Isus, în evanghelie vorbește despre suferință și noi știm, că în viața lui au fost momente, când a acceptat această suferință. A fost în grădina din Gehtsemani cu cuvintele: „Tată, dacă vrei, îndepărtează acest potir de la mine, dar nu voința mea, ci a ta să fie.”¹¹

Noi astăzi vrem să vorbim despre potir, pentru că este componentă a explicării gesturilor, cuvintelor și a simbolurilor sfintei liturghii. Ultima dată am vorbit despre rugăciunea credincioșilor. Când aceasta se termină, ce se întâmplă pe altar? Ce văd credincioșii? Ce vedeți că se întâmplă pe altar?

Ministranții aduc pe altar câteva obiecte, care se folosesc în cadrul jertfei euharistice, în liturghia euharistică. Cel mai vizibil este potirul.

Ce este potirul? Să spunem mai multe despre el, ce înseamnă, ce simbolizează și ce exprimă în sfânta liturghie. Potirul este un vas sfânt, mai ales binecuvântat și scos din orice utilizare profană. În final, în marea majoritate a cazurilor este direct fabricat pentru acest scop.

Potirul este destinat doar pentru vin, care îl toarnă preotul în el împreună cu un pic de apă. Acest vin în potir, apoi îl ridică ca dar de jertfă și cu cuvintele de preschimbare se apleacă asupra potirului, apoi acest potir îl ridică. Deci este obiectul, potirul, în care se derulează schimbarea, transformarea vinului în sângele lui Isus. Din aceasta rezultă totul, ce se cere, să îndeplinească potirul. Înainte de toate, potirul are vasul superior, cană dacă putem să-i spunem așa (în limba latină cuppa), care este așezată pe o tijă. Această cupă trebuie fabricată din materiale nobile, aur, argint sau trebuie să fie aurită. În partea de mijloc, care țin cupa este așa numită nucle (în limba latină nodus), care ajută preotul, ca să poată prinde ferm și în siguranță acest potir tocmai pentru faptul, că în el este sângele lui Cristos. Partea inferioară a potirului (suport), uneori se numește picior (în limba latină pes) și aceasta trebuie să fie suficient de grea și suficient de lată, pentru ca potirul să stea fix, pentru că este parte componentă a transformării. Dacă am căuta, ce importanță are potirul în Sfânta Scriptură, atunci vom citi despre potir ca despre potirul comuniunii, potirul mântuirii, potirul suferinței, potirul amarului și potirul binecuvântării.

În ce își are originea faptul, că vorbim despre potirul comuniunii? Înaintea transformării vinului în sângele lui Cristos auzim, că Isus a luat potirul cu vin, a adus mulțumiri și l-a dat ucenicilor săi. L-a luat și l-a dat ucenicilor săi. În perioada lui Isus a fost un obicei foarte răspândit, că în acest fel comunitatea a exprimat, că există, că trăiește ca și comunitate, trăiesc într-o anumită comuniune, inclusiv unitatea spirituală. La cenele festive de aceea între ei circula potirul, și prin aceasta exprimau, că sunt o comunitate de oameni, și înainte de toate în comuniune cu Dumnezeu. Comunitatea, și în final chiar legământul cu Dumnezeu. Cum citim de exemplu sau auzim la ultima cină și în sfânta liturghie: „acesta este potirul sângelui

¹¹ Lc 22,42

meu, care se varsă pentru voi și pentru toți pentru iertarea păcatelor. Acesta este legământul cel nou și veșnic.”

Aceasta o spune preotul, cu potirul în mână. Dar în psalmi avem tabloul previziunilor acestui potir al comunității (*menționat și ca cupă*).

În psalmul 23,5 citim: „Tu pregătești masa pentru mine în fața dușmanilor mei, îmi ungi capul cu untdelemn și paharul meu e plin de se revarsă.” Prin aceste cuvinte psalmistul se roagă către Dumnezeu, care și în acest fel creează o comunitate cu oamenii.

În psalmul 16,5, psalmistul spune: „Domnul este partea mea de moștenire și cupa mea cu soți, tu ești acela care ai în mână soarta mea.”

Tot vorbim despre potir, care exprimă comuniunea dintre oameni și comuniunea între oameni și Dumnezeu, care într-un mod fundamental stabilește, ce calitate are această comunitate.

Evident că în afara acestei dimensiuni, potirul este și potirul mântuirii. Și este potir al mântuirii, pentru că această mântuire este obținută de Isus Cristos, prin aceasta a suferit, pentru că a băut acest potir amar. Am spus deja, că în grădina Getsemani spune: „Tată, dacă vrei, ia de la mine acest potir, dar nu voința mea să fie, ci a ta.”² Din nou sunt aici schițate imagini, în psalmi. De exemplu în psalmul 116,13 sunt scrise cuvintele: „Ce-i voi da în schimb Domnului pentru tot binele ce mi l-a făcut. Voi lua potirul mântuirii și voi invoca numele Domnului”³

Aici vedem acea interconectare a potirului, care este simbolul comuniunii cu Dumnezeu și în același timp potirul mântuirii. Această mântuire se referă întotdeauna la Dumnezeu, care îl apără pe om, omul, care invocă numele Domnului. Și acesta este de fapt scopul potirului, ca omul să-l apeleze pe Dumnezeu, să invoce numele lui.

Desigur este important să ne amintim, că sângele a fost simbolul curățirii mântuitoare a omului. Prefigurarea este sângele animalelor de sacrificiu, care s-a vărsat pe altar în timpul jertfelor, pe care oamenii le aduceau la templul din Ierusalim.

Mai departe, Isus îi pregătește pe ucenicii lui pentru a bea acest potir, care este în același timp potirul mântuirii, dar și potirul suferinței, potirul amarului. *Isus i-a spus lui Petru: „Puneți sabia în teacă. Oare să nu beau potirul pe care mi l-a dat Tatăl?”*⁴

Încercarea lui Petru să rezolve situația prin violență și răspunsul lui Isus, care folosește referirea și mesajul potirului despre sânge, care spală păcatele lumii și este sângele, care este vărsat din dragoste.

Altă dată, când ucenicii ca și cum s-ar odihni și ar vorbi, mama s-a străduit să intervină pentru doi fii ai ei și apoi, *după ce Isus a pus întrebarea „ce-ți dorești?” I-a răspuns: Poruncește ca acești doi fii ai mei să stea unul de-a dreapta și unul la stânga ta, în împărăția ta.*⁵

Isus i-a răspuns: „Nu știți ce cereți. Puteți să beți potirul pe care îl beau eu sau să vă botezați cu botezul cu care eu sunt botezat?”⁶

Ajungem tot mai aproape în apogeul momentului Ultimei Cine și Prima cină, în felul ei. Ultima cină cu Isus Cristos și Prima cină, care apoi se proiectează în întreaga istorie prin aceste cuvinte „faceți aceasta în amintirea mea.”

² Lc 22,42

³ Ps 116,12-13

⁴ In 18,11

⁵ Mt 20,21

⁶ Mc 10,38-39

Astfel ajungem la grădina din Getsemani, unde Isus spune: „Sufletul meu este trist de moarte, rămâneți aici și vegheați împreună cu mine! Și mergând mai încolo, a căzut cu fața la pământ, spunând: „Tată! Dacă este posibil, să treacă aceasta de la mine. Dar nu cum vreau eu, ci cum vrei Tu!”⁷

„Tată, dacă nu este posibil să treacă acest potir fără să-l beau, să se facă voința Ta.”⁸

Și astfel ajungem la apogeul sfinte liturghii, când Isus a luat potirul, a dat mulțumiri și a spus: luați și împărțiți între voi. „Căci vă spun: nu voi mai bea din rodul viței, până când va veni împărăția lui Dumnezeu.”⁹

În timpul fiecărei sfinte liturghii, este de neconceput gestul când preotul ia potirul și spune: „Luați și beți din acesta toți: acesta este potirul sângelui meu, care se varsă pentru voi și pentru mulți, pentru iertarea păcatelor.” Aici este cuprins totul.

Este potirul comuniunii, potirul mântuirii, potirul suferinței, potirul amarului și potirul binecuvântării. Împreună cu potirul, ministranții aduc și alte obiecte, despre care vom vorbi amănunțit. Vom vorbi despre ceea ce vedem pe altar și atunci, când se aduc darurile de jertfă. Dar aceasta va fi tema următoarei meditații.

În timpul acestei sfinte liturghii deci, remarcați acest potir, ce se va întâmpla cu el. Și mai ales vom fi cu toții recunoscători lui Isus Cristos, că și prin intermediul potirului ne exprimă dragostea lui nemărginită, când varsă pentru noi sângele său, pentru a ne salva. Pentru a avea parte la potirul mântuirii, potirul binecuvântării, la care ajungem doar prin potirul suferinței și potirul amarului.

Lăudat să fie Isus Cristos!

„Z PRAMEŇA“ Din ziua de 25.09.2020

Din sursa <https://www.tvlux.sk/archiv/play/kalich>

/LA LITURGHIA JERTFEI /

28. Patena, palla, corporal, purificatorium

Dragi frați și surori,
când vorbim despre îngerii păzitori, atunci ne pot năpădi veștile despre accidente de circulație sau despre alte situații periculoase ale vieții, despre care suntem obișnuiți să spunem, că îngerul păzitor a fost prezent și ne-a ajutat foarte mult. Păcat, că nu ne obișnuim să vorbim despre îngerii păzitori și în dependență cu alt tip de păzitori, adică să ne apere credința în Dumnezeu, credința în Isus Cristos și de asemenea credința în euharistie, pe care o celebrăm în sfânta liturghie. Finalmente se spune, că euharistia este pâinea îngerilor. De aceea, când vorbim despre gesturi, cuvinte și simboluri în sfânta liturghie, la fel ca și astăzi spunem ceva și despre alte obiecte, artefacte, care se găsesc pe altar, atunci când ministrantul aduce pe altar potirul. Pentru că totul ce este pe potir și prea puțin vizibil pentru ochiul credincioșilor,

⁷ Mt 23,38-29

⁸ Mt 26,42

⁹ Lc 22,18

poate chiar invizibil, este orientat spre faptul, ca să se exprime respectul pentru euharistie, față de pâinea îngerilor, respect și credință în ceea ce există în fiecare fărâmitură de pâine (hostie), pâinea transformată în euharistie este Isus, în plină măsură prezent.

Ce văd credincioșii, când ministrantul aduce potirul pe altar?

Văd pe potir o năframă albă (*pliată într-un anumit fel*), care atârnă peste potir și în el văd o pânză pliată în câteva straturi și ceva, ce nu văd deloc. În total este vorba despre patru lucruri. Deasupra este așa numitul corporal (*pe care preotul apoi va pune potirul*). Sub corporal este palla, sub palla este patena, care se încadrează în marginile potirului și le menține, ceea ce noi numim purificatoriu.

Ce este corporal? Și de ce se numește astfel?

În esență corporalul este componenta cea mai veche a parametrilor (*aparținând printre veșmintele sfintelor liturghii*) ale sfintei liturghii. Este pus deasupra, pentru ca ministrantul sau celebrantul să-l poate lua ca primul, pentru al întinde pe altar.

Corporalul este o pânză albă apretată, de o formă pătrată aproximativ de 40 x 40 cm, de regulă pe el sunt brodate mici cruciulițe și poate avea și un tiv ornamentat. Denumirea de corporal reiese din două cauze: prima este istorică.

Simbolizează pânza de înmormântare, în care a fost înfășurat trupul mort al lui Isus (*poate, după evanghelia lui Ioan s-ar putea vedea și pânza concretă care a fost pe capul lui Isus, nu a fost pusă lângă dunga pânzei în care a fost înfășurat trupul lui Isus, ci a fost împăturită separat în alt loc* /Ioan 20,7). După învierea lui Isus apostolii au găsit la locul, unde a fost inițial trupul răstignit a lui Isus, pânza de înmormântare și acea pânză care se pune pe cap.

Al doilea motiv al denumirii de corporal este realitatea, că pe altar creează o așa numită, cea mai esențială zonă de comportare cu euharistia – cu trupul lui Cristos. Pe corporal se ajunge la transformarea pâinii și a vinului. Deasupra corporalului se frânge pâinea și pe corporal se pun alte vase sfinte cu euharistia înaintea sfintei împărtășanii. Deasupra corporalului se purifică sau se curăță vasele sfinte. Rolul acestei pânze pătrate este ca să capteze fiecare particulă a euharistiei. Ministrantul sau celebrantul, când la finalul sfintei liturghii corporalul se pliază, se pliază tocmai în sensul spre interior, ca toate eventualele particule ale hostiei transformate să fie captate și ulterior prelucrate în mod specific.

Sub pătratul mare, adică corporalul, deocamdată pliat, este un pătrat mai mic, care se numește palla. Aceasta servește la acoperirea potirului. Palla este de regulă din carton învelit cu o pânză ornată, care prin culorile ei se poate schimba în funcție de perioada liturgică și de obicei pe ea sunt cusute/brodate motive euharistice. Apără vinul și ulterior sângele euharistic, mai ales într-un mediu plin de praf, pe timpul celebrării sfintei liturghii în exterior, și mai ales vara în timpul numărului mare de insecte în mediul în care se celebrează sfânta liturghie.

Deci și palla servește, ca să apere sângele euharistic în potir, ca din mediul înconjurător să nu poată pătrunde nimic nedorit în potir.

Sub palla este patena, pe care se pune hostia de concelebrare. La sfânta împărtășanie se împart hostii mai mici, dar preotul, care celebrează sfânta

liturghie, eventual concelebrantul, primesc în mâini hostia mare și pentru faptul ca toți credincioșii să o vadă.

Pentru că patena este atinsă de euharistie, trebuie să fie din aur sau aurită. Are adâncituri circulare, în care încap cu precizie hostia pregătită pentru concelebrare. De regulă este ornată cu cruciuliță, care ne amintește, că transformarea ne prezintă jertfa de pe Calvar a lui Isus pe cruce. Pe patenă preotul pune înapoi hostia transformată și împreună cu potirul le ridică pe timpul doxologiei.

La început, în timpul manipulării cu hostia, când încă nu este euharistia, ci este pâinea care este adusă ca jertfă pe patenă. Preotul ridică această pâine și o jertfește cu cuvintele: „Binecuvântat ești, Doamne, Dumnezeule întregului univers. Din dărnicia ta am primit pâinea pe care o oferim. Este rodul pământului și al muncii oamenilor, și va fi pentru noi pâinea vieții!”

După unele interpretări patena are o formă circulară pentru a ne aduce aminte de eternitate, de veșnicie, căci cercul nu are sfârșit, de aceea este simbolul veșniciei. Euharistia de fapt trebuie să ne conducă spre veșnicie.

În mod intenționat sub aceste trei straturi, deci sub corporal, palla și patenă se află cel mai vizibil lucru, cu pâza albă peste el (*purificatoriu*), care acoperă potirul sub patenă.

Este lungă de cca. 40 cm și pliată de trei ori. Este de fapt spus popular un fel de prosopel. Se folosește la primirea sângelui euharistic și la curățirea patenei și a potirului. Este vorba de o așa numită purificație. Cu acest fapt ne vom mai ocupa. Când totul se întinde pe altar, purificatoriu se așează lângă corporele astfel, încât preotul să-l aibă la îndemână pentru a-l folosi oricând. Toate rugăciunile care se prezintă la utilizarea potirului, utilizarea patenei, utilizarea pallei, a corporalului sau a purificatorului sunt menționate în marea carte, care în timpul ceremoniilor liturgice solemne se poate aduce pe altar, tocmai în acest moment. În momentul, când se pregătesc darurile de jertfă, credincioșii văd că este o carte voluminoasă, care este ornată, are o copertă frumoasă și adecvată și că din ea atârnă semne și semne de carte. Acestea sunt detalii, care nu ni se par importante, dar și toate acestea le putem vedea ca un simbol. Adică, acea carte mare, foarte frumos pregătită și o carte solidă, cuprinde toate rugăciunile, pe care se roagă preotul de-a lungul întregului an. Este o bogăție superbă de rugăciuni, pe care le prezintă preotul. În această carte este și calendarul, aceasta înseamnă, că sunt acolo și sărbătorile solemnitățile individuale, sărbătorile și comemorările. Cuprinde și instrucțiunile, cum trebuie să se celebreze sfânta liturghie corect, demn și profund evlavios. Semnele servesc pentru ca în timpul sfintei liturghii preotul să poată întoarce paginile cu demnitate, pentru ca ministrantul sau acela, care are în grijă cartea, să poată imediat după o pregătire prealabilă, să găsească acea parte a misalului, de care are nevoie preotul. La fel ca și artefactele potirului descrise mai înainte, la fel și pe care (numită misal) folosită în timpul sfintei liturghii trebuie pregătită. Totul este orientat spre faptul, ca sfânta liturghie să fie celebrată demn, căci este o atingere cu Dumnezeu și este rugăciunea ca un dialog cu Dumnezeu. Este necesar să ne spunem că acei credincioși participanți la sfânta liturghie nu văd, că, cuvintele transformării euharistice sunt în misal subliniate cu litere mari, speciale, pentru că este momentul cel mai sfânt pentru celebrarea sfintei liturghii. Pentru ca fiecare preot să vadă bine, să poată citi bine aceste cuvinte, care transformă pâinea și vinul în trupul și sângele lui Isus Cristos.

Dragi frați și surori, chiar dacă se repetă și acestea sunt detalii, care ni se pot părea lipsite de importanță și neesențiale, așa totul stă pe aceste detalii, pe aceste detalii, care poate pentru unii pot părea a fi lucruri mici. De fapt, ceea ce am spus până în acest moment despre temele, care astăzi le dezbatem, sunt îndreptate

spre un singur țel: „să respectăm, să apărăm și să adorăm pe Isus Cristos prezent în pâinea transformată și în vinul transformat. Chiar dacă cu lucruri mărunte, dar lucruri mărunte foarte importante le apărăm, pentru ca niciodată să nu se ajungă la profanarea euharistiei, ci dimpotrivă, să le primim cu cea mai mare evlavie, credință și respect. În timpul pregătirii darurilor de jertfă, despre care vom mai vorbi se apropie de altar și procesiunea cu darurile de jertfă, pe care preotul le preia și le pune pe altar. Acolo deja este pregătit potirul, patena, și celelalte lucruri necesare. Dar aceasta este deja tema dezbaterii noastre ulterioare.

Lăudat să fie Isus Cristos!

„Z PRAMEŇA“ Din ziua de 02.10.2020

Din sursă <https://www.tvlux.sk/archiv/play/patena-palla-korporal-purifikatorium>

29. Aducerea darurilor de jertfă

Dragi frați și surori,

unul dintre modurile, cum să nu admite, ca duhul rău să aibă șansa să acționeze în sufletul nostru este sistemul de trăire a relației pline de iubire cu Dumnezeu. Aceasta este condiția inevitabilă. Parte componentă a acestei iubiri, pentru a fi realmente o iubire autentică, este spiritul de jertfă. Să ne jertfim lui Dumnezeu, să ne dăruim lui Dumnezeu, să ne dăruim în totalitate lui. În final am putea spune, că trebuie să o spunem, că iubirea fără jertfă nu este o iubire autentică, și jertfa fără iubire nu este o jertfă autentică. Spun aceasta în legătură cu faptul, că despre ceea ce vom vorbi azi în dependență de sfânta liturghie, cu explicarea părții ei euharistice – jertfa euharistiei.

Astăzi vom vorbi despre ceea ce exprimă, ce simbolizează, spre ce se îndreaptă situația, când unii dintre credincioși iau în mâini darurile de jertfă și în procesiune trec la altar, unde aceste daruri de jertfă se predau preotului.

Tema considerației noastre de astăzi este deci aducerea darurilor de jertfă, pelerinajul spre jertfă. Primul lucru, care este marcant la acest pelerinaj este faptul, că merge. Este pelerinaj, un grup de oameni credincioși în mișcare. Ei merg în sensul de la intrarea în biserică spre altar. Prin aceasta exprimă, că sunt o comunitate peregrină. Într-un sens al cuvântului vin dintr-un mediu profan într-un mediu sacral și prin biserică se îndreaptă spre altar. Înțelegem aceasta astfel, că această comunitate mergând cu darurile de jertfă sunt pelerini spre patria cerească, pe care o reprezintă altarul, căci altarul îl reprezintă pe Isus Cristos.

Acest mers exprimă dinamica întregii vieți umane, drumul viții umane și orientarea vieții umane. Când se aduc aceste daruri de jertfă, ele reprezintă în același timp și daruri financiare, care au trecut prin mâinile celor care le-au jertfit drumul lor. Înainte de toate vorbim despre daruri, care sunt apa, vinul și pâinea. Pâinea a trecut drumul său de la spicul de grâu până la pâine. Vinul a trecut drumul său de la bobul de strugure până la vin. De aceea, când preotul ridică aceste daruri

spune: „Binecuvântat ești, Doamne, Dumnezeul universului. Din dărnicia ta am primit pâinea, pe care ți-o oferim. Este rodul pământului și al muncii oamenilor...”

Să mai discută încă puțin despre acea procesiune, despre acel „mers.” Aceasta exprimă și drumul vieții omului, care lucrează și care cu mâinile sale schimbă darurile lui Dumnezeu în daruri pentru om, care apoi le enumeră și le aduce pe altar ca daruri de jertfă. Parte componentă a darurilor aduse, în afară de apă, vin și pâine, poate fi și o colectă financiară, care a avut loc în biserică. Este destinată pentru săraci sau pentru nevoile bisericii. Bani adunați sunt în același sens rezultatul drumurilor vieții omului, a acestei vieți muncitoare. Oamenii renunță la o anumită parte a darurilor proprii în avantajul săracilor sau al nevoilor bisericii lor.

Grupul de oameni ducând darurile este și o comunitate peregrină. Darurile de jertfă niciodată nu le aduce un singur om. Minim doi, pot fi mai mulți și ei ca și reprezentanți ai oamenilor, parohiei și bisericii peregrine. Restul oamenilor, care nu sunt parte a grupului, când îl privesc, văd în el reprezentanții lor. Aceia, care merg cu darurile înlocuiesc, reprezintă pe fiecare om, care este în biserică. Și fiecare poate percepe, da și eu sunt parte a acestui grup peregrin, a acestei comunități peregrine, care aduce darurile de jertfă.

Din nou mă întorc la cuvintele preotului, care apoi le va rosti cu darurile în mână. Ele sună astfel: „*Binecuvântat ești, Doamne, Dumnezeul universului. Din dărnicia ta am primit pâinea, pe care ți-o oferim. Este rodul pământului și al muncii oamenilor și va deveni pentru noi pâinea vieții veșnice.*” Ceea ce este esențial este formulat aici la numărul plural și prin aceasta aceste aspect al comunității peregrine se subliniază și mai mult. Binecuvântat, noi am primit, noi jertfim – este exprimat la plural. De asemenea, este comunitatea simbolizată și prin pâine și prin vin. Căci pâinea se frânge și vinul se dă de la unul la altul în potir, deci și aceste daruri de jertfă aduse aici, formează o comunitate. Cu atât mai mult aceste daruri de jertfă formează o comunitate spirituală, când după cuvintele preotului la altar se schimbă în trupul și sângele lui Isus. Cu recunoștință îl slăvim: „*Binecuvântat să fie, Dumnezeu, în veci.*”

Al treilea moment este, că acest grup de oameni, se deplasează ducând darurile de jertfă. Sensul acestui mers, sensul creării acestei comunități, este, că duc darurile de jertfă și le duc lui Dumnezeu, le duc pe altar.

Reamintesc, că în istorie aceste daruri de jertfă au fost ceva, ce aduceau credincioșii de acasă. Astfel aceasta a fost și mai marcant, că ceva din pâinea greu obținută și ceva din vinul greu făcut, au adus pe altar. A fost darul de jertfă în acest sens, că au renunțat la ceva.

Repet, a fost foarte marcant, pentru că a fost în perioada, când oamenii erau săraci și la aceste daruri ale lui Dumnezeu au ajuns printr-o muncă realmente obositoare ale mâinilor lor. Da și astăzi, când aceste daruri nu sunt aduse de acasă din utilizarea profană, renunțăm la ele, le separăm și spunem da, aceasta este pentru jertfire.

În aceste daruri de jertfă sunt acumulate toate eforturile, pe care omul le suportă în timpul vieții sale cotidiene și de-a lungul întregii săptămâni. Este scris „munca oamenilor” muncă mâinilor omului. Deci, efortul omului. Dar ce este de fapt cel mai important să spunem, este faptul că oamenii aducând darurile de jertfă pe altar, se aduc pe sine. Se jertfesc pe ei ca și dar de jertfă. Viața ca dar de jertfă.

Comunitatea în mers, care are în mâini darurile de jertfă. Ți le jertfim Ție ca rod al pământului sau al viței de vie și a muncii omului. Toate eforturile sunt acolo, nu numai acelea, care nemijlocit depind de producerea pâinii și a vinului, dar și acele eforturi, care în timpul vieții cotidiene reușim să le jertfim. Doamne îți jertfesc această muncă a mea, pe care o fac acum: profesională, acasă, comunitară,

voluntară, de bună voie (- în proiect cei dispuși pentru serviciile de voluntariat în cadrul Bisericii) etc.

Toate acestea se termină prin faptul, că, această comunitate peregrină, care în mâni duce darurile de jertfă, le predă preotului. După câteva momente această comunitate spune: „Să le primească spre slava sa și a întregii sale sfinte Biserici.” Sunt acele mâini, în care comunitatea în mișcare a adus darurile de jertfă. Prin acest gest comunitate exprimă faptul, că îl consideră pe preot ca persoană competentă, care este purtătorul sfinte preoții și are darul lui Dumnezeu, ca în mâinile sale pâinea și vinul se schimbă în euharistie – în trupul și sângele lui Isus.

După toate acestea, pe care le-am spus, este clar, că în pelerinajul general se aduce apa, vinul și pâinea. De asemenea, se pot aduce și daruri pentru săraci și daruri pentru biserică. Niciodată nu este un dar personal pentru celebrant. Se întâmplă și faptul, că la altar se aduc și obiecte simbolice, care după terminarea solemnității se iau înapoi. Aceasta este hotărâtor foarte injust, pentru că sfânta liturghie nu este o reprezentare simbolică, un joc cu simboluri.

Sfânta liturghie este un eveniment viu și darurile de jertfă, care se aduc pe altar trebuie să fie daruri de jertfă, care nu se mai dau înapoi aceluia, care le aduce, ci se dau săracilor, sau pentru trebuințele bisericii. Mai departe pâinea și vinul, pentru a fi schimbate pe altar în trupul și sângele lui Isus. Desigur, nu este o rea voință în aceasta, când se aduc alte obiecte, dar liturghia nu realitate nu admite aceasta.

Și această zi, care o avem în fața noastră, poate fi ziua, în care ne jertfim Domnului. Să ne gândim la aceasta, cum vor fi aduse pe altar darurile de jertfă, căci nu în timpul fiecărei sfinte liturghii este o procesiune solemnă cu mai mulți oameni care se îndreaptă spre altar cu darurile de jertfă în mână, ci și într-o așa să spunem mini procesiune, când darurile de jertfă sunt aduse pe altar de ministrant, totul se derulează, se realizează. Este cuprinsă aici și jertfa și darurile de jertfă.

Sfântul papă Ioan Paul al II.-lea a meditat foarte profund despre tot, ce exprimă procesiunea, așa cum am vorbit despre acestea și recomanda cu căldură realizarea acesteia. Fie ca și această zi a noastră să fie o astfel de procesiune de jertfă, procesiunea comunității, care întreaga sa viață o dăruiește lui Dumnezeu.

Lăudat să fie Isus Cristos!

„Z PRAMEŇA“ Din ziua de 09.10.2020

Din sursă <https://www.tvlux.sk/archiv/play/prinasanie-obetnych-darov>

30. Pregătirea darurilor de jertfă

Dragi frați și surori,

În ultima propoziție a psalmului de azi citim: Domnul privește din cer și vede pe toți oamenii. Noi completăm, că oamenii, care sunt pe pământ cred, că Dumnezeu îi privește, și de aceea ei se uită în sus. Aceasta se exprimă de asemenea, tot printr-un gest al sfinte liturghii și noi continuăm în explicarea gesturilor, cuvintelor și simbolurilor sfinte liturghii.

Data trecută am vorbit despre aducerea darurilor de jertfă și azi vom vorbi despre pregătirea lor. Preotul, după primirea darurilor de jertfă de la aceia, care le-au adus la altar, trece la altar și le pune pe corporal.

Apoi patena, care o ține cu ambele mâini și cu pâinea și tot la fel ține și potirul cu vin. Atât patena, cât și potirul le ridică ușor și spune rugăciunea.

Înainte de a vorbi despre această rugăciune, să vorbim puțin despre acest gest de ridicare (a patenei și a potirului).

Ce înseamnă aceasta? Faptul că preotul ridică pâinea și vinul de pe alta în sensul spre cer exprimă, că începe să se realizeze ceva între cer și pământ. Prin mișcarea în ambele sensuri de la pământ la cer și de la cer la pământ. Evenimentul între om și Dumnezeu. Aceste daruri, după transformare trebuie să ne ridice la Dumnezeu.

Această ridicare presemnalizează și prevestește ridicarea pâinii euharistice mai sus, decât este prima ridicare și de asemenea și a vinului transformat, deci a euharistiei. Din darurile pământului devine pâinea din cer, trupul lui Cristos. Din vinul transformat devine sângele curățător al lui Cristos. Aceste ridicări

presemnalizează de asemenea, și ceea ce se află la sfârșitul rugăciunii euharistice odată cu cuvintele, despre care vom mai vorbi: „prin Cristos, cu Cristos și în Cristos.”

Intenționat se spune, că preotul ridică patena și potirul puțin, ca să se deosebească clar acest, cândva numit „mica ridicare”, de la cea marea ridicare în timpul transformării și în timpul doxologiei. În acest spirit și în această logică, preotul în timpul gestului se roagă. Dacă este liturghie fără cânt, atunci credincioșii aud acea rugăciune și răspund la ea.

Rugăciunea cu pâinea pe patena sună: „Binecuvântat ești Doamne, Dumnezeule universului. Din dărnicia ta am primit pâinea, pe care ți-o oferim. Este rod al pământului și rod al muncii oamenilor, și devine pentru noi pâinea vieții veșnice.

A doua rugăciune este asemănătoare, cu diferența, că nu se referă la pâine ci la vin:

„Binecuvântat ești, Doamne, Dumnezeule universului. Din dărnicia ta am primit vinul, care ți-l oferim. Este rod al viței-de-vie și rod al muncii oamenilor, și va deveni pentru noi băutură spirituală.”

Prima parte a acestei rugăciuni provine din rugăciunile evreiești, din laudele și mulțumirile evreiești. Se numeau „beaka” și în timpul lui Isus.

Ele exprimă mulțumiri, care la masă în timpul meselor le spunea acela, care prezida masa, de obicei tatăl familiei și exprimau recunoștința pentru pâine și vin ca daruri ale Creatorului, darurile lui Dumnezeu și ale Domnului lumii, celui care le-a generat pe toate.

A doua parte a acestei rugăciuni, unde se amintește munca omului, a fost formulată în timpul celei de-a II.-a reforme a Conciliului Vatican la cerința expresă și personală a lui Paul al VI.-lea, pentru a fi completat conceptul creației ca dar a lui Dumnezeu primit din dărnicia lui Dumnezeu, a cărui fruct este pâinea și vinul. La cuvintele: rod al pământului sau al viței-de-vie se completează cuvintele „rod al muncii oamenilor” atât la vin, cât și la pâine.

Pâinea, înseamnă semănarea, munca cu recoltarea, inclusiv treieratul, măcinatul, amestecatul, coptul. Totul se face cu mâinile oamenilor. La fel și în cazul vinului este de muncă săditul, înnobilarea, culegerea, curățirea, presarea și așa

mai departe. În acestea este munca mâinilor oamenilor, dar aceste daruri, în același timp reprezintă toate eforturile vieții omului și al vieții în sine.

În conceptele rod al pământului și rodul viței-de-vie, încă înainte ca omul să-l preia în mâinile sale, sunt cuprinse darurile darnicului Dumnezeu, fără de care pâinea și vinul nu pot apărea. Apa, lumina, temperatura, pământul, focul.

Aceasta este lumea, Dumnezeu este Domnul lumii, Domn pentru lume, Domnul universului, pur și simplu Domn a toate, ce există. În acea rugăciune, am putut percepe ritmul și ce am primit, acum jertfim. În mod marcant a fost în timpul, când oamenii au obținut vinul și pâinea mai greu și nu au avut așa de mult, suficient, care ne este evident mai ales în civilizația, care este orientată spre lucrurile materiale și are un surplus de bunătăți materiale.

Când oamenii săraci aduceau pâinea și vinul ca daruri de jertfă, așa a fost esențial mai marcant, că ei renunțau la asta. Nu vor mânca și bea din acestea ca o pâine obișnuită și un vin obișnuit, dar ca primul le dăruiesc lui Dumnezeu, de la care le-au primit. Astfel, în mod tainic jertfa, lui Cristos se unește pe cruce cu jertfele căii crucii cotidiene a omului care muncește.

Binecuvântarea noastră pentru aceste daruri pentru Dumnezeu, enumerarea lor și jertfirea lor lui Dumnezeu pe altar este orientată, spre ceea ce exprimă ultima propoziție: „să devină pâinea vieții și băutura spirituală, deci euharistia.

La fel combinația de cuvinte „pâinea vieții”, la fel și combinația de cuvinte „băutura spirituală” au surse biblice. Provin din Noul Testament.

Evangelistul Ioan îl citează pe Isus, care a spus: „Eu sunt pâinea vieții! Cine vine la mine, nu se va înfometa și cine crede în mine, nu va înseta niciodată”.¹⁰

Deja am amintit, că atunci când în timpul sfintei liturghii nu se cântă, atunci preotul spune aceste cuvinte în așa fel, încât le aud și credincioșii și în acest caz credincioșii răspund: „Binecuvântat să fie Dumnezeu, în veci.”

Ce înseamnă „binecuvântat ești Dumnezeule în veci?” (*O explicația cuvântului „binecuvântat” la utilizarea pentru exprimarea laudei sau a recunoștinței în ebraică „ברכות שבח והודאה” acest cuvânt spune că exprimă recunoșterea desăvârșirii și Dumnezeu ca sursa a tot ce se întâmplă.*)

Baza etimologică a cuvântului „binecuvântat” este cuvântul mare. Deci, Dumnezeul binecuvântat în veci este Dumnezeul, care este mare, care este preainalt, pe care îl punem la cel mai înalt loc în scara noastră de valori.

Este Dumnezeu, este binecuvântat în veci. Doamne, tu ești preainalt în veci. Pentru că ne dai pâinea și vinul, pentru că ne dai trupul și sângele tău, euharistia, care ne satură. Cu siguranță am observat, dragi frați și surori, că un gest nu l-am comentat încă. Între ridicarea pâinii și ridicarea vinului, preotul face încă un act. În vin adaugă câteva picături de apă.

Un gest mic cu un mare mesaj spiritual, căruia ne vom dedica data viitoare. Să ascultăm cu profunzime și în timpul acestei sfinte liturghii aceste cuvintele ale acestei mici ridicări a pâinii și a vinului, care ne spune de fapt „bucurați-vă de ceea ce va veni, căci Domnul vine, și ceea ce voi ați obținut în muncile voastre, din darurile lui Dumnezeu. Unde s-a unit creativitatea lui Dumnezeu și creativitatea omului se va transforma în însuși Cristos, și pe acesta îl veți primi în inimă. Ați adus preotului, în procesiunea cu darurile de jertfă, a pâinii și a vinului. După puțin timp, preotul vine la voi și vă va aduce euharistia și o va ridica în fața ochilor cu cuvintele „Trupul lui Cristos.”

Lăudat să fie Isus Cristos!

„Z PRAMEŃA” Din ziua de 09.10.2020

Din sursă <https://www.tvlux.sk/archiv/play/priprava-obetnych-darov>

¹⁰ In 6,35

31. Vinul și apa

Dragi frați și surori,
ca prima lectură a liturghiei cuvântului, am citit începutul Scrisorii sfântului Pavel către Filipeni. Din întreaga scrisoare a sf. apostol Pavel se poate simți profunda credință, profunda iubire față de Isus Cristos și dorința, după unirea cu el. Din varii uniri, uniri de cuvinte din această primă scrisoare se poate simți, că totul este îndreptat spre faptul, cum am auzit, că va veni ziua lui Cristos, ziua Domnului, și aceasta este ziua întâlnirii noastre cu Isus Cristos.

De asemenea și în liturgia întregii sfinte liturghii există mai multe momente, în care exprimăm această dorință de a ne întâlni cu Isus, să ne unim cu el. Data trecută am vorbit, cum pregătește preotul pe altar darurile de jertfă, pâinea și vinul. Am vorbit despre faptul, cum ridică prima dată pâinea cu o rugăciune, apoi potirul cu vin cu o rugăciune și am lăsat de o parte ceva mărunț, poate pentru credincioși, un gest invizibil, care se poate vedea, și care este însoțit și el de rugăciune. Preotul pune pe altar patena cu pâinea, toarnă în potir vinul apoi ia în mână micul vas cu apă, toarnă în potirul cu vin câteva picături de apă.

Chiar dacă este un gest mic, scurt și poate este trecut cu vederea, are însă o simbolistică foarte profundă, o importanță profundă, care este codat deja în acea rugăciune, pe care se roagă preotul în acest timp. În varianta cehă: *„Așa cum această apă se unește cu vinul, tot așa să fim și noi uniți, cu dumnezeirea Cuvântului veșnic, unită cu umanitatea noastră.”* În varianta slovacă: *„Misterul acestei ape și a vinului să ne unească cu dumnezeirea lui Isus Cristos, care a primit cu dragoste, natura noastră umană.”* Este vorba aici de o unire și în același timp de o acceptare. În această rugăciune sunt desemnate punctele cheie.

Deci, ce exprimă acest gest, că în vin se adaugă câteva picături de apă? Aceasta exprimă deja introducerea în acea rugăciune. Este vorba despre unirea acestei ape și a vinului. Nu este vorba despre lucruri pur materiale, de apă, care se poate defini și descrie, în moduri diferite din punct de vedere fizic sau chimic. De asemenea, nu este vorba doar de un vin pur material. Sunt darurile de jertfă, pe care credincioșii l-au adus pe altar. Le-au extras din uzul material, de undeva din bucătărie sau dintr-o altă încăpere și l-au transferat pe altar. Deja prin aceasta, acest vin și această apă, împreună cu pâinea devin mister. Și se îndreaptă spre faptul (ca după aceea, așa cum vom vorbi despre aceasta mai târziu), ca după

cuvintele de transformare, acest vin să se transforma în sângele euharistic. Așa că este vin și apă în timpul, când este vorba de realizarea celui mai mare mister a transformării euharistice, când Isus se face prezent și sub formă de vin și vinul se schimbă în sângele său euharistic.

Să mai spunem, că această combinație de apă și vin ne orientează și spre evenimentul din Caana Galileii, unde Isus a transformat apa în vin. A fost un miracol, în adevăratul sens al cuvântului, transsubstanțializarea apei în vin ca prima fază a pregătirii lui Isus pentru actul euharistic, în timpul ultimei cene, când apoi vinul se schimbă în sângele său. În sângele noului legământ, care se varsă pentru noi.

Putem vorbi despre cinci motive de ce preotul adaugă în potirul cu vin apa. Primul motiv este istoric. Așa cum vorbește despre aceasta sf. Toma de Aquino, care descrie foarte amănunțit aceste motive. În perioada, când a trăit Isus, vinul a fost foarte tare și exista un obicei la pregătirea vinului pentru ospăț să se adauge în el apă. Avem chiar un mesaj în cartea Proverbelor, unde este (la chemarea ÎNȚELEPCIUNII) în Biblia slovacă: „*Veniți (și) mâncați din mâncarea mea și beți din vinul, pe care l-am amestecat*”(Biblia folosită în liturghia cehă spune doar:) „*Veniți, mâncați mâncarea mea, vinul, turnat, primiți-l!*”¹¹

A amesteca vinul, aceasta evocă (*generează presupunerea*), că vinul se amestecă cu câteva picături de apă. Atunci, în mod autorizat presupunem și pe baza acestor afirmații, că Isus în timpul ultimei cene, a efectuat acest act, că înainte de aceasta, înainte de ai da potirul cu vin apostolilor săi, a pregătit acest vin, în așa fel, că l-a amestecat cu apă.

Al doilea motiv, pentru care în vin se adăugau câteva picături de apă este cristologic și exprimă credința noastră, că în Isus este unită, în mod inseparabil natura umană și divină. Este exprimat și în rugăciunea, pe care am citat-o, căci acolo se vorbește despre dumnezeirea lui Isus Cristos, care a primit natura noastră umană. Natura dumnezeiască și umană. Natura umană este simbolizată de apă și natura dumnezeiască este simbolizată de vin și când se unesc în potir, mai ales în perioada, când Isus Cristos a trăit, dar și astăzi, când acest amestec de apă și vin vorbește despre faptul că nu se mai pot separa. Căci sunt unite definitiv, la fel cum în Isus Cristos a fost unită natura dumnezeiască și cea umană. Dacă Isus Cristos nu ar fi fost adevărat Dumnezeu și adevărat om, atunci istoria mântuirii nu s-ar fi putut realiza.

Din aceasta de fapt, rezultă al treilea motiv, datorită căruia se ajunge la acest gest. Are legătură cu motivul cristologic, dar din alt aspect, și acesta este motivul antropologic, deci, că Isus Cristos se unește cu noi, că devine om. Ceea ce este exprimat în acea rugăciune despre unire, „*să fim uniți cu dumnezeirea Cuvântului veșnic, unit cu umanitatea noastră*”(să ne unească cu dumnezeirea lui Isus Cristos).

Isus s-a născut în Betleem, ca fiecare alt om. Isus trăiește 30 de ani în Nazaret, printre noi, oamenii. De-a lungul acestor 30 de ani, trăiește experiențele umane, care devin baza pentru parabolele sale, pentru învățătura sa. În acei 30 de ani, în care se întâlnea cu oamenii, când a trăit, cu ei este fundalul pentru învățătura sa de mai târziu.

Al patrulea motiv al acestui gest, „amestecul vinului cu apa” este așa numitul motiv răscumpărător. Când Isus a murit pe cruce, atunci din coasta sa străpunsă cu o suliță a ieșit apa și sânge. Și acesta a fost semnul jertfei, al morții sale și în același timp, sânge și apă percepute ca bază, ca punct de ieșirea sfințeniei Bisericii,

¹¹ Pr 9,5 în ambele citate

pe care Biserica o slujește tocmai pentru aceea, ca omul să se unească cu Isus Cristos.

Aici trebuie spus, că euharistia, sfânta liturghie și mai ales momentul transsubstanțierii este aducerea prezenței jertfei crucii de pe altar inclusiv, momentului când moartea reală a lui Isus pe cruce, jertfa sa reală pentru noi a fost confirmată prin aceea, că din coasta lui a ieșit sânge și apa. Vinul se transsubstanțiază în sângele euharistic. În acest vin este amestecată și apa, ca amintirea aceleia care a ieșit pe cruce, din Inima străpunsă a lui Isus. În acest sens trăim și prezența jertfei lui Isus Cristos.

În final, avem aici și cel de-al cincilea motiv, care se întinde până dincolo de orizontul vieții pământești a lui Isus Cristos. În aceste sens, că Isus de exemplu în dialogul ca femeia din Samaria spune: „... apa, pe care o dau eu, devine izvor de apă, țâșnind în viața veșnică”¹²

Apa este unul dintre cele mai folosite cuvinte în Sfânta Scriptură. Cineva le-a numărat, și spune că în Biblie cuvântul apa, în cele mai diverse variante și în cele mai diverse nuanțe de importanță, simboluri și contexte, apare de 700 de ori. Tocmai de aceea, că apa este darul lui Dumnezeu, apa este condiția a tot ce este viu, și în toate este apa. Apa este condiția călătoriei omului și în pustiu (Izraeliții călătoreau și 40 de ani), au fost acolo și minuni cu apa, de aceea apa reprezintă atât natura umană, cât și generozitatea lui Dumnezeu.

Dragi frați și surori, astăzi, când observați cu atenție acest gest, gândiți-vă, că în rugăciunea, pe care se roagă preotul este deja totul orientat spre acel minunat moment al transsubstanțierii, când altarul devine locul prezenței lui Isus Cristos Cel Victorios, înviat, jertfit, și înainte de toate și peste toate iubitor, plin de iubire pentru noi. Și acest gest mărunț, chiar dacă este puțin vizibil, ne pregătește pentru această realitate uimitoare a iubirii lui Isus, față de noi.

Lăudat să fie Isus Cristos!”

„Z PRAMEŇA“ Din ziua de 30.10.2020

Din sursă <https://www.tvlux.sk/archiv/play/vino-a-voda>

32. Rugăciuni silențioase după pregătirea darurilor de jertfă

Dragi frați și surori,

continuăm în explicarea sfintei liturghii. Ultima dată am vorbit despre pregătirea drurilor de jertfă, iar asăzi vom vorbi despre pregătirea aceluia, care jertfește. Presupun, că la tema trecută ne vom mai întoarce, pentru că (în Slovacia) este anunțată noua traducere a misalului roman, care modifică unele cuvinte, despre care vom mai vorbi amănunțit.

Ce văd credincioșii, care urmăresc preotul la altar și cu participarea personală trăiesc sfânta liturghie? Ce văd după aceea, când preotul pune pe altar, pe corporal potirul, deasupra căruia a rostit cuvintele de jertfire ale vinului? Credincioșii văd, că preotul se aplecă profund și se roagă în tăcere. De ce se înclină și ce se roagă?

Și ce se roagă după aceea, când se îndreaptă a trece în lateralul altarului, unde ministrantul îi toarnă apă pe mâini și el din nou se roagă ceva? De regulă sunt rugăciuni în tăcere, care în timpul sfintei liturghii nu se aud și noi astăzi știm ce sens au.

¹² Compară cu In 4,14

Profunda plecăciune, pe care preotul o face cu fruntea spre altar și apoi, când ridică deasupra altarului pâinea și vinul, este gestul de umilință. Când ne înclinăm în fața cuiva, ca și cum aș vrea să dau de înțeles, că eu sunt mai mic decât el. În acest caz vorbim despre Dumnezeu. Îl considerăm cel mai sfânt, cel mai mare, de neînving, și de aceea ne umilim în fața lui.

Ieșirea în evidență a lui Isus ca cel mai înalt, exprimăm cu trupul nostru ridicarea Fiului lui Dumnezeu în logica cuvintelor sfântului Ioan Botezătorul, care literalmente a spus despre Isus: „*El trebuie să crească și eu trebuie să mă micșorez.*”¹³ În alt loc Isus spune: „*Eu sunt de sus și voi de jos.*”¹⁴ Când mă înclin, atunci exprim: „da, eu sunt de jos și tu ești de sus. Eu sunt dependent de tine, căci tu ești mare, tu ești sfânt, tu ești Domnul, tu ești Dumnezeu. În timpul înclinării nu numai că ne umilim în fața celui care stă în fața noastră, în acest caz este altarul, care este simbolul lui Isus Cristos, dar în același timp, cu această înclinare ne apropiem de acela, căruia ne înclinăm. Nu este așadar respectul care îndepărtează, ci respectul care apropie. Vrem să-l atingem pe acela, în fața căruia suntem umiliți. Aceasta în final exprimă însuși rugăciunea, pe care preotul se roagă cu aceste cuvinte. „*Cu sufletul smerit, cu inima întristată te rugăm, Dumnezeule, să ne primești, ca astăzi să devenim în fața ta jertfa, care să-ți fie plăcută.*” (misalul roman din anul 2000).

Să remarcăm, că fiecare cuvânt din această rugăciune exprimă ceva foarte important. Preotul, foarte scurt timp înainte de aceasta, până începe să se roage rugăciunea euharistică se roagă, ca să fie plăcută în ochii lui Dumnezeu și spune: „*Cu sufletul smerit, cu inima întristată*”. Vorbește deci despre ceva foarte interior, ca și cum ar fi despre miezul existenței sale în spritul smereniei.

Exprimă, faptul, că ceea ce merge să facă vrea să o facă în smerenie, în pocăință, cu inima curățită de căință pentru păcatele sale. Rugăciunea este formulată la plural: „*Cu sufletul smerit și inima pocăită te rugăm, Dumnezeule, să ne primești, ca astăzi să devenim în fața jertfa, care îți va fi plăcută.*” Preotul se roagă de fapt ca pentru sine, cât și pentru întreaga comunitate adunată în jurul altarului. Exprimă dorința de curățire în această clipă dată, concretă. Se roagă pentru acceptare cu cuvintele „*ca astăzi să devenim jertfa, care îți va plăcea.*” Nu este ceva general, este concret în această sfântă liturghie, în timpul acestei jertfe. – Doamne să fii curat în inimă și în suflet.

Această rugăciune reiese din cartea proorocului Daneil. Este foarte important să conștientizăm și contextul, în care aceasta rugăciune a fost formulată la proorocul Daniel. Cu 200 de ani înaintea lui Cristos, regele grec Antiochus Epifan a ocupat templul din Ierusalim și a făcut imposibilă practicarea cultului evreilor sau pedeapsa cu moartea.

¹³ In 3,30

¹⁴ In 8,23

Evreii nu puteau să meargă la templu și să aducă jertfele acolo. Aceasta a creat la Evrei un mediu și o atmosferă de auto jertfire, prin oferirea de sine lui Dumnezeu, pentru a înlocui arderile de tot, pe care nu le puteau oferi la templu. Se rugau, ca jertfa vieților, a intimității lor, a inimii și a sufletului să fie primită ca fosta jertfă (arderile de tot) înainte dusă la templu. Citatul din cartea lui Daniel sună astfel: *„Cu sufletul zdrobit și cu duh umilit de-am putea fi primiți ca o ardere de tot de berbeci și de boi și ca o mie de miei grași! Astfel jertfa noastră, înaintea ta astăzi și să se împlinescă înainta ta, pentru că nu este rușine pentru cei care-și pun încrederea în tine. Acum, te urmărim din toată inima, ne temem de tine și căutăm fața ta tac: nu ne fă de rușine.”*¹⁵

Acest motiv este desfășurat și în psalmul 51: *„Cu suflet zdrobit și cu duh umilit de-am putea fi primiți ca o ardere de tot de berbeci și de boi și ca o mie de miei grași!”*¹⁶

Simțim foarte tare cum această rugăciune silențioasă a preotului, când este aplecat în fața altarului, rezonază foarte profund cu aceste cuvinte. Sfântul apostol Pavel merge mai departe în scrisoarea către Romani: *„Vă îndemn deci, fraților, pentru îndurarea lui Dumnezeu, să vă oferiți trupurile voastre ca jertfă vie, sfântă și plăcută lui Dumnezeu: acesta este cultul vostru spiritual.”*¹⁷

Repet încă o dată ideea, că după pregătirea darurilor de jertfă se pregătește ofertantul – preotul, care vrea să se curețe, care se roagă pentru o inimă curată, un duh smerit, și un interior umilit. Aceasta înseamnă, suma sumarum, când le sintetizăm: componeta cea mai importantă sau miezul fiecărei jertfe stie să ne jertfim pe noi înșine, să ne jertfim inima noastră smerită și umilă. Deci jertfa personală, mă aduc pe mine ca un dar personal. Mă dăruiesc eu. De aceea este formulat la plural, ca și credincioșii să conștientizeze, că și ei trebuie să acceseze la altar cu această poziție interioară. Este interesant, că prima rugăciune, în timpul acestor gesturi și acestor poziții, este formulată la plural, iar a doua rugăciune este exprimată personal la numărul singular.

Ce văd credincioșii? Preotul merge spre colțul altarului și ministrantul îi toarnă apă pe mâini. Se recomandă foarte insistent, să nu fie doar un gest ca o aluzie, ci să fie realmente marcant faptul, că preotul își spală mâinile.

Mâinile sunt simbolul acitivității și spălarea mâinilor este simbolul curățirii celor mai intime motivații, cu care orice om, în acest caz preotul, se roagă pentru sine, când tocmai marge să efectueze această sfântă ligurghie, această jertfă. Apa care se scurge după spălarea mâinilor, poate să ne readucă aminte de apa bapismală, apa de botez inițială, pe care omul a obținut-o prin botez, dar și curățirea ca atare.

Mâinile sunt simbolul curăției intențiilor în activitatea, pe care o simbolizează.

Ce vorbește preotul silențios? *„Spală-mi, Dumnezeu, nedreptatea mea și curăță-mă de păcate.”* Pe mine, vinovăția mea, curăță-mă de păcate. Este formulat în forma personală. Și această rugăciune este inspirată din psalmul 51, căci este psalmul propriei recunoașteri a vinei, a propriei păcătoșenii.

Aceste cuvinte sunt formulate astfel: *„Spală desăvârșit de pe mine vinovăția mea și curăță-mă de păcatul meu.”*

Preotul trebuie să vină la altar curat. Preotul trebuie să acceseze altarul cu cele mai curate intenții, cu concentrare și dedicare în mâinile lui Dumnezeu. În acest sens psalmul 51 continuă: *„Stropește-mă cu ispo și voi fi curat, spală-mă și voi fi mai alb decât zăpada.”*¹⁸

¹⁵ Dn 3,39-41

¹⁶ Ps 51,1

¹⁷ Rm 12,1

¹⁸ Ps 51,9

Proorocul Ezechiel completează: „Vă voi stropi cu apă curată și vă veți curăți; vă voi curăța de toate întinările voastre și de toți idolii voștri vă voi purifica.”¹⁹

Această simbolistică curățitoare a apei, care se scurge o vedem și la proorocul Isai: „Spălați-vă, purificați-vă, deci și curățați-vă! Îndreptați răul faptelor voastre dinaintea ochilor mei! Încetați să faceți răul!”²⁰

Frați și surori, acum despre această rugăciune, așa cum am mai spus, pe care preotul se roagă silențios, este important să știm, care este conținutul acestei rugăciuni. Pentru ca toți, care suntem adunați în jurul altarului și accesăm sfânta împărtășanie fără excepție să conștientizăm, că este foarte important să avem inima curățită, intimul nostru curățit. Citim în Sfânta Scriptură. De exemplu: „Așadar, dacă îți aduci darul la altar și acolo îți amintești că fratele tău are ceva împotriva ta, lasă darul tău acolo, în fața altarului, du-te împacă-te cu fratele tău, apoi vino să-ți oferi darul.”²¹

Să-l rugăm pe Domnul și în această sfântă liturghie, cu toate că mulți dintre dumneavoastră trebuie să participați la această sfântă liturghie trebuie să percepeți sfânta liturghie prin intermediul mediei, nu diminuați cu nimic necesitatea de a avea inima curată, să percepeți cuvintele sfintei liturghii cu inima curată, căci dacă fereastra este curată pătrunde mult mai multă lumină. Dacă inima este curată, vor pătrunde în ea multe haruri.

Din sursă 06.11.2020

<https://www.tvlux.sk/archiv/play/tiche-modlitby-po-priprave-obetnych-darov>

Cu acordul și binecuvântarea predicatorului Mons. Jozef Halcko

33. Rugăciunea după pregătirea darurilor

Drag
surori,

frați și

¹⁹ Ez 36,25

²⁰ Is 1,16

²¹ Compară cu Mt 5,24

În evanghelia de azi vedem și percepem cât de sensibil este Isus față de spațiul sfânt, care este destinat rugăciunii și nu suportă, ca să se facă în el orice altceva. Întreaga evangheliie este umplută de efortul lui Isus, ca ucenicii săi, apostolii, însoțitorii lui să se roage. El însuși a fost un exemplu al rugăciunii. Într-un loc citim, că s-a rugat noaptea întreagă și în al loc, că a plecat într-un loc însingurat. El însuși apoi îi îndeamnă pe ucenicii lui, ascultătorii lui, să se închidă în camera lor, în camera inimii lor, în spatele ușilor închise, în ascuns. Isus se roagă și când transpiră sânge pentru păcatele noastre. Simplu, toată viața lui, tot mesajul lui este construit pe: oameni buni rugați-vă, vorbiți cu Dumnezeu, credeți în Dumnezeu și dăruiați-vă lui. Ana Kolesarova, pe care o amintim în această zi 20.11, ca fecioară și mucenică, care și în ultima clipă a vieții, când a unit rugăciune cu jertfa și cu exemplul unei astfel de rugăciuni. Știm, că Ana Kolesarova și toți sfinții și toți mucenicii s-au alimentat cu putere din viața rugăciunii, înainte de toate, din sfânta liturghie.

Noi continuăm în explicarea sfintei liturghii în punctul, când preotul după pregătirea darurilor de jertfă și spălarea mâinilor îndeamnă credincioșii: „Rugați-vă”. Întregul îndemn poate fi în unele locuri exprimat cu cuvintele: „Rugați-vă, ca Dumnezeu să primească jertfa Bisericii sale.” Sau: Rugați-vă, frați și surori, ca jertfa mea și a voastră să fie plăcută lui Dumnezeu, Tatăl atotputernicul.”

Oamenii răspund cu cuvintele: „Să primească jertfa spre slava și mântuirea lumii.” Sau: „Să primească Domnul jertfa din mâinile tale, spre lauda și slava numelui său, spre folosul nostru și al întregii sale sfinte Biserici. (se utilizează în Slovacia și în România).

Să remarcă, că atunci când în textele anterioare preotul vorbește la numărul plural (și la persoana 1.), deci să ne rugăm, îți jertfim. Aici îndemnul se îndreaptă nu să ne rugăm, ci rugați-vă. Pentru a fi clar, că la început, la pregătirea rugăciunii euharistice, preotul vine ca acela, care este printre credincioși și în fața credincioșilor ca un alt Cristos. Ca un Alter Christus și vorbește în persona Christi, deci se identifică cu Cristos, cu persoana lui Isus Cristos.

Deja nu „să ne rugăm”, te binecuvântăm, ci „rugați-vă”. Și aceasta se confirmă și în a doua parte a îndemnelor: „Ca jertfa mea și a voastră să fie plăcută lui Dumnezeu, Tatăl atotputernicul. În preot, Cristos vorbește către Biserica²² sa și se adresează cu cuvintele frați și surori.

Preotul, celor care se adresează ca frați și surori le spune: „Rugați-vă, pentru ca jertfa mea și a voastră să-i fie plăcută lui Dumnezeu, Tatăl, atotputernicul. În ultima parte a acestui îndemn este cuvântul să-i fie plăcută. Pentru ca jertfa mea și a voastră să-i fie plăcută lui Dumnezeu, Tatăl atotputernicul. Când îi va fi plăcută jertfa noastră lui Dumnezeu, Tatăl atotputernicul? Va fi atunci, când această jertfă va fi trăită în prezența lui Isus. Deci aceasta va fi jertfa lui Isus pe Calvar. Înaintea transsubstanțierii euharistice a pâinii și a vinului, Isus este acela, care se jertfește, așa cum vom auzi în cuvintele transsubstanțierii euharistice.

Deci Dumnezeu își găsește plăcerea în această jertfă, când va rezona cu cuvintele, care au răsunat de la Dumnezeu Tatăl, la botezul lui Isus: „Acesta este Fiul, meu preaiubit, în care mi-am găsit plăcerea.” Deci jertfa noastră îi va fi plăcut lui Dumnezeu, atâta timp cât este jertfa în timpul sfintei liturghii, jertfa lui Isus Cristos.

Identitatea slujitorului lui Dumnezeu sfințit, a preotului, a preotului consacrat, o exprimă credincioșii prin răspunsul lor: „Să primească Domnul jertfa din mâinile

²² Când scriem Biserica cu B mare, vorbim despre Biserica, trupul mistic a lui Cristos. Când scriem biserică cu b mic atunci este vorba de biserică ca și construcție. În limbile slave există două denumiri: cirkev – ca și Trupul mistic a lui Cristos și kostel – ca și biserică construcție.

tale, spre lauda și slava numelui său, și în folosul nostru și a întregii sale sfinte Biserici.”

Aici este vorba de acceptarea jertfei Domnului „din mâinile tale” ceea ce este o exprimare cheie. Mâinile desfăcute sunt importante, pentru că prin aceste cuvinte, credincioșii îl recunosc pe preot, confirmă credința lor în faptul, că au în fața lor purtătorul preoției sfinte, care se deosebește de aceia, care doar participă la preoția lui Cristos, prin sacramentul botezului (conf. Catehismului Romano-Catolic art. 263²³) Printre acești credincioși stă slujitorul lui Dumnezeu consacrat. Acest slujitor are cunoștințe personale și mâini de preot unse.

Este interesant, că, credincioșii nu răspund în general, „să primească Domnul de la tine această jertfă” ci „din mâinile tale”. Se ne oprim o clipă la mâinile preotului, și mai ales la momentul, când episcopul la sfințirea preoților unge noului preot mâinile cu aceste cuvinte: „*Domnul nostru Isus Cristos, pe care Tatăl l-a uns cu Duhul Sfânt și puterea, să te apere și să te întărească, căci trebuie să sfințești omenirea creștină și să slăvești în mijlocul lui jertfa euharistică.*”

În aceste cuvinte, la ungerea mâinilor preoțești, despre care credincioșii spun, „să primească jertfa din mâinile tale”, este cuvântul jertfă, este cuvântul Duhul Sfânt, este cuvântul puterea, și este cuvântul să sfințești omenirea/poporul creștin.

Toate acestea le avem cuprinse în cuvintele anterioare. Aceste text, pe care îl spune episcopul la ungerea mâinilor noului preot, rezonază cu capitoul 10 di Faptele Apostolilor: „*Voi știți, ce s-a petrecut în toată Iudeea, începând din Galileea, după botezul pe care l-a predicat Ioan: cum l-a uns Dumnezeu pe Isus din Nazaret cu Duhul Sfânt și cu putere. Acesta a trecut făcând bine și vindecându-i pe toți cei care erau stăpâniți de diavol, pentru că Dumnezeu era cu el.*”²⁴ Toate aceste importanțe biblice și liturgice, sunt în aceste cuvinte: să primească Domnul din mâinile tale, din mâinile tale preoțești unse, căci tu ești sfințit, preot catolic consacrat, slujitorul lui Dumnezeu.

În ultima parte, credincioșii spun ca Domnul să primească jertfa din mâinile tale. Pentru ce? Pentru slava numelui tău, și spre folosul nostru și al întregii sale sfinte Biserici.

Unirea cuvintelor „spre lauda și slava numelui tău” este inspirată de Scrisoarea sf. apostol Pavel către Efeseni, unde citim „Pentru a se aduce slava bunătății sale sublime, căci prin ea ne dăruiește harul, în iubitul său Fiu”²⁵. Sublinate, unirea cuvintelor, din nou evocă în ea pe Isus Cristos și harurile sale ca un mare dar, pe care îl primim de la Dumnezeu.

De ce spun credincioșii: „spre lauda și slava numelui său, spre folosul nostru și întregii al sale sfinte Biserici?”

Jertfa este un mare dar. Harul lui Dumnezeu, pe care îl primim pentru folosul comunității adunat în jurul preotului, în jurul altarului la sfânta liturghie, concrete în biserica concretă. Deci, nouă membrilor prezenți ai parohiei. Nici o sfântă liturghie nu este un act particular al unei comunități, ci se derulează ca un act, ca un fapt în toată Biserica catolică universală. Să nu ne ducă în eroare faptul, că în

²³ Botezul iartă păcatul strămoșesc, toate păcatele personale și pedepsele datorate păcatului; face părtaș la viața divină trinitară, prin harul sfințitor; face părtaș la harul îndreptăririi, care încorporează în Cristos și în Biserica sa; **face părtaș la preoția lui Cristos și constituie fundamentul de comuniune cu toți creștinii**; dăruiește virtuțile teologale și darurile Duhului Sfânt. Cel botezat aparține pentru totdeauna lui Cristos: de fapt, este însemnat cu sigiliul de neșters al lui Cristos (*characterul*). 1262-1274 1279-1280. Citat din Catehismul Bisericii Romano-Catolice

https://www.vatican.va/archive/compendium_ccc/documents/archive_2005_compendium-ccc_ro.html

²⁴ Fpt 10,37-38

²⁵ Ef 1,6

Întreaga lume acum se sărbătorește sute și sute de sfinte liturghii. Căci fiecare sfântă liturghie privește doar o comunitate, care o celebrează, dar o celebrează întreaga Biserică. O celebrează Biserica pe pământ și Biserica în cer. Fiecare sfântă liturghie prin faptul că este jertfa lui Isus Cristos, este ceva absolut superb, sublim, profund și mistic și niciodată nu este vorba doar de o comunitate, ci este vorba de conectarea cu toată Biserica catolică, pe toate palierele ei.

După răsunetul acestor cuvinte urmează rugăciunea asupra darurilor. Textul ei este foarte dens (profund, cuprinzător), ca întotdeauna textul sfintei liturghii are un mare mesaj, și de aceea ne vom ocupa cu el personal (individual).

Mă voi întoarce la ideea primară, cu care am început această prelegere de astăzi. Preafericita Ana Kolesarova, în ultimele clipe ale vieții sale s-a rugat și s-a jertfit. S-a jertfit și s-a rugat. Rostea cuvintele Isus, Maria, Iosif. Numele Isus îl rostim și noi și întotdeauna să avem în gând, că atunci când îl rostim, când ne deschidem prezenței lui Isus, când ne vom ruga în spiritul lui Isus Cristos, așa cum el ne-a învățat, silențios, profund smeriți în inimă și apoi în comun ca și comunitate, apoi aceste cuvinte în sfânta liturghie nu vor mai fi pentru noi doar o exprimare și un text repetat de multe ori, ci ceva, ce este realmente un îndemn personal, pentru fiecare dintre noi. Rugați-vă frați și surori!

Lăudat să fie Domnul nostru, Isus Cristos!

„Z PRAMEŇA“ Din ziua de 20.11.2020

Din sursă <https://www.tvlux.sk/archiv/play/modlitba-po-priprave-obetnych-darov>

34. Rugăciunea asupra darurilor de jertfă

Dragi frați și surori,

Întregul mesaj a lui Isus este despre apropierea venirii împărăției lui Dumnezeu și această împărăție a lui Dumnezeu care se apropie o trăim personalizat la sfânta liturghie. Căci, de nenumărate ori, în cele mai diverse moduri, îl apelăm pe Dumnezeu ca pe acela care este împăratul inimilor noastre. Ca pe acela spre care dorim să direcționăm totul. Tot ceea ce facem și tot ce efectuăm. Data trecută am vorbit despre faptul cum preotul, în timpul sfintei liturghii, îndeamnă credințioșii cu cuvintele: „Rugați-vă, frați și surori, ca jertfa mea și a voastră să-i fie plăcută lui Dumnezeu, Tatăl atotputernicul.”

Oamenii răspund: „Să primească Domnul jertfa din mâinile tale, spre slava și lauda numelui tău, spre folosul nostru și al întregii sale sfinte Biserici.”

În aceste cuvinte, credințioșii simt că se apropie împărăția lui Dumnezeu sub forma cinei euharistice, care tocmai va începe. De aceea preotul, când spune aceste cuvinte, desface mâinile în semnul identificării sale cu Isus Cristos și se roagă rugăciunea pe care o numim rugăciunea deasupra darurilor.

Continuăm acum cu explicarea sfintei liturghii despre cum sunt gesturile, cuvintele și simbolurile acesteia. Astăzi, vom vorbi despre rugăciunea deasupra darurilor de jertfă. Această rugăciune are o introducere și încheiere standard în sensul că este acolo întotdeauna.

Această introducere este invocarea lui Dumnezeu. Preotul aude de la credincioși: „Să primească Domnul jertfa din mâinile tale.” Preotul apoi, cum spune credincioșilor rugați-vă, îl invocă pe Dumnezeu Tatăl. Invocarea *Dumnezeule sau Tată* sau ambele *Dumnezeule Tată* cu atribute. Dacă am răsfoi toate rugăciunile deasupra darurilor, de exemplu, în perioada de peste an, am constata că preotul cel mai des îl apelează pe Dumnezeu ca pe un Dumnezeu iubitor, un Dumnezeu milostiv, mai departe veșnic, atotputernic, binevoitor, infinit, milostiv, sublim și sfânt. Unele dintre aceste atribute privesc bunătatea lui Dumnezeu față de om: iubitor, milostiv, binevoitor, îndurător și unele privesc mărimea, sublimul, desăvârșitul: veșnic, atotputernic, infinit, sfânt, sublim, etc. Este un puternic apelativ și este, o să-i spunem așa, o mică mărturisire de credință în prezența lui Dumnezeu. Pentru că atunci când îl apelăm pe Dumnezeu, prin aceasta ne exprimăm și mărturisim că noi credem că aceste cuvinte pe care i le adresăm, el le ascultă. Deci a spune *Dumnezeule Tată* cu unele dintre aceste atribute vorbim despre rugăciune, despre dialogul cu Dumnezeu, deasupra darurilor de jertfă.

A doua parte a rugăciunii mereu aceeași deasupra darurilor de jertfă sunt ultimele cuvinte, despre care vom vorbi: *Prin Cristos, Domnul nostru*. Între acestea, la început, invocarea și cuvintele *Prin Cristos, Domnul nostru*, înseamnă rugămintea sau lauda sau chiar ambele. De obicei, acestea sunt exprimate cu cuvintele *primește*: „Să primească Domnul jertfa din mâinile tale.” Și preotul se roagă „primește Doamne darurile de jertfă...” sau este acolo cuvântul de rugămintea: dă-ne te rugăm, sau dă sau te rugăm sau este exprimată lauda. În același timp poate să cuprindă deja amintita laudă sau recunoștință pentru daruri. Este important să spunem că aceste rugăciuni deasupra darurilor de jertfă, care sunt cu zecile, nu au fost scrise la o masă de scris. Nu au fost rezultatul activității unei comisii liturgice, care să spunem așa a creat aceste texte, ci în fiecare găsim urmă sau un citat direct din sfinții Părinți ai Bisericii.

Voi prezenta ca exemplu că rugăciunea deasupra darurilor din duminica 31 de peste an cuprinde cuvintele din predica papei Leon cel Mare, care a slujit în secolul al VI-lea. Aceste cuvinte sună astfel: „Te rugăm Dumnezeule milostiv dă-ne ca aceste daruri să devină o jertfă curată și sfântă pentru Tine și pentru noi un bogat izvor al milostivirii tale, prin Cristos Domnul nostru.” În rugăciunea deasupra darurilor de jertfă este introdusă experiența spirituală din textele păstrate din cele mai vechi timpuri creștine. Acestea sunt folosite ca formularea rugăciunilor, care au fost compuse în cadrul reformei liturgice după Conciliul Vatican II.

Un alt exemplu actual, cel din prima duminică din advent. Putem ilustra ceea ce am spus acum și în rugăciunea pe care preotul o rostește: *Veșnice Dumnezeule* - aici este invocarea lui Dumnezeu cu atributul veșnic - „*veșnice Dumnezeule*, primește darurile de jertfă, care le aducem din aceea ce ne-a dat bunătatea ta.” Rugămintea pentru primirea darurilor, în același timp și lauda pentru aceste daruri, este exprimată prin bunătatea lui Dumnezeu. Și ceea ce acum jertfim cu dăruirea filială să ne aducă mântuirea veșnică. Aceasta este rugămintea pentru roadele spirituale a ceea ce va urma.

Încă un exemplu actual. Odată cu Adventul începe pregătirea pentru Crăciun și rugăciunea deasupra darurilor de jertfă la liturghia de la miezul nopții sună astfel: „Te rugăm Dumnezeule, să-ți fie plăcută jertfa noastră de Crăciun, ca prin acest schimb tainic de daruri să avem parte de viața dumnezeiască a Fiului tău, în care natura noastră umană este unită cu dumnezeirea Ta, prin Cristos, Domnul nostru.” Nu este folosit aici cuvântul *primește*, ci să-ți fie plăcută jertfa noastră de Crăciun - rugămintea și în același timp și laudă.

La final, așa cum am amintit, este încheierea cristologică. Preotul are mâinile desfăcute ca semn al identificării cu Cristos, ca intermediatorul jertfei. Prin acest

gest rezonează profund tocmai aceea „prin Cristos Domnul nostru.” În prima Scrisoare către Timotei citim: „Este de fapt (doar) un singur Dumnezeu (numai) un singur intermediar între Dumnezeu și oameni: omul Cristos Isus.”²⁶

Aceste cuvinte sunt atât de importante că sunt codate, precise în fiecare rugăciune, căci la sfârșitul fiecăreia este Isus invocat ca unicul mijlocitor. Deci, orice ne rugăm, orice spunem, atunci prin această rugăciune ne rugăm și o dedicăm lui Isus ca unicului mijlocitor, prin Cristos Domnul nostru și în spiritul rugăciunii lui Isus, așa cum el ne-a învățat să ne rugăm.

Totul este interconectat, totul este interdependent și ceea ce am meditat aici și despre ce am vorbit continuă după aceea când preotul spune credincioșilor „Domnul să fie cu voi” și îndeamnă să-și ridice inimile. Necesitatea de a ridica inimile s-a simțit deja în această rugăciune. Dar despre aceasta data viitoare. Lăudat să fie Isus Cristos!

„Z PRAMEŇA” Din ziua de 27/11.2020

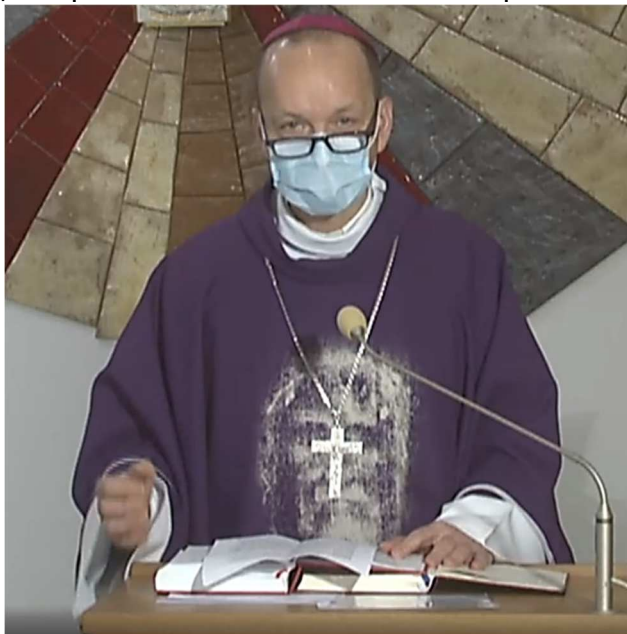
Din sursă <https://www.tvlux.sk/archiv/play/modlitba-nad-obetnymi-darmi>

35. Prefața – cântec de mulțumire

Dragi frați și surori,

puteți să vă închipuiți orbul, căruia i s-a întors vederea, așa cum am auzit în evanghelie. Numai, că nu a fost capabil să respecte interdicția să vorbească despre aceasta, dar când a vorbit despre aceasta, a fost o povestire entuziasmantă, prin care îl venera pe Dumnezeu. I-au mulțumit lui Dumnezeu, i-au mulțumit lui Isus, pentru că i-a vindecat. Sfânta liturghie, despre care vorbim în această săptămână, are o parte, care se numește literalmente cântec de laudă sau prefața. Prefața este de fapt prima parte a rugăciunii euharistice, care trece în cântul: „Sfânt, Sfânt, Sfânt”, despre care vom vorbi data viitoare.

Prefața sau cântul de laudă face parte dintre părțile schimbării ale sfintei liturghii. S-ar putea spune, că la solemnitățile și sărbătorile individuale, la perioadele individuale ale anului liturgic, sunt actualizate. Mai ales faptul, că, conținutul lor, într-un fel privește fie solemnitățile date, sărbători sau tocmai a perioadei prin care trecem, în care această parte a sfintei liturghii se roagă.

În liturgia reînnoită a sfintei liturghii avem în Slovacia 75 de prefăce, inclusiv acelea, speciale pentru Slovacia, pentru Fecioara Maria a Celor Șapte Dureri. Cântecul de mulțumire – prefața, începe cu un dialog tripartit, la care pentru motivul stipulat de celebrant, credincioșii răspund împreună și cu glas tare de trei ori. Am putea spune că este vorba despre trei dialoguri.

²⁶ Tim 2,5

În primul dialog, preotul spune credincioșilor: „*Domnul să fie cu voi.*” Așa cum am mai spus înaintea citirii evangheliei și „*Domnul să fie cu voi*” îl puteți auzi ca salut la începutul sfintei liturghii. Însă despre aceasta am discutat amănunțit, doar repet foarte pe scurt, că este vorba de un îndemn, o provocare de a conștientiza prezența lui Dumnezeu. În sensul îndemnelor, „*Domnul să fie cu voi*” și însemnul confirmării „*Domnul este cu voi*”. Același lucru îl doresc și credincioșii preotului în răspunsul lor: „*Și cu duhul tău!*”

În cel de-al doilea dialog este îndemnul, Domnul este cu voi și voi fiți cu Domnul, care este exprimat cu cuvintele: „*Sus inimile!*” Îndemnul, „*sus inimile*” este un motiv folosit de în psalmi. Să ridicăm sufletul nostru la Dumnezeu. Să ridicăm inima noastră la Dumnezeu (vezi Psalmii 25,1; 86,4; această dorință o exprimă și Psalmul 143,6). În versetul 8 al Psalmului 143 citim cuvintele: „(Fă ca să ajung repede la harul tău, căci în tine am sperat.) *Arată-mi calea, pe care trebuie să merg, căci la tine îmi ridic sufletul meu.*”

De formularea concretă cel mai apropiat este fragmentul din cartea lui Ieremia Lamentațiunile și smerenie: „*Să ne cercetăm căile și să scotocim și să ne întoarcem la Domnul! Să ne ridicăm inimile în palme spre Dumnezeul, care este în ceruri!*”²⁷

Cum au trăit acest îndemn deja primii creștini, ce însemna pentru ei? La ce au invocat primii creștini autoritățile spirituale de atunci și scriitorii? Avem mărturia de exemplu a sf. Ciprian sau a sf. Cyril de Ierusalim: „A spune sus inimile înseamnă, întreaga atenție a inimii să fie concentrată asupra rugăciunii, a ne gândi doar la rugăciune.”

Inima trebuie să se îndrepte spre Dumnezeu, și spre interesele pământești. Deci să lăsăm toate grijile și să orientăm inima spre Dumnezeu. La aceasta credincioșii răspund: „*Le avem la Domnul.*” Astfel confirmă concentrarea asupra rugăciunii și în această clipă sfântă se vor gândi doar la Dumnezeu. Este posibil, că atunci când rostim aceasta, le avem realmente la Domnul? – și aceasta este o întrebare pentru conștiință. Doar spunem aceste cuvinte sau avem în mod real inimile la Domnul? Și imediat putem să corectăm aceasta și să ne concentrăm realmente asupra introducerii rugăciunii, în mijlocul căreia se va petrece ceva minunat, că pâinea și vinul, prin puterea Duhului Sfânt se vor schimba în trupul lui Isus și în sângele lui Isus.

În cel de-al treilea dialog se vorbește deja despre conținutul acestei concentrări. Ce este conținutul aceluia fapt, că nu ne gândim la altceva decât la Dumnezeu? Dar în ce mod ne gândim la el? Aici gândurile despre Dumnezeu au conținutul lor, și de aceea preotul precizează și spune în acest al treilea dialog: „*Să mulțumim Domnului Dumnezeului nostru.*” Aceste cuvinte sunt inspirate și de Scrisoarea sf. apostol Pavel Colosenilor, unde în primul capitol citim: „*Când ne rugăm pentru voi, nu încetăm să-i mulțumim lui Dumnezeu, Tatăl Domnului nostru Isus Cristos*”²⁸.

Rugăciunea euharistică este recunoștință. Credincioșii într-adevăr doresc să mulțumească și răspund. „*Vrednic și adevărat este.*” După acest întreit dialog urmează cântecul de venerație cu trei părți de bază, încă înaintea cântecului „Sânt, Sfânt, Sfânt.”

În prima parte a acestui cântec de venerație, este apelarea lui Dumnezeu și venerarea lui. Este un text stabil, care întotdeauna sună aproape la fel cu mici modificări. De exemplul și în această perioadă, din prefața de advent, în acest cântec de slăvire din advent ne vom ruga:

²⁷ Lam 3,40-41

²⁸ Col 1,3

„Cu adevărat vrednic și drept este, de cuvânt și mântuitor lucru este, Tată sfânt, atotputernic și veșnic Dumnezeu, să-ți aducem mulțumiri pururea și în tot locul; prin Domnul nostru Isus Cristos.”

Prin aceste cuvinte preotul face legătura cu ultimele cuvinte ale credincioșilor: *„Cu adevărat vrednic și drept este.”* Că este vrednic și drept, pe când un oarecare centru al primei părți este cumul de cuvinte *„să aducem mulțumiri!”*. Acesta este cuprinsul de bază al acestui cântec de laudă.

Valoarea aducerii de mulțumiri este: cu privire la maiestatea lui Dumnezeu – este vrednic? Referitor la adevăr – Isus a spus despre sine, că este Adevărul; el este adevărul suprem. Cu privire la adevăr – este drept, moral – este bun cu privire la omul păcătos – este mântuitor. Această jertfă a sfintei liturghii aduce omului mântuirea, salvarea.

Care este timpul și spațiul pentru aducerea de mulțumiri? – Întotdeauna și în tot locul. Cui îi aducem mulțumiri? Aici este o formă de adresare personală „Tată”, atâta timp cât rugăciunea este un dialog personal cu Dumnezeu. După dialogul cu credincioșii, după aceste întrebări și trei răspunsuri începe dialogul, convorbirea, rugăciunea cu Dumnezeu: *„Tată sfânt, atotputernic și veșnic Dumnezeu...”*

Prin cine aducem mulțumiri? *„Prin Domnul nostru, Isus Cristos.”* În spiritul cuvintelor, pe care le citim în Scrisoarea către Coloseni: *„Și tot ceea ce faceți cu cuvântul sau cu fapta, (să le faceți) în numele Domnului Isus, mulțumindu-i lui Dumnezeu Tatăl, prin el”²⁹*

Urmează cea de-a doua parte a cântecului de laudă, care de regulă începe cu cuvintele: *„Căci”*, și acolo deja este actualizată motivația acestei laude, a acestei venerații, a acestui cântec, pe care îl cântăm lui Dumnezeu.

În prefața din advent, deci și în aceasta, pe care ne vom ruga, sunt următoarele cuvinte: *„Căci el a venit și a devenit unul dintre noi, a îndeplinit promisiunile date părinților noștri și ne-a deschis calea spre mântuirea veșnică; și noi în rugăciunile noastre și în vegherea noastră așteptăm, că și asupra noastră se vor împlini promisiunile, când va veni, să arate slava sa.”*

În aceste cuvinte este ce a făcut Dumnezeu – mare, măreț, și le-a făcut pentru om. Deci, ce înseamnă pentru om. Există și prefațe mariane (despre amintirea Fecioarei Maria a Celor Șapte Dureri patroana națională a Slovaciei, și este vorba de solemnitate, pentru care există o prefață specială.)

Aici aveți traducerea amintitei prefațe: *„Cu adevărat, vrednic și drept este, bun și mântuitor, să-ți aducem întotdeauna și în tot locul mulțumirii, ție Doamne Tată sfânt, atotputernic veșnic Dumnezeu, și în ziua solemnă preaindureratei Fecioare Maria împreună să te laudăm, să te preamărim și să te venerăm, căci ea a arătat întotdeauna poporului nostru consolare în suferință și ajutor în pericole. Nici acum nu încetează să se roage pentru noi și cu o dragoste maternă se îngrijește de frații și surorile Fiului său. De aceea o sărbătorim ca pe patroana poporului nostru și o cinștim ca pe Mama noastră cerească. Sub ocrotirea ei mergem spre patria cerească, în care ai slăvit-o deja, la Fiul său Isus Cristos, Domnul nostru.”*

În țările noastre facem uz de prefața din sărbătoarea Fecioarei Maria și are acest cuprins: *„Cu adevărat vrednic și drept este, bun și mântuitor lucru este, Tată sfânt, atotputernic, veșnic Dumnezeu, să-ți aducem întotdeauna și pretutindeni mulțumiri, să te laudăm și să te preamărim și să-ți mulțumim și pentru preafericita Fecioara Maria. Căci în ea s-a manifestat puterea ta și ea din Duhul Sfânt l-a zămislit pe Fiul Tău Unul născut: fecioria ei slăvită și nepătată a dat lumii lumina veșnică, Domnul nostru, Isus Cristos. Prin el îngerii laudă numele tău, în fața*

²⁹ Col 3,17

puterii tale cad cu fața la pământ mulțimile în ceruri, cerul rostește slava ta și sfinții Serafini îți cântă.

*Și noi ne alăturăm cântecului lor de laudă, smeriți invocăm și strigăm.”
„Sfânt...”*

Ca ultima parte a prefaței este aici trecerea spre cântecul sanctus („Sfânt, Sfânt, Sfânt”) de exemplu în advent cu cuvintele: *„...de aceea cu corurile de îngeri, care stau la tronul tău și neîncetat îți slujesc, și cu toate mulțimile cerești cântăm imnul măririi tale și spunem: Sfânt...”*

În documentul Conciliul Vatican II.: „Lumen Gentium” citim: *„Așadar, celebrând jertfa euharistică, ne alăturăm în cel mai înalt grad cultului adus de Biserica cerască împărtășindu-ne din el și amintind și cinstind înainte de toate pe preasfânta Fecioara Maria precum și pe sfântul Iosif, pe sfinții apostoli și martiri și pe toți sfinții (LG 52)*

Fiecare sfântă liturghie este deci trăită în întreaga comunitate. Atât în Biserica pelerină pe acest pământ, cât și în Biserica celor slăviți în cer. Pur și simplu, toți cei care au crezut în Cristos.

Aici întreaga comunitate se unește pentru o neîntreruptă laudă. Catehismul Bisericii Catolice spune: *„În Prefață, Biserica aduce mulțumiri Tatălui, prin Cristos în Duhul Sfânt, pentru toate lucrările lui, pentru creație, răscumpărare și sfințenie. Întreaga comunitate se unește acum cu lauda neîncetată pe care Biserica cerească, îngerii și toți sfinții, o cântă Dumnezeului de trei ori sfânt (Catehismul Bisericii Catolice art. 1352).* Continuăm încă cu interpretarea: Se face prezentă suferința și victoria lui Isus. Îngerii îl întâreau, îngerii anunțau învierea sa din morți, și la conceperea sa, îngerii au fost aceia, care i-au vestit Fecioarei Maria, că va fi Mama Mântuitorului.

Și ce este euharistia? Este încarnarea prelungită (întruparea), așa cum o citim la sfinții scriitori ai Bisericii deja la începutul istoriei Bisericii catolice. Acum să mergem și noi să-l venerăm pe Dumnezeu, să ne ridicăm inimile spre Dumnezeu și să abandonăm toate celelalte, pentru că este lucrul cel mai bun, pe care îl putem face, că nu ne vom gândi la alte lucruri, ci ne vom gândi doar la Acela, care are totul în mâinile sale. La Dumnezeu.

Să mergem deci să serbăm cu entuziasmul, cu care vom cânta: „Sfânt, Sfânt, Sfânt, .. Și aceasta este deja tema viitoarei meditații.

Lăudat să fie Isus Cristos!

„Z PRAMEŇA” Din ziua de 04.12/2020

Din sursă <https://www.tvlux.sk/archiv/play/prefacia-piesen-vdaky>

36. Sfânt, Sfânt, Sfânt

Dragi frați și surori,
expresia cheie a evangheliei de azi este Emanuel. Și vestea cea bună, cea mai bună care poate fi este vestea despre faptul, că Dumnezeu este cu noi, Dumnezeu este prezent.

Fiecare sfânta liturghie este prezența iubirii lui Dumnezeu, așa cum vorbim acum în aceste săptămâni și într-un fel personalizat exprimăm această credință atunci, când la sfârșitul cântului prefață cântăm de trei ori: „Sfânt, Sfânt, Sfânt.”

Vom vorbi deci despre acest cântec, care în ansamblu sună astfel: „Sfânt, Sfânt, Sfânt, Domnul, Dumnezeul oștirilor crești. Cerul și pământul este plin de mărirea ta. Hosana în înaltul cerului. Bine este cuvântat, cel care vine în numele Domnului. Hosana în înaltul cerului.” Când în această sfântă liturghie sau în alte sfinte liturghii vom spune împreună sau vom cânta, este o problemă cheie să conștientizăm un lucru foarte important.

Îngerii și acum, în acest moment în ceruri, unde nu este timp și nu este spațiu, unde este o durată veșnică, cântă mereu lui Dumnezeu că este Sfânt. Este un proces sistematic, care se derulează neconținut. Și noi în timpul fiecărei sfinte liturghii ne alăturăm acestui cântec, așa cum o exprimăm și în ultimele propoziții înaintea acestui cântec. *„De aceea cu coruri de îngeri, care stau la tronul tău și te slujesc neconținut, și cu toate corurile de îngeri cântăm cântecul despre slava ta și spunem fără încetare.”*

În acest cuvânt „neconținut” este bazată această credință, că îngerii, arhanghelii și corurile de sfinți, neîncetat din totdeauna și totdeauna, de la începutul lumii până la nesfârșit, și în veci cântă: „Sfânt, Sfânt, Sfânt. Cu cântul „Sfânt...” ne conectăm la cântecul îngerilor, care răsună neîncetat. Și cei mai vechi scriitori ai Bisericii în primii zeci și sute de ani ai istoriei Bisericii³⁰ au perceput liturghia ca liturghie cerească, pentru că acel templu adevărat, în plinătatea acestui cuvânt este în cer, unde îngerii slujesc, cântă și se închină Domnului. Și menirea ei în acest cadru este de asemenea să cânte acest cântec de laudă și noi ne alăturăm lor, în fiecare sfântă liturghie și ne și intrăm în cântecul de laudă.

Textul are mai multe rădăcini biblice. Primul este la Isaia, în capitolul șase și al doilea este în Apocalipsa sf. Ioan, care reiese din aceste citate. Isaia scrie: „... am văzut pe Domnul șezând pe un tron înalt și zidit, iar poalele mantiei lui umpleau tot templul. Serafimii stăteau deasupra lui; fiecare avea câte șase aripi: cu două își acopereau cu două își acopereau picioarele și cu două zburau. Strigau unul către altul și ziceau: Sfânt, sfânt, sfânt este Domnul Sabaot! Plin este tot pământul de mărirea lui!”³¹

În Cartea Apocalipsei „...în mijloc, în jurul tronului, erau patru ființe pline cu ochi în față și în spate. Ființa cea dintâi era asemenea unui leu; a doua ființă, asemenea unui vițel; a treia ființă avea o față ca de om, iar a patra ființă era asemenea unui vultur care zboară. Cele patru ființe, având fiecare câte șapte aripi, erau pline de ochi de jur împrejur și pe dinăuntru. Zi și noapte spuneau fără încetare: „Sfânt, sfânt, sfânt, Domnul Dumnezeul cel atotputernic, cel care este și care vine!”³²

³⁰ Ori de câte ori scriem Biserica cu B ne referim la Biserică ca și Trupul Mistic a lui Cristos. Când scriem cu b atunci ne referim la biserică ca locaș de cult.

³¹ Is 6,1-3

³² Ap 4,6-8

Strigarea de trei ori „Sfânt” vine din ebraică, care la fel ca și limba aramaică nu cunoaște superlative. Deci nu cunoștea cuvântul „cel mai”, așa cum noi am spune preasfânt, cel mai sfânt. Atunci în limba ebraică, aramaică s-a exprimat prin repetarea de trei ori a atributului. Așa că de trei ori sfânt înseamnă sfânt cu desăvârșire, cel mai sfânt.

Cuvântul (exprimarea) „Dumnezeul întregului pământ” are rădăcina în cuvântul Sabaoth. „Dumnezeul întregului pământ” este cântecul Bisericii învingătoare. Este Biserica învingătoare, toate corurile îngerești și toți sfinții. Deci, prin repetarea de trei ori sfânt, și spunând „Dumnezeul întregului pământ” vorbim despre Dumnezeu cel mai sfânt, despre Dumnezeu Sfânt desăvârșit. Îl laudăm pentru aceasta, îi cântăm pentru aceasta, ne închinăm lui pentru aceasta, și este Domnul tuturor îngerilor și a tuturor sfinților.

Slava, care se amintește, este o manifestare vizibilă a maiestății lui Dumnezeu. „Binecuvântat, cel care vine în numele Domnului. Vă binecuvântăm din casa lui Domnului”³³

A doua parte a acestui cântec de laudă, începe cu cuvântul „binecuvântat,” cel care vine în numele Domnului. Acestea își au originea în psalmul 118 (- în numele Domnului) – cuvintele acestuia apoi le repetă adunarea, care îl primește pe Isus Cristos și în timpul intrării sale solemne, în Ierusalim.

„Atunci, mulțimea numeroasă și-a întins hainele pe drum; alții tăiau ramuri din copaci și le așterneau pe drum. Mulțimile care mergeau înaintea lui și cele care îl urmau strigau: „Osana! Fiului lui David” Binecuvântat cel ce vine, în numele Domnului!”³⁴ Așa citim la Matei.

„Hosana Fiului lui David” înseamnă deci inițial rugămintea pentru intervenția lui Dumnezeu în avantajul poporului său, din nou cu cuvintele psalmului 118, dar care este deja slăvit. De aceea importanța acestui „Hosana”, se avansează mai departe și înseamnă, rugămintea îndreptată spre Dumnezeu, dar în același timp laudă lui Dumnezeu, care ne ajută.

Însuși expresia apare în liturghia evreiască, de exemplu la sărbătoarea corturilor, când realmente s-au fluturat ramuri de măslin. Isus intră în Ierusalim și apelarea „Hosana Fiului lui David” sau în unire cu cuvintele în cel de sus, în înălțimile cerului, este de fapt o chemare care îl slăvește pe Isus ca pe un real apărător, ca pe Mesia real.

Omul care cântă acest cântec de laudă la sfânta liturghie împreună cu îngerii, cu arhanghelii, cu sfinții Bisericii victorioase, cântă lui Dumnezeu pentru slava lui, căci este Sfânt cu desăvârșire, și cântă pentru slava lui Isus Cristos, care vine în euharistie. Așa că în așteptarea transsubstanțierii euharistice, care este să spunem așa deja la ușă chiar în timpul acestui cântec, va începe deja, și noi cu îngerii și sfinții îl primim și salutăm, slăvim, laudăm pe Domnul Isus, ca pe apărătorul și răscumpărătorul nostru personal, ca pe Mesia.

În legătură cu cuvintele preotului „Cu adevărat sfânt ești...” (în a 2 și a 3-a rugăciune euharistică), prin care preotul continuă, după cântecul în comun cu credincioșii ne orientează și ne dirijează spre uimitorul moment al transsubstanțierii.

Și noi îi vom striga lui Isus „Hosana” ca și regelui, ca Domnului a toate, prin care totul a fost creat. La sfânta liturghie de azi, cu această percepție revitalizată a prezenței lui Dumnezeu cântăm aceste cântec de laudă cu mare bucurie, că acela, căruia îi cântăm vine, pentru a atinge inimile noastre.

Lăudat să fie Domnul Isus Cristos!

³³ Ps 118,26

³⁴ Mt 21,8-9

37. Introducerea rugăciunii euharistice, invocarea Duhului Sfânt

Dragi frați și surori,

miraculoasa înmulțire a pâinilor, despre care ne-a vorbit astăzi evanghelia, este un dintre acele situații, în care Isus ține în mâini pâinea și face cu ea ceva neobișnuit, neașteptat și miraculos. Aceasta face parte dintre evenimentele, care îi pregătesc pe ucenicii săi la cel mai mare act, când Isus va ține în mâini pâinea la ultima cină. În această evanghelie Isus schimbă cantitatea, volumul pâinii și la ultima cină va schimba calitatea pâinii.

În timpul miraculoasei înmulțiri a pâinilor are putere asupra faptului, câte sunt aceste pâini. Prin aceasta arată, că are putere asupra pâinii, ca la ultima cină să arate, că are acea putere desăvârșită și asupra calității pâinii, asupra esenței ei.

În timpul fiecărei sfinte liturghii se ajunge din voința lui Isus, care a spus: *„Faceți aceasta în amintirea mea”(Lc 22,19) la schimbarea pâinii prin puterea Duhului Sfânt.*

Duhul Sfânt este acela, care acționează, când preotul rostește cuvintele transformării. Este Duhul Sfânt acela, care generează, ca în momentul, când preotul rostește acele cuvinte se transformă pâinea și vinul în trupul și sângele lui Isus. Se transformă se transsubstanțiază. Își schimbă esența.

Doisprezece coșuri de făcămituri , care au fost strânse în amintirea evangheliei reprezintă sau evocă douăsprezece triburi ale lui Israel. Este semnul plinătății dărnicii lui Dumnezeu, care se manifestă tocmai în aceasta, că de-a lungul întregii istorii a creștinismului, în fiecare zi credincioșii primesc pâinea frântă de Isus. De aceea este evident, că înaintea transsubstanțierii pâinii în timpul fiecărei sfinte liturghii, preotul se roagă, ca să coboare Duhul Sfânt asupra darurilor de jertfă, asupra pâinii și vinului.

Dragi frați și surori continuăm cu explicarea sfinte liturghii. La ultima noastră considerație am vorbit despre cuvintele „Sfânt, Sfânt, Sfânt” și acum ne apropiem foarte mult de miezul rugăciunii euharistice. Astăzi vom vorbi despre aceia, ce se întâmplă de fapt, atunci când preotul impune mâinile deasupra darurilor de jertfă, face asupra lor semnul crucii și spune cuvintele, pe care cel mai des le auzim în a doua și a treia rugăciune euharistică, care sunt cel mai des folosite.

În a doua rugăciune euharistică auzim cuvintele, care fac legătura cu „sanctus” adică „Sfânt, Sfânt, Sfânt” și continuă astfel: „Cu adevărat sfânt ești, Dumnezeule, ești izvorul a toată sfințenia. De aceea, te rugăm: Trimite roua Duhului tău Sfânt și asupra acestor daruri și sfințește-le, ca să devină pentru noi trupul † și sângele Domnului nostru, Isus Cristos.”

Este propoziția, în care cuvântul „sfânt” apare mai întâi ca motivație, apoi ca rugămintă. Cu adevărat sfânt ești Doamne, Dumnezeule, ești izvorul a toată sfințenia și de aceea te rugăm ... Este rugămintea pentru coborârea Duhului Sfânt, pentru ca aceste daruri să devină pentru noi trupul și sângele Domnului nostru, Isus Cristos.

În cea de-a treia rugăciune euharistică aceste cuvinte sunt comparabile ca și cuprins, însă extinsă cu alte motive.

„Cu adevărat sfânt ești Doamne, Dumnezeule, și pe bună dreptate te laudă toată făptura: Căci prin Fiul Tău, Domnul nostru Isus Cristos, prin puterea Duhului Sfânt le învii pe toate și le sfințești pe toate și neîncetat aduni poporul tău, pentru ca de la răsărit și până la apus să-i fie adusă numelui tău, o jertfă curată.”

Mai departe urmează cuvintele: „De aceea, te rugăm cu umilință, sfințește cu Duhul tău aceste daruri, pe care le aducem în fața ta (iarăși urmează cuvântul „ca” fie conținând ceea pentru ce ne rugăm) să devină pentru noi trupul și + sângele Fiului tău, Domnul nostru, Isus Cristos, căci el însuși ne-a poruncit să celebrăm aceste taine.”

În acest cel de-al doilea text, accentul este pus pe motivul comunității – „tot ce ai creat.” Pentru ca să aducem darurile de jertfă ca o comunitate și că ne-a poruncit să celebrăm aceste taine. Este prezent aici acel motiv al comunității, apoi motivul încredințării universale de a celebra, în amintirea lui Isus. Te laudă toată făptura, sfințești totul și aduni poporul tău.

Aceste două texte deci, ne pregătesc, pentru ceea ce va urma, ceea ce va fi tema unei viitoare meditații, când preotul repetă ceea ce s-a petrecut la ultima cină și când preotul va rosti propoziția, ca in persona Christi – în numele persoanei lui Isus Cristos.

Pentru a înțelege bine această rugăciune adresată Duhului Sfânt, ca Domnul să trimită Duhul Sfânt asupra darurilor de jertfă, trebuie să observi și gesturile, pe care preotul le face. Primul gest este făcut la cuvântul „de aceea”, în ambele cazuri preotul impune mâinile asupra darurilor de jertfă. De ce? – Mâinile sunt simbolul activității, și în acest caz exprimă dorința după activitatea lui Dumnezeu. După acțiunea actuală a lui Dumnezeu, prin acțiunea Duhului Sfânt. Totodată mâinile impuse asupra darurilor de jertfă nu fac nimic, pentru ca să acționeze Dumnezeu. Omul le impune ca simbol al rugămintii, pentru ca acționeze exclusiv Dumnezeu, exclusiv puterea Duhului lui Dumnezeu.

Mai există aici un motiv ascuns în gestul mâinilor impuse asupra darurilor de jertfă, și acesta este motivul care înlocuiește mulțumirea, satisfacția. În Vechiul Testament se impuneau mâinile asupra jertfelor pentru păcat, asupra animalelor jertfite. Prin aceasta transferau vina lor asupra animalelor, care apoi, printr-un ritual au fost ucise. Animalul însă nu putea să preia și să sufere vina omului. A fost doar o jertfă nedesăvârșită și numai o imagine premergătoare a jertfei lui Isus, în Noul Testament. Căci jertfa desăvârșită a fost jertfa lui Isus Cristos pe cruce pentru păcatele noastre. Când preotul ține deci mâinile impuse asupra darurilor de jertfă, vrea să spună prin aceasta: Cristos care se jertfește în moartea sa, ia asupra sa păcatele lumii. Sfânta liturghie face prezentă această moarte a sa și învierea din morți.

Alt gest, pe care îl face preotul în timpul acestei rugăciuni, pentru coborârea Duhului Sfânt asupra darurilor de jertfă este crucea cu cuvintele: „că să devină pentru noi trupul și sângele lui Isus Cristos.” Ceea ce voi nu vedeți, dar fiecare preot o poate vedea în cartea sfintei liturghii, este faptul că între cuvintele „trupul” și „sângele” este o mică cruciuliță, care semnalizează, că în acest moment preotul, deasupra darurilor de jertfă, se roagă pentru trimiterea Duhului Sfânt, să facă semnul crucii. Faptic înseamnă, că se accentuează caracterul jertfelnic al sfintei liturghii.

Pe cruce a fost crucificat trupul lui Isus Cristos, pe cruce și-a vărsat sângele său. Dacă vedem ceva și auzim ceva este gestul și cuvântul împreună. Aici în timpul sfintei liturghii ni se exprimă realitatea, că ceea ce se apropie, ceea ce va începe – transsubstanțierea, schimbarea pâinii și a vinului în trupul lui Isus și în sângele lui Isus este aducerea în realitate a jertfei de pe Calvar, a morții sale pe cruce, pe care, când atârna și trupul lui sângera, el se ruga pentru noi: „Tată, iartă-i căci nu știu ce fac.” (Lc 23,34).

(Aici gestul este vărsarea sângelui pentru noi și cuvântul este rugăminta lui Isus „iartă-i...” – la aceasta suntem prezenți în timpul transsubstanțierii – nota redacției).

Dragi frați și surori, din nou avem motiv să ne concentrăm asupra fiecărui cuvânt, care răsună în timpul sfintei liturghii, pentru că fiecare cuvânt în parte are importanța lui profundă. Mai ales atunci, când deja stăm în genunchi, căci acesta este gestul, despre care vom vorbi data viitoare. În timpul, în care stăm în genunchi în fața transsubstanțierii euharistice, vedem cum preotul impune mâinile asupra darurilor, cum face semnul crucii, cum spune cuvinte și cum se apropie transformarea, transsubstanțierea. Aici suntem îndemnați să ne concentrăm, într-un mod cât se poate de intensiv asupra faptului, că pentru noi cineva moare, că pentru noi cineva învie din morți, pentru ca apoi să ne invite, ca și noi să avem parte de a participa la acestea. Peste câteva momente vom trăi din nou aceasta.

Să ne implementăm în aceasta cu cea mai mare concentrare.

Lăudat să fie Isus Cristos!

„Z PRAMEŇA” Din ziua de 08.01.2020

Din sursă <https://www.tvlux.sk/archiv/play/uvod-eucharistickej-modlitby-vzyvanie-ducha-svateho>

38. Transsubstanțierea pâinii

Iubiți frați și surori,

evanghelia citită despre chemarea apostolilor, este o evanghelie interesantă și în același și evident profund argumentată, prin faptul că ne spune ceva despre începutul, dar și despre atingerea apogeului relației între Isus și apostolii săi, pe care i-a chemat. Lista lor concretă am auzit-o în evanghelie. Chemarea și stabilirea grupului de 12 apostoli este începutul acestei întâmplări. Dar ultimele cuvinte despre aceasta, că Iuda l-a trădat pe Isus, este deja apogeul acestei întâmplări, când după trei ani de instruire, apostolii au fost expuși testului lor de fidelitate.

Acest cuvânt „a trădat”, este atât de dur, atât de puternic, rezumă în el drama relațiilor între Isus și apostolii săi, încât se găsește și în liturghie. Dragi frați și surori, din nou continuă în explicarea sfintei liturghii și astăzi va fi vorba despre

transsubstanțierea, transformarea pâinii. Ne vom dedica acestui subiect mai profund.

De fapt, în mod concret ne vom dedica textelor din cea de-a doua și cea de-a treia rugăciune euharistică. Descrierea fondării euharistiei este miezul sfintei liturghii. De aceea și în însuși cartea liturgică este exprimată recomandarea cum să fie prezentate aceste cuvinte, clar și pe înțeles, așa cum o cere și natura acestor cuvinte. Transmiterea verbală a faptelor lui Isus, gesturile lui și cuvintelor la ultima cină începe în cea de-a doua rugăciune euharistică astfel: „*Căci el, dându-se de bunăvoie spre pătimire, a luat pâinea și mulțumind a dat-o ucenicilor săi zicând: LUAȚI ȘI MÂNCATII...!*”

A
treia

rugăciune euharistică, viitoarea explicație se va ocupa de transsubstanțierea vinului. Din aceste câteva opriri asupra profunzimii și misterul iubirii lui Dumnezeu, care ne depășește să conștientizăm mării interconectări a ultimei cine, care a fost anticiparea morții lui Isus pe cruce și miezul sfintei liturghii. În ea suntem prezenți la ultima cină, a jertfei lui Isus pe cruce, care reînnoiește pentru noi pe altar. În sfânta împărtășanie, Isus cel înviat din morți, în plinătatea dumnezeirii și umanității vine în inima noastră cu dorința să le umple desăvârșit, și să le schimbe în dragostea, pe care el o are pentru noi. Va găsi oare o dorință asemănătoare și în inimile noastre? Vom dori să cunoaștem mărimea mântuirii noastre și ce este mai important în viața noastră?

Modelul pe acest drum cu Isus ne pot fi mulți dintre sfinți, căci rugăciunea conține cuvintele: „*căci el însuși ne-a poruncit să celebrăm acest mister: În noaptea în care dându-se pe sine spre pătimire, a luat pâinea și mulțumind, a luat pâinea a frânt-o, a dat-o ucenicilor săi zicând: LUAȚI MÂNCAȚI DIN ACEASTA...*”

Propozițiile introductive indică faptele lui Isus Marele Preot, la timpul concret și în spațiul concret. Trădează libertatea lui interioară și bunătatea, cu care se jertfește pe sine. Evenimentul, care este miezul sfintei liturghii, descrie de asemenea și apostolul Pavel: „*Domnul Isus tocmai în acea noapte, când a fost trădat, a luat pâinea, a mulțumit, a frânt pâinea și a spus: „Căci El în noaptea în care a fost vândut, a luat pâinea și mulțumindu-ți a binecuvântat-o, a frânt-o, a dat-o ucenicilor săi zicând: „Luați și mâncați din aceasta toți, acesta este trupul meu, care se jertfește pentru voi. Faceți aceasta în amintirea mea” (1 Cor 11,23-*

24). Aici cuvintele vorbesc despre trădare din partea apropiaților. Cuvântul original, pe care noi îl traducem ca trădare nu este doar despre trădarea lui Iuda, ci despre efectul global al morții lui Isus și despre faptul, că a fost dat la moarte, conform planului de mântuire lui Dumnezeu, pentru salvarea civilizației umane.

Prin citarea cuvintelor din a doua și a treia rugăciune euharistică am ajuns la fondarea Preasfântului Sacrament al altarului, și are două dimensiuni. Textul descrie gesturi, pe care le-au văzut ucenicii lui Isus și cuvintele, care le-au auzit în paralel cu aceste gesturi. Deci, ceea ce a făcut Isus, și ceea ce Isus a spus este inseparabil. Dimensiunea gesturilor sale și dimensiunea cuvintelor sale formează un tot. Cuvintele și gesturile se explică și se completează reciproc.

Totul provine din celebrarea cinei evreiești, dar îmbogățite cu noi cuvintele noi ale lui Isus, care sunt atât de importante, încât și liturghierul cere de la preot, ca la rostirea acestor cuvinte să se aplece. Și în această carte aceste cuvinte sunt tipărite cu litere mari fiecare cuvânt și fiecare literă a acestor cuvinte. Ucenicii, deci au văzut cum Isus a luat pâinea. Și credincioșii văd, că preotul ia pâinea în mâinile sale. Se amintim, că, credincioșii au spus de curând: „să primească Domnul jertfa din mâinile tale, spre lauda și mărirea numelui său și spre folosul nostru și al întregii sale sfinte Biserici.”

Ucenicii au văzut deci, că Isus a luat pâinea și au auzit, luați și mâncați. Aici este gestul personal a lui Isus orientat spre cei mai apropiați, prin care îi îndeamnă să accepte și să mănânce ceea ce le oferă. Consumarea mâncării este în Biblie cea mai înaltă și unică formă a acceptării interioare a darului lui Dumnezeu și în același timp coparticiparea la suferința și victoria lui Isus. Îndemnul de a mânca din această pâine este invitația ucenicilor, să accepte trupul lui Isus ca alimente pentru sufletul lor. – Apoi Isus a mulțumit.

Cuvântul euharistic însemnă mulțumiri. Aducerea de mulțumiri asupra pâinii, însemna în timpul lui Isus în afară de laudă și mulțumiri aduse lui Dumnezeu și rugămintea pentru ajutorul lui Dumnezeu. Aici este forma cea mai înaltă de aducere de mulțumiri, pentru că Isus mulțumește, aduce mulțumiri, prin aceea, că el însuși devine această pâine. Și deci el însuși, prin ființa sa (deci personal) aduce mulțumiri și laudă.

Cuvântul cheie și gestul frângerii pâinii are două importanțe interconectate între ele. Prima importanța constă în faptul, că prin frângere pâinea devine aliment al membrilor comunității. Aliment, care îi unește și face din ei comunitate, și acestui fapt îi corespund cuvintele: „*Luați și mâncați din aceasta toți.*” Isus a frânt această pâine, a dat-o individual fiecărui ucenic și spus: „luați și mâncați din aceasta toți.”

Cea de-a doua dimensiune, este unită cu prima și fără ea nici nu poate exista. Căci puterea unificatoare a pâinii frânte reiese din cea de-a doua importanță. Frângerea ca jertfă. Isus a frânt pâinea pentru noi. De aceasta depind cuvintele „când s-a dat pentru noi” (s-a jertfit pentru fiecare dintre noi). Deci cuvintele „toți” și „pentru voi” exprimă oferta universală a accepta pe Isus ca pe Mântuitorul, Răscumpărătorul și Salvatorul personal. Miezul cuvintelor de transsubstanțierea pâinii în trupul lui Isus este în cuvintele: „*Acesta este trupul meu, care se jertfește pentru voi.*” Deci esența pâinii și a vinului se schimbă, se transformă, se transsubstanțiază în esența trupului lui Isus și sângelui lui Isus. Când aceste cuvinte sunt rostite de preotul sfințit al lui Cristos, în cel mai înalt și sfânt moment, pâinea prin puterea Duhului Sfânt se transsubstanțiază, se schimbă în trupul real al lui Isus Cristos.

Să ne reamintim, că înainte de acest act preotul nemijlocit impune mâinile asupra darurilor de jertfă și se roagă pentru coborârea Duhului Sfânt, pentru ca prin puterea lui să se realizeze această schimbare. De aceea în transsubstanțierea,

transformarea pâinii, se găsește în cea mai veche literatură creștină desemnată ca incarnarea prelungită (continuă întruparea).

La fel ca și Fecioara Maria, care prin puterea Duhului Sfânt l-a conceput pe Isus sub inima sa, tot așa la fiecare sfântă liturghie, prin puterea Duhului Sfânt pâinea și vinul se transformă în trupul lui Isus și în sângele lui Isus.

Este același Duh Sfânt, care la creație plutea deasupra apelor. Și în același sens prin cuvintele fiecărei sfinte liturghii transformarea este participantă la noua creație. Căci Isus Cristos aduce iubirea pentru viața noii civilizații a iubirii.

Isus a pregătit pentru acest gest ucenicii săi, de exemplu ca o prefigurare a înmulțirii miraculoase a pâinii, când s-a arătat, că Isus are putere asupra cantității pâinii. Dar aceea, la lacul Generazet (lacul Galileii) pâinea frântă pentru o mulțime de câteva mii de oameni a fost deja pregătirea apostolilor lui Isus pentru faptul, că Isus odată va lua în mâni pâinea și va spune: „acesta este trupul meu”, căci cuvântul trup înseamnă întreaga ființă.

Apoi preotul, după ce rostește aceste cuvinte ridică hostia, o pune din nou pe patenă și îngenunchează. Prin această exprimă, că pe altar nu mai este pâinea doar ca un dar de jertfă, ci că acest dar de jertfă s-a transformat și Isus devine viu, eficient, real, realmente și în mod tainic prezent sub forma pâinii.

Să încercăm să trăim și această sfântă liturghie, în frica și cu respectul la venirea lui Isus pe altar, la transformarea pâinii în trupul său, căci este pâinea frântă și pentru noi, toți. Și pentru noi, care astăzi o vom primi doar în mod spiritual, cu speranța, că iarăși vom veni la biserică și vom putea primi personal această pâine frântă. Isus vine, ni se dăruiește sub forma pâinii, pentru ca și noi în acest sens al cuvântului apoi în viața cotidiană, să fim buni ca pâinea, care ne spune despre sine: „eu sunt pâinea, coborâtă din cer.” Este un nemaipomenit dar, pe care este important să-l primim cu inima deschisă și curată.

Următoarea expunere va primi transformarea vinului. Din aceste câteva opriri asupra profunzimii și miracolului iubirii lui Dumnezeu care ne depășește să ducem cu noi conștiința marii transformări a ultimei cine, care a fost anticiparea morții lui Isus pe cruce și miezul sfinte liturghii. În ea suntem prezenți la ultima cină, a jertfei lui Isus pe cruce, care se reînnoiește pentru noi, pe altar. În sfânta împărtășanie, Isus cel Înviat, în plinătatea dumnezeirii și umanului misterios, vine în inima noastră cu dorință desăvârșită, vine în inima noastră să o umple, să o schimbe în iubirea pe care el o are față de noi. Oare va găsi și în inimile noastre o dorință asemănătoare? Vom dori să cunoaștem mărimea mântuirii noastre și ce este mai important în viața noastră?

Lăudat să fie Isus Cristos!

„Z PRAMEŇA“ Din ziua de 22.01.2021

Din sursă <https://www.tvlux.sk/archiv/play/premenenie-chleba>

39. Transformarea vinului

Dragi frați și surori,

În urmă cu o săptămână am vorbit despre transformarea pâinii, despre transsubstanțierea ei, despre pâinea euharistică. De aceasta este legată și transformarea vinului. Este inseparabilă de pâine și împreună formează un tot al faptelor lui Isus în timpul ultimei cene. În același ritm ca și pâinea Isus a luat și potirul, a mulțumit l-a dat ucenicilor săi cu cuvintele: „*Luați și beți din acesta toți...*” Deci primiți în voi, în interiorul vostru, interiorizați-vă jertfa mea, beți, participați la ea, participați la masa mea, unde hrana și băutura sunt eu. Primim sângele lui Isus, realmente în sensul spiritual al cuvântului devenim rude de sânge. Deja nu ne mai numește slujitori, ci prieteni, frați și surori, ca și cum ar circula în noi același sânge a lui Isus Cristos.

Cuvintele cheie, propoziția cheie a cuvintelor de transformare a vinului este propoziția: „*Acesta este potirul sângelui meu.*” Acestea sunt cuvintele, care au puterea de transformare de creație. Deja la creație, Dumnezeu a spus ... și ceea ce a spus, s-a întâmplat și a fost bine.

Aici Fiul lui Dumnezeu, prin care este totul creat, a spus, și ceea ce a spus s-a întâmplat. Vinul, care este simbolul erei mesianice, prin dărnicia și abundența lui Dumnezeu se schimbă în sângele lui Isus.

Prin pregătirea pentru transformare, pentru transsubstanțiere a vinului în sângele lui Isus, a fost așa numita transformarea apei în vin la nunta din Caana Galileii. A fost primul miracol, pe l-a făcut Isus, și să privim la aceasta, la modul că acesta este ultimul miracol înaintea morții pe cruce, când Isus transformă vinul în sângele său.

În sânge își are sediul viața. Așa au crezut și mărturisit contemporanii lui Isus. Sângele este identificat cu însăși viața, este viața însăși. De aceea vărsarea de sânge înseamnă distrugerea vieții, uciderea cuiva, și deci face prezentă în acest caz concret moartea lui Isus pe cruce. Această moarte, această vărsare de sânge este salvarea noastră. Este purtătoare de mântuire. Și noi o vom trăi în această sfântă liturghie.

Și ce vrea Isus să obțină pentru noi, și pentru toți, pentru mulți? Iertarea păcatelor. De aceea euharistia este atât de profund legată de sacramentul reconcilierii, cu spovada. O dezlegare primită cu sinceritate pentru iertarea păcatelor este condiția și pregătirea pentru iertarea păcatelor mortale, este condiție și pregătire pentru primirea euharistiei, fondată tocmai pentru iertarea păcatelor.

Ce are de gând Isus cu cuvintele „*sângele noului și veșnicului legământ*”? De ce nou și veșnic? În aceasta, că Dumnezeu a încheiat un legământ, este exprimarea apropierii lui Dumnezeu. Și seriozitatea, cu care se apropie de om, pe care l-a creat. Pentru noi cuvântul legământ poate suna ca un cuvânt, care se găsește în birouri, sau la notariat. Dar acesta este un legământ spiritual, între Dumnezeu și om. Este legământul semnat și pecetluit cu sângele lui Isus. Când Isus vorbește despre noul legământ, atunci despre ce a fost vorba în vechiul legământ?

Sângele vechiului legământ privea evenimentele de sub muntele Sinai. Acolo legământul cu poporul ales a fost efectuat prin stropirea poporului cu sângele animalului sacrificat. Acesta a fost în general unicul gest, care nu mai apare nicăieri în Vechiul Testament. Apare de mai multe ori vărsarea de sânge pe altar, dar stropirea poporului cu sânge de la animalul sacrificat apare o singură dată.

Noul legământ este însă pecetluit de sângele lui Cristos, a adevăratului Dumnezeu, a adevăratului om, jertfit pe cruce. De aceea Isus schimbă derularea obișnuită a cinei evreiești și vorbește despre sângele său. Dacă Isus este adevăratul Dumnezeu și adevăratul om și învierea sa din morți este irepetabilă și definitivă acest legământ este veșnic: Noul și veșnicul. Așa cum vorbește despre aceasta scrisoarea către evrei: „*Isus Cristos este același ieri și astăzi și în veci.*”³⁵, de aceea legământul său este durabil, în veci, veșnic. De aceea sunt cuvintele: „*faceți aceasta în amintirea mea.*” Mai mult decât amintirea trecutului.

Evreii, când trăiau cina de paști, trăiau din nou personal și viu eliberarea din Egipt, de aceea se așezau la masă, în vestimentație de pelerini. Lega evreiască nu cunoștea bariera indestructibilă, între ceea ce a fost, între ceea ce este de fapt, tocmai atunci, în acel moment. Deci, când Isus spune „*faceți aceasta în amintirea mea*” o face acum cu credința în prezența lui Dumnezeu, cu credința puterii cuvintelor de transformare, prin care se face prezentă jertfa lui Isus. Se derulează aici, nu numai aducerea aminte, ce s-a întâmplat acum două mii de ani. Se derulează totul din nou, în mod misterios. Deci, noi nu asemănăm, noi trăim cu Cristos cel viu. După transformarea pâinii și vinului preotul ridică pâinea, și vinul, timp în care de regulă răsună clopoțelul. Acest gest, de ridicare modurilor euharistice, deci a pâinii și a vinului, a îmbogățit liturghia, la trecerea primului și al doilea secol, pe fundalul unei crize de credință, în prezența reală a lui Cristos, în euharistie.

Gestul trebuia să-i ajute pe credincioși să vadă cu ochii lor pâinea și vinul, trupul și sângele lui Cristos. Ca pe pâinea transformată, vinul transformat în trupul lui Isus și sângele lui Isus.

Până astăzi liturghierul cere în mod expres celebrantului cât și concelebrantului, ca să-și fixeze privirea asupra hostiei și a vinului transformat.

În noul liturghier, care se pregătește, va fi însă o importantă schimbare. În textul transformării vinului, preotul în loc de pentru toți va spune „pentru mulți.” Despre aceasta vom vorbi data viitoare.

Ceea ce am meditat acum, despre ce am vorbit acum, le vom trăi în câteva momente. Fie ca aceste cuvinte, această aprofundare a cuvintelor de transformare a vinului în sângele lui Isus să ne ajute să ne concentrăm mai profund asupra sfintei liturghii și să fim recunoscători pentru faptul, că Isus și-a vărsat sângele său pentru noi. Pentru noi a murit, pentru noi a înviat din morți, pentru a ne invita să participăm la noua viață.

Lăudat să fie Isus Cristos!

„Z PRAMEŇA” Din ziua de 29.01.2021

Din sursă <https://www.tvlux.sk/archiv/play/premenenie-vina>

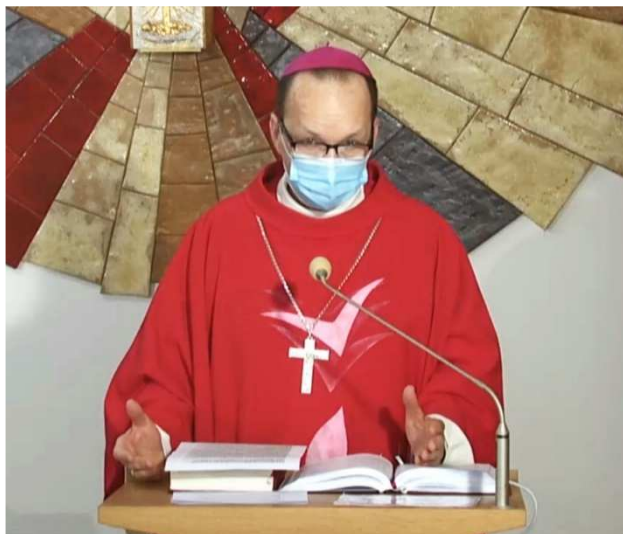
³⁵ Ev 13,8

40. Pentru toți, pentru mulți

Dragi frați și surori,
la fel ca în fiecare vineri, la sfânta liturghie de dimineață și astăzi vom continua în explicarea gesturilor, cuvintelor și a simbolurilor în sfânta liturghie. Astăzi ne vom ocupa de un singur cuvânt, sau mai precis de unul dintre cuvintele, care se va schimba în noul liturghier, pregătit în limba slovacă.

Cuvântul „*pentru toți*” se va schimba în cuvântul „*pentru mulți*.”

De ce se întâmplă astfel? Congregația Romană și însuși papa și episcopii explică că există pentru această schimbare mai multe motive.

Dar înainte de toate trebuie să spunem, că toate sfintele liturghii care au utilizat ansamblul de cuvinte „*pentru toți*” sunt în mod evident valabile, pentru că este vorba de o exprimare, care multă vreme și după secole s-a folosit în sfânta liturghie. Deci nu există nicio suspiciune despre celebrarea acestor sfinte liturghii.

A fost folosită formula, aprobată regular, cuprinzând expresia echivalentă (*cu aceeași valoare, cu același efect, cu aceeași valabilitate*) cuvintele „*pentru toți*”.

În realitate expresia pentru toți, exprimată în text, corespunde în mod negreșit, unei adevărate interpretări intenției Domnului. Căci este o dogmă a credinței, că Cristos a murit pe cruce pentru toți bărbații și pentru toate femeile. Deci, ce diferență este între faptul, când spune că Isus a murit pentru toți, și-a vărsat sângele pentru toți, și a vărsat sângele său pentru mulți? Sunt două aspecte ale aceleiași probleme. Am putea să spunem astfel: Intenția lui Isus, implementarea dorită de Isus, dragostea lui Isus este universală și se oferă tuturor oamenilor, tuturor bărbaților și tuturor femeilor. Cuvintele pentru toți, exprimă deja nivelul acceptării acestei oferte. Isus oferă „*pentru voi toți am murit și tuturor vă ofer o viață nouă.*” Dar din păcate, așa cum reiese și din Sfânta Scriptură, nu toți, ci doar mulți primesc această ofertă.

Există o mulțime de argumente în folosul unei mai bune traduceri a expresiei din limba latină, „*pro multis*”. De exemplu așa numitele evanghelii sinoptice au o trimitere specifică „*pentru mulți*” în limba greacă *πολλοῖς* (*για πολλοῖς*), pentru care Domnul își jertfește viața. Această expresie a fost dată în fața specialiștilor, în Sfânta Scriptură. Având în vedere cuvintele cuprinse deja la prorocul Isaia (*Slujitorul meu cel drept îi va îndreptăți pe mulți și va lua asupra sa păcatele lor. Is 53,11*). Ar fi realmente posibil, în conformitate cu textele evanghelice să spunem „*pentru toți*”. Da, de exemplu, în evanghelia lui Luca este această aluzie, și formula de fondare este „*pentru mulți*.” Și astfel aceste cuvinte au fost traduse cu fidelitate în multe traduceri biblice moderne.

Mai mult trebuie spus, că ritualul roman în limba latină, în cuvintele transformării deasupra potirului întotdeauna folosea termenul „*pro multis*” și niciodată „*omnibus*.”

Și în ritualul oriental, anaforele folosesc în greacă, siriană, armeană, în limbile slave echivalentul cuvântului „*pro multis*”. Traducerea pentru mulți, este traducere

fidelă a cuvântului din limba latină „pro multis”, în timp de traducerea pentru toți este mai curând modul de explicare, care făcea parte din partea de cateheză.

În final, expresia „pentru mulți”, cu toate că rămâne deschisă, cuprinde fiecare ființă umană, în planul de mântuire. Exprimă în afara de aceasta și faptul, că mântuirea nu este destinată într-un mod mecanic, fără respectarea voinței sau a colaborării omului. Da, Isus a murit pentru toți, dar ca ceea ce aduce moartea sa ca un dar să se realizeze, pentru aceasta este nevoie de acceptarea liberă din partea fiecărui om în parte, individual. Adică această expresie „pentru mulți,” în adevăratul sens al cuvântului respectă libertatea omului, căci mulți o primesc și mulți din păcate nu o primesc.

Deci, când în timpul acestei sfinte liturghii vom auzi cuvintele „pentru toți” care după o scurtă perioadă se vor schimba, când va veni versiunea tipărită și a liturghierului va fi distribuită, în care cuvintele vor sună „pentru mulți”, nu trebuie să ne neliniștim, ci dimpotrivă, cu o pace interioară profundă să ne spunem: Eu accept. Eu fac parte dintre acei mulți, care primesc darul lui Isus. Așa că să intrăm în celebrarea acestuia. Am vorbit despre un cuvânt, dar când îl vom accepta cu adevărat spiritual și în timpul acestei sfinte liturghii putem doar să ne îmbogățim, foarte, foarte mult.

Lăudat să fie Isus Cristos!

„Z PRAMEŇA” Din ziua de 05.02.2021

Din sursă <https://www.tvlux.sk/archiv/play/pre-vsetkych-pre-mnohych>

41. Invocarea după transformarea euharistică

Dragi frați și surori,

În evanghelia citită a sfântului Marcu a fost vorba despre o vindecare a urechilor și despre vindecarea limbii. Acela, care inițial a fost surdomut a vorbit corect. Nu numai, că vorbea, dar vorbea corect. Este ceva, ce ne poate inspira în fiecare zi în clipele, când trebuie să reacționăm într-un mod adecvat, la ceea ce am auzit și ceea ce am perceput.

În sfânta liturghie, pe care o analizăm mai profund în aceste săptămâni, ca să o putem trăi mai profund sunt momente, când preotul îndeamnă credincioșii, ca într-un fel să reacționeze, ca și ei să arate, că au urechile și inima deschisă. Ca să vorbească corect, adică adevărul, plini de credință, plini de dragoste și speranță în relația cu Dumnezeu.

Apogeul sfinte liturghii este fără echivoc faptul, când cei care cred cu inima, cu întreaga lor ființă percep, că sfânta liturghie își atinge apogeul în transformarea euharistică. Preotul, după ce spune: „*Acesta este trupul meu*” îngenunchează, apoi „*acesta este sângele meu*” îngenunchează. După cea de-a doua îngenunchere, când preotul stă în picioare, spune credincioșilor: „**misterul credinței**”.

Astăzi vom vorbi despre aceste cuvinte și despre răspunsul, pe care îl dau credincioșii la acest apel al preotului, care poate avea trei aspecte (în Slovacia): „*Iată misterul credinței*”, „*să mărturisim misterul credinței*” sau „*marele mister al credinței*.” (În Cehia ca și în România preotul spune doar ultimele cuvinte) „**Misterul credinței**.”

Miezul alegerii, după transformarea euharistică este legată în cuvintele „**Misterul credinței**”

Este diferență între misterul, despre care nu trebuie să știm și misterul, despre care dimpotrivă, nu numai că trebuie să știm, dar trebuie să și medităm, să-l pătrundem, să-l invocăm și să-l mărturisim.

Din întregul context al sfintei liturghii, această chemare înseamnă și: „*Iată miezul credinței!*” Moartea lui Isus și învierea din morți – evenimentul victorios al mării nopți. Iată misterul credinței, iată, miezul credinței. Cel mai esențial în credința noastră este ceea ce credem.

Este de fapt și o dependență logică. Credem în acest mister, care este mister. El ne depășește și îl cunoaștem și prin lumea materială, prin semnele pâinii și ale vinului. Finalmente unele interpretări vorbesc, că această atragere a atenției asupra misterului credinței în sfânta liturghie, a fost introdusă deja în primele secole ale creștinismului, sub presiunea părerilor rătăcitoare, că materia, lumea materială, trupul este în esență rău și nu pot fi îmbinate.

Și aici este situația, când credincioșii văd pâinea, văd vinul și aud „*iată misterul credinței*”. Isus vine la noi, prin pâinea și vinul transformate. Preotul are posibilitatea să exprime acest îndemn în trei variante. Acestea le corespund trei posibilități, cu care răspund credincioșii. Această deosebire „*iată misterul*”, „*să mărturisim misterul*” și „*marele mister*” au și o importanță practică, căci după îndemn credincioșii știu ce să răspundă. Numitorul comun al răspunsurilor este, că, cu toate că în majoritatea sfintelor liturghii îl apelăm pe Dumnezeu Tatăl, de această dată răspunsurile sunt adresate direct lui Isus, care tocmai a devenit prezent pe altar.

De exemplu „*moartea ta o vestim*”., sau „*apără-ne cu crucea ta... Mântuitorule lumii*” – îl apelăm direct pe Domnul Isus, pe Cristos euharistic de pe altar. Deplinul răspuns al credincioșilor la prima invocare, iată misterul credinței sună: „*Moartea ta o vestim Domne, învierea ta o mărturisim, până când vei veni, Doamne Isus Cristoase.*”

Acest răspuns este preluat din prima scrisoare a sfântului apostol Pavel către Corintieni, care la descrierea ultimei cine îndeamnă: „*Ori de câte ori mâncați această pâine și beți din acest potir, vestiți moartea Domnului până când (el) va veni*” (1 Cor 11,26).

În spiritual, acestor cuvinte credincioșii declară pregătire pentru acțiunea de a anunța și a mărturisi moartea și învierea de acum și pentru totdeauna, așteptând venirea Domnului Isus în slavă.

Cu aceasta rezonază și îndemnul lui Isus „*faceți aceasta în amintirea mea.*” Faceți aceasta, până voi veni în slavă, faceți aceasta ca un moment prezent al jertfei mele.

Cu aceeași propoziție, din scrisoarea către Corintieni este inspirată și a doua posibilitate. În timpul acesteia, credincioșii răspund: „*Ori de câte ori mâncăm*

această și ori de câte ori bem acest potir, vestim moartea ta și așteptăm venirea Ta, Doamne Isus Cristoase."

Acest răspuns subliniază primirea pâinii și a vinului, ca participare la suferința și victoria lui Isus, chiar dacă în acest răspuns nu se vorbește despre învierea din morți, aceasta este codată în cuvintele speranței „așteptăm venirea ta."

Reacția la al treilea îndemn, spre deosebire de răspunsurile anterioare, este formulată în forma unei rugăminți pentru apărare cu apelarea Mântuitorule: „*Apără-ne cu crucea ta, eliberează-ne cu învierea ta, Isuse Cristose, Mântuitorul lumii."*

(Trei răspunsuri sunt menționate din citările misalul în limba cehă.).

Este vorba aici, de recunoașterea lui Isus ca apărătorul universal al omenirii – Mântuitorul lumii, care însă se duce spre mărturisirea personală a comunității în sfânta liturghie, mărturisirea, că și pe noi ne-a răscumpărat, și de aceea îl rugăm să ne salveze.

Isus este Mântuitorul lumii și noi, indivizii, și ca și societate îl apelăm, căci ne-a răscumpărat, pentru a ne apăra. În aceste răspuns au ajuns și câteva motive evanghelice. Titlul „Mântuitorul lumii” îl găsim în evanghelia lui Ioan, după convertirea samaritancei, a cărei conaționali l-au recunoscut pe Isus, că este realmente, Mântuitorul lumii.

Cuvintele „apără-ne” sunt inspirate de cuvintele apostolilor, care pe marea agitată în barcă, în care Isus dormea, au strigat „salvează-ne Doamne căci pierim” (conf. Mt 8,25).

La final, în scrisoarea către Efeseni, din nou apostolul Pavel subliniază cuvintele: „*În el avem răscumpărarea, prin sângele său, iertarea păcatelor, pentru imensa lui milostivire (Ef 1,7)*

Oricare dintre aceste răspunsuri este deci, profund inspirată din Biblie. În același timp, tocmai prin această, îl apelăm pe Isus prezent pe altar, este un dar imens al posibilității să rostim această cu o inimă sinceră. Nu pentru că este un obicei, că așa trebuie, că astfel se face, pentru că așa este scris. Toate acestea ne ajută, ca personal să trăim toate acestea, ca toate acestea să i le spunem lui Isus, să le mărturisim, pentru a mărturisi misterul credinței, prin care trăim și din care trăim, că Isus este Mântuitorul nostru, Răscumpărătorul nostru prezent, activ și noi suntem pregătiți să-l recunoaște, să-l mărturisim, să-l vestim și să ne alimentăm din el. Tot așa, în timpul acestei sfinte liturghii avem această minunată ocazie în câteva cuvinte, pe lângă alte cuvinte, să-i exprimăm lui Isus „te iubim, trăim prezența ta, și vrem să o trăim și în viața cotidiană.” Acum după liturghia cuvântului și liturghia jertfei va urma liturghia vieții cotidiene, a vieții de zi cu zi.

Să fie lăudat, Isus Cristos!

„Z PRAMEŇA” Din ziua de 12.02.2021

Din sursă <https://www.tvlux.sk/archiv/play/zvolanie-po-eucharistickom-premeneni>

42. Rugăciune după transformare

Dragi frați și surori,

în evanghelia am auzit, că atunci când aducem la altar jertfa, când aducem darurile de jertfă, trebuie să venim cu inima curată. Aceasta exprimă aceasta întreaga sfântă liturghie, și chiar de la început regretăm păcatele noastre și în toate părțile sfinte liturghii exprimăm aceasta, în diferitele moduri.

Noi continuăm în explicarea sfintei liturghii. Ultima dată ne-am oprit asupra momentului, când după transformarea pâinii și a vinului spune: „Misterul credinței” și credincioșii răspund cu una dintre posibilități „Moartea ta o vestim, învierea ta o mărturisim, așteptăm venirea Ta, Doamne Isuse Cristoase”

Astăzi continuăm în analiza rugăciunii euharistice după aceste cuvinte, care exprimă și ele necesitatea unei inimii curate, inimă, care este plină de credință în prezența lui Dumnezeu.

Apoi, după ce preotul aude cuvintele credincioșilor: moartea Ta o vestim Doamne, sau când mâncăm pâinea, atunci își desface mâinile și începe să se roage rugăciunea euharistică, care continuă.

Prin aceasta, că are mâinile desfăcute se identifică cu Isus Cristos, dar este foarte important să spunem, că această rugăciune are atmosfera deplină a prezenței lui Dumnezeu, prezența lui Isus Cristos sub forma pâinii și sub forma vinului. Acum tot, ce vom analiza, despre ce vom vorbi, despre ce vom medita, trebuie să conștientizăm, că preotul stă cu mâinile desfăcute, când se identifică cu Cristos răstignit și înviat, toate acestea se întâmplă deasupra altarului, pe care stă patena cu pâinea transformată – euharistia, cu vinul transformat, deci cu sângele lui Isus, cu Isus însuși. Preotul are mâinile desfăcute ca semn al identificării cu Isus, prezent cu salvatorul neamului omenesc, Isus Cristos.

Preotul spune concret: *„De aceea, în amintirea morții mântuitoare ale Fiului tău și învierea sa din morți și ridicarea la cer și în așteptarea venirii sale în slavă; îți aducem Dumnezeule, aceste mulțumiri, această jertfă vie și sfântă.”*

„Priveste la jertfa Bisericii tale: căci este jertfa Fiului tău, și prin jertfa lui am fost împăcați cu tine.

Și pe noi toți, care primim trupul și sângele său, umple-ne cu Duhul său Sfânt, ca să fii un sigur trup și un sigur suflet în Cristos, Domnul nostru.”

Am ales fragmentul din a treia rugăciune euharistică, care în meditația de azi va fi ca reprezentant al tuturor rugăciunilor euharistice. Evident, ei au aceste texte mai lungi sau mai scurte, și cu dezvoltarea motivelor, dar în principiu conținutul nu se schimbă. În principiu conținutul este identic.

Aceste cuvinte, pe care tocmai le-am citat, că aducem odată cu mulțumirile noastre această jertfă vie și sfântă. - Când? – Când *celebrăm amintirea patimii mântuitoare* – Când – Când *așteptăm a doua lui venire*. Aceste cuvinte reflectă și imprimă evenimentul transformării, a transsubstanțierii în trecut, prezent și viitor. Căci celebrăm acum și este jertfă vie, și tocmai adusă. Celebrăm amintirea vie actualizată a patimii, învierii și ridicării la cer a lui Isus Cristos. Și de aceea în viitor *așteptăm a doua venire* a aceluia, care trăiește și a cărui prezență o mărturisim sub semnele sacramentale ale pâinii și vinului. După aceste cuvinte urmează **„întâlnirea”** și apoi **„umple-ne”**.

Căci această a treia rugăciune euharistică, îl prezintă pe Isus ca pe ghidul nostru spre Tatăl, ca pe mielul, ca pe intermediatorul între Dumnezeu și oameni. Preotul spune concret:

„Privește la jertfa Bisericii: căci este jertfa Fiului tău, și prin jertfa lui am fost împăcați cu tine.”

„Și pe noi toți, care primim trupul și sângele lui, umple-ne cu Duhul Sfânt ca să fi un singur trup și un singur suflet în Cristos, Domnul nostru.”

Isus este prezent în euharistie pe altar și spune despre el, că ne-a împăcat cu Dumnezeu.

Și tocmai aceasta se derulează. De aceea, este foarte important, să stăm la altar sau am fost în fața altarului pentru o asemenea pregătire. Este jertfa împăcării noastre cu Dumnezeu.

Urmează partea a doua a rugăminții: Așa cum ne-am rugat pentru Duhul Sfânt înainte de transformare, acum după transformare și înaintea împărtășaniei îl rugăm pentru noi, să ne sfințim. Deci subliniez din nou, că suntem în situația după transformarea pâinii și a vinului, care sunt pe altar după transformare. Pe altar este deci trupul lui Isus și sângele lui Isus, pe care le vom primi. Această rugăciune va răsună între transformare și împărtășania cu această pâine. De aceea preotul spune: *„Și pe noi toți, care ne împărtășim cu trupul și sângele lui, umple-ne cu Duhul Sfânt, ca să fim un singur trup și un singur suflet, în Cristos, Domnul nostru.”*

Da, numai în Duhul Sfânt putem să mărturisim, că Isus Cristos este Domn. Și numai sub adierea Duhului Sfânt putem să formăm o unitate reciprocă a trupului și a sufletului. Și când suntem parte componentă a întregii istorii a sfintei Biserici, inspirați de eroii ei, de sfinții ei din trecut și mereu actuali pentru prezent, urmează rugămintea pentru Duhul Sfânt, fără de care nu suntem capabili de o jertfă reală.

În cazul, în care la altar sunt mai mulți preoți, atunci primul concelebrant spune aceste cuvinte: *„Prin el să devenim în fața ta o jertfă desăvârșită și eficientă, pentru ca să putem primi moștenirea, cu aleșii tăi.”*

Când interpretăm aceasta din nou, urmând exemplul lor și la insistențele lor și noi tânjim după comunitatea sfinților, în care ei deja cântă imnul slavei veșnice Domnului său, Creatorului său, Răscumpărătorului său.

Rugăciunea după cuvântul „aleșii” continuă: *„Cu Preasfânta Fecioară și Maica lui Dumnezeu, Maria.”* Și din nou readuc aminte, că transsubstanțierea euharistică, euharistia este o incarnație prelungită, o prelungită întrupare. La fel cum, cu puterea Duhului Sfânt Fecioara Maria a fost umbrită de Duhul Sfânt, cum din puterea Duhului Sfânt a fost conceput Isus, sub inima și în inima Fecioarei Maria, tot la fel pe altar, cu însuși puterea Duhului Sfânt transformă pâinea și vinul în trupul și sângele lui Isus. Și de aceea, acum îl rugăm pe acest Duh Sfânt, ca și noi să devenim parte a acestei jertfe, după modelul Fecioarei Maria, Maica lui Dumnezeu.

Rugăciunea continuă mai departe *„cu apostolii și slăviții mucenici ai tăi”*. Ei se săturau și se întăreau cu euharistia și întărirea lor s-a întâmplat de aceea, ca să moară pentru Isus Cristos. Și noi suntem invitați în jertfa continuă să murim în fiecare zi pentru noi, și să trăim pentru Dumnezeu și să trăim pentru alții. Aici mai este în paranteză posibilitatea: *cu „sfântul...” (se poate introduce numele sfântului din ziua respectivă sau a patronului) „Și cu toți sfinții – apărătorii noștri și ajutoare permanente.”*

Și noi ne vrem să fim în poziția de jertfă continuă și în același timp cu speranță mărturisim, că sfinții se roagă permanent pentru noi.

Nu este așadar doar urmarea modelelor sfinților, ci și credința în faptul, că acești sfinți intermediază pentru Biserică, se roagă pentru frați și surori în Biserică. Și pentru că nu suntem o comunitate izolată, aceia care celebrează sfânta liturghie pot fi 5, pot fi 50 sau 500 – nu suntem o comunitate izolată, dar suntem interesați de Biserică, de pe întregul mapamond.

De aceea urmează rugăciunea, care continuă cu cuvintele despre lume și Biserică. Dacă la altar se mai află și un alt preot, care celebrează sfânta liturghie – al doilea concelebrant, atunci aceste cuvinte le spune acesta:

„De aceea această jertfă a împăcării noastre”- din nou apare acest motiv al împăcării noastre cu Dumnezeu, și împăcarea reciprocă. Continuă: „dă, Dumnezeule, întregii lumi pacea și mântuirea, Adu-ți aminte de Biserică ta răspândită pe întregul pământ, întărește-o în credință și dragoste. Adu-ți aminte de slujitorul tău, papa nostru ... episcopul nostru... (aici se pot aminti și episcopii auxiliari sau episcopii sfințitori), episcopii clerul și toată omenirea răscumpărată – Este aici și rugămintea pentru întreaga omenire. Pentru întreaga Biserică în lume, pentru capul Bisericii, sfântul părinte, pentru aceia, care au în grijă comunitățile diecezane, pentru aceia, care activează la parohii ca și preoți sau în alte poziții, sau au alte încredințări, pentru toți preoții și diaconii, și pentru întreaga omenire răscumpărat. Aici nu este vorba despre adausul propoziției, ci este vorba de partea esențială a omenirii răscumpărate.

Toți aceia, care au fost amintiți sunt parte componentă a acestui popor răscumpărat și toată omenirea răscumpărată, mai ales ca aceștia, tot la fel și ceilalți, care acceptă răscumpărarea lui Isus.

Mai departe continuă: *„Ascultă rugămintele noastre Tată binevoitor și stai lângă noi, căci stăm în fața ta, după voința ta. Ai milă de noi toți, fii tăi risipiți, pentru ca noi toți, să fim una în tine.”*

Aici este această rugămintă despre ascultarea rugăminții, rugăciunii (cu mențiunea poziției noastre în fața Tatălui, căci ne rugăm pentru milostivire). Preotul vorbește pentru toți cei prezenți, adunați ca o familie în jurul lui Isus Cristos, care se gândește și la copiii răspândiți în toată lumea. Aceasta rugăciune este pentru copiii răspândiți.

Cu milostivire ascultă rugăciunile acestei familii, pe care ai adunat-o în jurul tău. Aici este exprimată dragostea unificatoare a euharistiei.

Așa cum citim despre aceasta în Noul Testament: *„Pentru că este o singură pâine, noi, cei mulți, suntem un singur trup, căci toți ne împărtășim din aceeași unică pâine.”* (1 Cor 10,17). Poate suntem diferiți, avem parte de o singură pâine, și este pâinea unității, este pâinea solidarității, pâinea iubirii, pâinea apropierii lui Dumnezeu.

În cuvintele: *„Miluiește-te de noi, fii tăi risipiți, pentru ca toți să fim una în tine”* este exprimată acea dorință universală, dorința de evanghelizare, de unificare cu cei pierduți, să-i invităm și să-i aducem la masa euharistică. Ne-am rugat pentru lume, ne-am rugat pentru Biserică, pentru Sfântul Părinte, pentru episcopi, pentru preoți și diaconi, pentru întreaga omenire credincioasă. Înainte în rugăciune am vorbit despre sfinți și ne-am rugat pentru intervențiile lor, și la final ne rugăm pentru cei decedați:

„Primește-i în împărăția ta și pe frații și surorile noastre decedate și pe toți, cei care au plecat din această lume, în prietenie cu tine. Îndeplinește speranța noastră, că odată vom trăi în tine, împreună cu ei și vom vedea slava ta.” – Deci nu numai cei decedați ai comunității noastre, dar pentru toți decedați. Este o perpetuă pulsare, între rugămintele pentru comunitatea noastră și pentru comunitatea care celebrează, dar întotdeauna și pentru întreaga lume, pentru defuncții frați și surori, care în milostivirea ta, au plecat din această lume.

Ne rugăm cu conștiința, că și noi vom muri, și sperăm cu tărie, că și noi ne vom bucura împreună cu ei în veșnicie, de slava ta. Mai adaug, că în cazul, când sfânta liturghie se celebrează pentru un decedat concret, se poate aminti și numele acestuia.

Mereu avem în minte, că ceea ce se roagă preotul cu mâinile desfăcute deasupra altarului, unde este Isus sub formă de pâine și vin. În acest spirit, euharistia este gustul premergător al cerului, este pregătirea deplinei întâlniri cu Isus față-n față.

Recunoaște aici încă și unicitatea lui Isus cu cuvintele: „*prin Domnul nostru, Isus Cristos, căci prin el dai lumii tot binele.*”

Apoi preotul ridică potirul și patena și spune: „*Prin el, cu el și în el ...* continuă rugăciunea, care este foarte cuprinzătoare, inspirativă și sfințitoare, și de aceea ne vom ocupa de ea data viitoare. Deci, să ne implementăm în ceremonia cuvântului, despre care am vorbit, să schimbăm inimile noastre într-o rugăciune vie și reală.

Lăudat să fie Isus Cristos!

„Z PRAMEŇA” Din ziua de 26.01.21021

Din sursă <https://www.tvlux.sk/archiv/play/modlitba-po-premeneni>

43. Doxologia

Dragi frați și surori,

uneori, tocmai cu ceea ce facem în sfânta liturghie, răspundem la subiectele din sfânta evanghelie. Propoziția cheie a evangheliei tocmai citite este propoziția cu exprimarea, că vor avea respect față de Fiul său. Domnul podgoriei presupune, că atunci când va trimite la viticultori pe Fiul său, vor avea respect față de el. Este evident, că Isus prin această imagine presupune, ce se va întâmpla cu el. Că nu vor avea respect față de el, că în final îl vor învinui pe nedrept și îl vor ucide. Noi, prin întregul eveniment al sfintei liturghii exprimăm, că față de Fiul lui Dumnezeu, care ne-a fost trimis ca Apărător, ca Răscumpărător, ca Mântuitor, avem respect în cea mai mare măsură.

Dragi frați și surori dacă v-aș întreba, în care parte a acestei sfinte liturghii este exprimată aceasta în mod accentuat? – Pe de o parte trebuie să spun, că în întreaga sfânta liturghie, în mod sigur în fiecare parte a acesteia, dar mai ales momentul intensiv al exprimării respectului față de Isus Cristos este așa-numita „Doxologie” sau cântul de laudă.

Este vorba de momentul, când preotul în fața credincioșilor și în încheierea rugăciunii euharistice ridică potirul cu vinul transformat, deci cu sângele euharistic și patena cu pâinea transformată, adică cu pâinea euharistică și spune:

„Prin Cristos, cu Cristos și în Cristos, tie, Dumnezeule, Tată atotputernic, în unire cu Duhul Sfânt, toată cinstea și mărirea, în toți vecii vecilor.”

(Având în vedere faptul, că este vorba despre explicația în limba slovacă să privim și felurile și exprimările, care sunt însă în concordanță cu cele în limba cehă: *„Prin Cristos, cu Cristos și în Cristos ai tu, Dumnezeule Tată atotputernic, toată cinstea și mărirea în toți vecii vecilor.”*)

Și credincioșii răspund, dacă sfânta liturghie este cântată, solemnă, în final chiar de trei ori solemnul „Amin.”

Însuși gestul, când preotul are în mâna stângă patena cu pâine euharistică și în mâna dreaptă potirul bine ridicat, chiar acest gest este foarte elocvent. Exprimă mișcarea de jos în sus, ca și orientarea omului spre Dumnezeu. Aici este acea jertfire euharistică și Cristos cel victorios, de aceea le ridicăm cu el în mâini Tatălui, Dumnezeului Întreit, cu cel mai profund respect (stimă) și laudă.

Gestul ridicării patenei și a potirului rezonează cu cuvintele acestui cânt de laudă. Înainte de toate cu cuvântul „prin”. Euharistia este între cer și pământ. Astfel Isus este exprimat realmente și sincer ca un mijlocitor între Dumnezeu și om. El însuși spune: *„Voi sunteți de jos, eu sunt de sus”*.³⁶

Eu sunt calea spre Tatăl, *„cine mă vede pe mine, îl vede pe Tatăl”*³⁷ *Eu sunt pâinea coborâtă din cer*³⁸ ca să vă hrănesc pe pământ și să vă aduc la Tatăl.

O altă îmbinare de cuvinte, care rezonează cu gestul ridicării patenei și a potirului sunt cuvintele: „Ai Tu, Doamne Tată (în versiunea noastră: *„a ta este toată cinstea și mărirea Dumnezeule, Tată”*). Ridică mâinile spre Dumnezeu, în numele lui Isus Cristos, cu Isus Cristos.

Să ne oprim asupra a trei cuvinte: „prin”, „cu” (cu Cristos), și „în” (Cristos).

Unde găsim în Sfânta Scriptură explicația, ce înseamnă să spui că, „Dumnezeu, Tatăl atotputernic are toată cinstea (respectul) și slava prin Cristos?”

O asemenea cheie de decodare sunt Scrisorile sf. apostol Pavel, mai ales cea către Coloseni și Romani.

Vom găsi în ele citate, care la citirea lor ne servesc mozaicul de bază, cum trebuie să înțelegem, că prin Cristos Dumnezeu Tatăl are atotputernicia și toată cinstea și mărirea.

Poate o să vă surprindă, dar vom vorbi despre faptul, ce înseamnă acestea pentru viața noastră. Tot, ce avem, avem prin intermedierea lui Cristos, pentru că totul a fost creat prin el și prin am fost salvați, fiecare dintre noi.

Cuvintele scrisorii către Corintieni: *„Ați fost răscumpărați cu mare preț”*³⁹

Prin Isus ajungem la Tatăl, căci devenim asemănători cu el, care este primul născut dintre mulți frați. Prin el, de la el primim viața naturală și supranaturală. Aceste trei cuvinte prin Cristos, cu Cristos și în Cristos nu pot exista de la ele însele. Numai toate trei la un loc vorbesc despre slava lui Dumnezeu.

³⁶ In 8,23

³⁷ In 14,9

³⁸ Compară cu In 6,41 și 51

³⁹ 1 Cor 7,23

Trecem la cel de-al doilea cuvânt „cu”(cu el). Din nou plecăm de la Scrisoarea sf. apostol Pavel, către Romani, Efeseni, Filipeni și Timotei. Cu Cristos nu înseamnă, că este lângă noi, ci că este în noi. Vom auzi chiar de șapte ori, în următoarele citate cuvântul „cu el”. Și din nou ni se înfățișează acea imagine, ce înseamnă, ce exprimăm prin aceasta, în dependență cu cuvântul „prin.”

Să încercăm o comparație: „Așa cum cristalul va străluci (se va arăta în adevărata frumusețe) până când îl pătrunde lumina, tot așa Cristos pătrunde în miezul nostru (interiorul nostru), pentru ca să ne umple de strălucire cu harul său, cu el însuși, pentru ca să strălucim ca și copii ai lui Dumnezeu, recunoscători Dumnezeului și Tatălui nostru. Sfântul apostol spune:

„Iar dacă suntem fii, suntem și moștenitori, moștenitori ai lui Dumnezeu și împreună-moștenitori cu Cristos, dacă suferim prin el, ca împreună cu el să fim și preamăriți.”⁴⁰

„Dar, dacă am murit împreună cu Cristos, credem că vom și trăi împreună cu el.”⁴¹

„Așadar, am fost înmormântați împreună cu el prin botez în moartea (lui), pentru ca, după cum Cristos a înviat din morți, prin gloria Tatălui, la fel și noi să umblăm într-o viață nouă.”⁴²

„...pe când noi eram morți din cauza greșelilor noastre, ne-a readus la viață împreună cu Cristos – prin har ați fost mântuiți – ne-a învățat și ne-a așezat în ceruri, în Cristos Isus”⁴³

Astfel uniți cu Isus Cristos suntem și noi părtași la toată slava și respectul Dumnezeului Tatăl.

Și în final „în” Cristos. Această dimensiune a rostirii solemne este sprijinită de spiritualitatea apostolului și evanghelistului Ioan, care ca unic nu a murit cu moarte de martir. El însuși a văzut răstignirea lui Isus, și textele lui le-a scris ca o reflexie (o privire în urmă) în prima fază a vieții creștinilor, care l-au celebrat pe Isus și prin el aduceau slavă lui Dumnezeu. Subliniat în textele apostolului și evanghelistului Ioan sunt întrepătrunderile omului și Fiului lui Dumnezeu, Isus Cristos. O totală dependență asupra lui este exprimată prin imaginea viței de vie și a lăstarilor. Isus vrea să fie în noi și noi dorim să fim în el. Citatul din evanghelia lui Ioan și din scrisoare sunt următoarele:

„Așa cum Tatăl m-a iubit pe mine, tot așa v-am iubit și eu pe voi. Rămâneți în dragostea mea.”⁴⁴

„Rămâneți în mine, și eu (voi rămâne) în voi. După cum mlădița nu poate aduce rod de la sine, dacă nu rămâne în viață, tot la fel nici voi, dacă nu rămâneți în mine.”⁴⁵

„Eu sunt vița de vie, voi sunteți mlădițele. Cine rămâne în mine și eu în el, acela va aduce roade multe, căci fără mine nu puteți face nimic.

Cine nu va rămâne în mine, va fi aruncat afară ca și mlădița; se va usca, îl vor aduna, și îl vor arunca în foc – și arde.

Dacă rămâne în mine și dacă cuvintele mele vor rămâne în voi, puteți să cereți, ce doriți și veți primi.”

⁴⁰ Rm 8,17

⁴¹ Rm 6,8

⁴² Rm 6,4

⁴³ Ef 2,5-6

⁴⁴ In 15,9

⁴⁵ In 15,4

*Prin aceasta va fi slăvit Tatăl meu, că veți aduce mult rod și vă veți confirma ca ucenici ai mei.*⁴⁶

„Prin aceasta va fi slăvit Tatăl meu” și tocmai acesta este imnul, cântecul de laudă pentru slăvirea Tatălui, că aduceți multe roade și deveniți ucenicii mei.

Cheia acestui cuvânt este dragostea. *„Noi, care am crezut, am cunoscut dragostea, pe care o are Dumnezeu pentru noi. Dumnezeu este iubirea; cine rămâne în dragoste, rămâne în Dumnezeu și Dumnezeu rămâne în el.”*⁴⁷

(Observație: Pentru credincioșii din Slovacia a fost, din alte schimbări în noul misal importante, înlocuirea ansamblului de cuvinte „în unitate cu Duhul Sfânt” cu ansamblul „în unire cu Duhul Sfânt”. Misalul ceh și cel românesc au însă această nouă exprimare, deja dintr-o perioadă anterioară. Traducerea explicației acestei părți aici continuă deci).

Căci Fiul lui Dumnezeu, Isus Cristos este unit cu Tatăl și cu Duhul Sfânt. Duhul Sfânt este zala unității între Tatăl și Fiul, este dragostea absolută între Tatăl și Fiul. Și noi îl laudăm pe Dumnezeu prin Cristos, în Duhul Sfânt.

Doxologia se termină prin solemnul „Amin”. Credincioșii, prin acest cuvânt „Amin” confirmă, că se identifică cu aceste cuvinte și primesc invitația prin Cristos, cu Cristos și în Cristos să trăiască în slava lui Dumnezeu. Pentru slava lui Dumnezeu Tatăl, în Duhul Sfânt. Este cel mai vechi și cel mai important „Amin” în sânta liturghie, care în timpul unei sfinte liturghii solemne se poate repeta chiar de trei ori.

Este argumentat istoric deja din a doua jumătate a secolului al II.-lea. „Amin,” după acest cântec de laudă (doxologia) este cel istoric, cel mai vechi Amin cel mai vechi amin documentat istoric, în liturghie și în sfânta liturghie.

Să rezumăm acestea în cuvinte ale cunoscutului specialist în liturghie din Slovacia, astăzi deja decedatul prof. Vincent Maly, care mi-a fost și mie profesor la seminar, profesor pentru liturghie.

Răscumpărarea, în primul rând trebuia să înnoiască cinstea lui Dumnezeu, care a fost jignită prin păcat. Euharistia care îl face prezent și realizează în noi opera de răscumpărare a lui Cristos, trebuie să fie spre slava lui Dumnezeu. Dar mijlocitorul este Isus Cristos. Toate rugăciunile merg la el, la fel ca tot respectul și toată slava. Cristos este însă capul omenirii răscumpărate, capul Trupului misterios al Bisericii, și de aceea cu el toți ce răscumpărați aduc și recunosc Dumnezeului Tată, cel mai mare respect și cea mai mare slavă.

Cu toate că, iubiți frați și surori, la această sfântă liturghie nu sunt uniți cu noi mijloacele media, prin mijlocirea televiziunii Lux și astăzi, când vom face acest imn, acest cântec de laudă, identificați-vă liniștiți cu el și acasă, roștiți cu voce tare „Amin”, care apoi va răsună ca semn a faptului, că vă identificați cu aceste cuvinte și voi, și noi. Cu toții dorim să pătrundem cu viața noastră pătrunsă de Cristos, cu Cristos, și prin Cristos, să fim solemnitatea Dumnezeului Creator. Căci omul, care trăiește în sfințenie, care se sfințește cu Cristos, prin Cristos și în Cristos, este spre slava lui Dumnezeu.

Lăudat să fie Isus Cristos!

„Z PRAMEŇA” Din ziua de 05.03.2021

Din sursă <https://www.tvlux.sk/archiv/play/doxologia>

⁴⁶ In 15,5-8

⁴⁷ 1 In 4,16

44. Îndemn la rugăciunea Tatăl nostru în sfânta liturghie

Dragi frați și surori,

În evanghelie am auzit răspunsul lui Isus la întrebarea: „Care este prima poruncă dintre toate?” Domnul Isus în răspunsul său invită la iubire de 4 ori prin repetarea cuvântului tot/totul: „cu toată”, „din tot”. Prin cuvintele: „Iubește-l pe Domnul, cu toată inima ta, cu tot sufletul tău, cu toată mintea ta și cu toată puterea ta”⁴⁸ exprimă, că Dumnezeu este unicul și neconcurențial. A trăi această realitate în viața cotidiană, nu este simplu, și de aceea este necesar, să ne rugăm pentru aceasta în mod regulat. Nu întâmplător, când Isus ne-a

învățat să ne rugăm Tatăl nostru, atunci cu alte cuvinte, dar în fond este vorba de același lucru. Rugați-vă așa, la fel cum vă rugați la Dumnezeu, care este excepțional, exclusiv, unic și neconcurențial. „Tatăl nostru, care ești în cer, sfințească-se numele tău, vie împărăția ta, facă-se voia ta, precum în cer așa și pe pământ.” În aceste cuvinte „al tău” este explicată. Tu, Doamne, ești acela, pe care-l strig, a cărui împărăție, a cărui sfințenie trebuie să se realizeze pe pământ.

Este deci evident, că rugăciunea Tatăl nostru joacă un rol excepțional și în contextul, în care ne mișcăm în fiecare dimineață de vineri, și acesta este contextul sfintei liturghii.

Tocmai sfânta liturghie o celebrăm și o medităm. Data trecută am vorbit despre faptul, că rugăciunea euharistică se termină cu doxologia întreită. Cu cuvinte de laudă către sfânta Treime și imediat după ce preotul pune pe altar patena cu trupul lui Cristos și potirul cu Sângele lui Cristos, îndemnă credincioșii, că să se roage „Tatăl nostru.”

De la începutul creștinismului, deci din cele mai vechi timpuri, rugămintea pentru pâinea noastră de fiecare zi a fost înțeleasă ca rugămintea pentru pâinea euharistică. Apelativul „Tatăl nostru”, îl pronunțăm ca fiind copiii lui Dumnezeu, căci îl recunoaștem pe Dumnezeu, îl mărturisim ca pe Tatăl nostru. De aceea îl și rugăm pentru „pâinea noastră”. Căci nu este pâinea tuturor. Este pâinea aceluia, care formează familia fiilor lui Dumnezeu și a fiicelor lui Dumnezeu, care îl apelează ca tată și care îl apelează ca pe Dumnezeul lor, ca pe Dumnezeul nostru, deci „Tatăl nostru.”

Îndemnul la rugăciune se realizează prin cuvintele: „Îndemnați de porunca Mântuitorului și povățuiți de învățătura sa dumnezeiască, îndrăznim a spune.”

Prin aceste cuvinte preotul face dovada, motivează și introduce rugăciunea „Tatăl nostru”, care în acest moment începem să ne rugăm.

Este necesar să se sublinieze, că rugăciunea „Tatăl nostru”, are o poziție specială în sfânta liturghie și pentru faptul, că preotul cu mâinile desfăcute se roagă

⁴⁸ Mc 12,28-30; compară cu Mt 22,37

această rugăciune deasupra altarului, unde se află trupul transformat a lui Isus și Sângele lui Isus transformat, acolo unde este Euharistia.

„Tatăl nostru” ne rugăm în prezența lui Isus Cristos sub formă de pâine și vin. Îndemnul să ne rugăm Tatăl nostru, o poate formula preotul conform liturghierului în diferite forme actualizate. O face încă cu mâinile împreunate, pentru că aceasta încă nu este rugăciune. Apoi, când se roagă „Tatăl nostru” împreună cu credincioșii, va avea mâinile desfăcute. Despre aceasta vom vorbi data viitoare.

În ce fel poate preotul să invite oamenii la rugăciunea Tatăl nostru. Toate aceste îndemnuri sunt într-un fel inspirate biblic. Și pot fi folosite, în conformitate cu anumite perioade. O astfel de formulare obișnuită, care este universal utilizată sună astfel:

„Îndemnați de porunca Mântuitorului nostru și învățătura sa Dumnezeiască îndrăznim a spune.”

„Îndemnați de porunca Mântuitorului” este o asociere de cuvinte inspirată din capitolul 1. A Scrisorii apostolului Pavel către Timotei, în care se vorbește despre porunca Mântuitorului nostru. Ar putea să deranjeze pe cineva că rugăciunea este poruncită, dar este rugăciunea Mântuitorului, este porunca lui pentru mântuirea noastră. De aceea, pentru a ne răscumpăra, cere insistent de la noi, să ne rugăm „Tatăl nostru” și mai ales, ca această rugăciune să o transformăm în intimitatea noastră. Ca să, să spunem așa, și să realizăm. De aceea sunt introduse cuvintele: „și învățătura sa dumnezeiască”.

Învățătura dumnezeiască este aici, în aceea că Isus la întrebarea ucenicilor: „Cum trebuie să ne rugăm?”, apoi în timpul rugăciunii l-au văzut, când a spus: „Rugați-vă astfel.” Ei au văzut exemplul, cum se roagă, cu câtă dedicare, dragoste, smerenie și trăire – deci este învățătura sa, pe care el a completat-o și concretizat-o prin cuvintele rugăciunii „Tatăl nostru”. De aceea, *la îndemnul/porunca Mântuitorului nostru* și poate fi și porunca, căci este învățătura lui Dumnezeu, fără de care nu putem exista.

Preotul poate îndemna credincioșii la rugăciunea Tatăl nostru și cu alte cuvinte, în funcție de perioada liturgică.

(Observație: În unele țări în misal sunt oferite 3 până la 5 îndemnuri universale, cu care preotul poate să îndemne la rugăciunea Tatăl nostru și în alte perioade liturgice și aceasta corespunde și practicii. În misalul pentru laici, nici în cele electronice nu există nicio mențiune specială pentru anumite perioade. De aceea să ne mai reamintim și alte îndemnuri utilizate.

„Domnul Isus a spus: Rugați-vă și vi se va da. Cu încredere în cuvântul său să ne rugăm Tatălui cresc.:

Când am fost botezați (nu am primit duhul sclaviei, pentru ca să ne temem din nou ci) am primit Duhul filiațiunii, în care putem să-l numim pe Dumnezeu Tată. De aceea, cu încredere să ne rugăm, cum ne-a învățat Domnul nostru Isus:

În unire cu toți aceia, care recunosc numele lui Cristos, să ne rugăm rugăciunea, pe care ne-a lăsat-o Domnul Isus.”

(Ne întoarcem la posibilitățile utilizate de îndemnuri, la rugăciunea Domnului în diferite perioade.)

În funcție de faptul, dacă este advent sau Crăciun, perioada de post sau Paște. Mai departe sunt diverse posibilități în perioada de peste an. Sau cu ocazii, când este un botez în timpul sfintei liturghii sau sfânta liturghie este celebrată pentru mire și mireasă.

În advent, îndemnul la rugăciunea Tatăl nostru este inspirat din cap. 3 al evangheliei sf. Ioan: „Dumnezeu atât de mult a iubit lumea, încât l-a dat pe Fiul său unul-născut, ca nimeni, cine crede în el, să nu piară, ci să aibă viața veșnică”⁴⁹

[În Slovacia – având în vedere aceste explicații – preotul, după citatul din evanghelie spune: „De aceea îndrăznim a spune:”]

În limba cehă și limba română „De aceea îndrăznim a spune”

În majoritatea acestor îndemnuri „de aceea” încheie și introduce apoi însăși rugăciunea „Tatăl nostru”.

În advent îl așteptăm pe Isus Cristos, nașterea lui și ne pregătim pentru aceasta pentru că – „Dumnezeu a iubit atât de mult lumea (pe noi), încât l-a dat (l-a trimis) pe Fiul său unul născut” că Mântuitor, de aceea îndrăznim (primim curaj – îndrăzneală – îndrăznim) să spunem. Aici înainte de aceasta este cuvântul „a iubit” și pentru că, cu toate că ne iubește, de aceea ne vom ruga rugăciunea însuflețiti de această iubire și din recunoștință pentru faptul, că ne-a trimis pe Fiul său, unul născut ca Mântuitor, ca apărător.

De Crăciun, această formulare, prin care se îndeamnă la rugăciunea, Tatăl nostru în sfânta liturghie se schimbă, „pentru că Dumnezeu a devenit om, pentru ca noi să putem deveni copii ai lui Dumnezeu.”

Această propoziție a rostit-o sfântul Atanasie, este deci inspirată din literatura creștină antică, din cuvintele, cu care trăiau comunitățile creștine ale primelor secole.

Dumnezeu a devenit om, pentru ca noi să putem deveni copii ai lui Dumnezeu” - este o exprimare densă, sintetizată și pregnantă a faptului, că de Crăciun s-a născut. El devine om, pentru ca să devină fratele nostru și dacă devine fratele nostru, atunci Dumnezeu devine Tatăl nostru. Și Isus ne conduce la Tatăl. De aceea, cu inima plină de recunoștință ne rugăm.

În perioada adventului îndrăznim a spune, de Crăciun cu inima plină de recunoștință – este acolo acel accent al veșniciei. Pentru aceasta îi mulțumim lui Dumnezeu, că ni l-a dat pe Isus ca apărător.

Înainte Paștelui, în perioada de post, îndemnul la rugăciunea Tatăl nostru este inspirat din scrisoarea apostolului Pavel către Efeseni: „...fiți buni unii față de alții, înțelegători, iertându-vă unii pe alții, așa cum și Dumnezeu v-a iertat în Cristos.”⁵⁰

Vom fi deci ca o familie și împreună să ne rugăm cu aceea, că și iertarea este o temă foarte importantă a rugăciunii Tatăl nostru. În timpul acestei rugăciuni, în perioada de post, când pe altarul euharistiei, este pâinea frântă a comunității vrem să-l numim pe Dumnezeu Tată, Tată al nostru. Și când îl numim Tatăl nostru, atunci suntem o singură familie și ne rugăm împreună. Ca și cum în această perioadă de post, îndemnul la Tatăl nostru a fost exprimat prin acea dimensiune foarte accentuată a rugăciunii comune. Isus ne-a învățat să ne rugăm Tatăl meu, ci Tatăl nostru. Iartă-ne păcatele noastre și astfel am putea continua.

În îndemnul pascal, la rugăciunea Tatăl nostru spunem: „Putem să ne numim copii ai lui Dumnezeu și noi suntem.” Citatul provine din capitolul 3 din scrisoarea 1. a scrisorii sf. Ioan: „priviți, ce dragoste mare a manifestat Tatăl, încât (nu numai) că putem să ne numim copii ai lui Dumnezeu, dar (că suntem) noi chiar suntem.”⁵¹ - Ne numim așa și aceasta este și realitatea.

De aceea, ne rugăm cu mare încredere. Când suntem copii ai lui Dumnezeu. Dacă suntem realmente copii ai lui Dumnezeu, atunci rugăciunea noastră trebuie să fie încrezătoare. Se întâmplă în noaptea mare, este vorba de accentuarea

⁴⁹ In 3,16

⁵⁰ Ef 4,32; compară cu Col 3,13

⁵¹ 1In 3,1

realității (sublinierea realității), că victoria lui Isus ne deschide la faptul, ca să devenim fiii lui Dumnezeu și fiice ale lui Dumnezeu.

În perioada de peste an, preotul poate spune: *„Și acum împreună să-l rugăm pe Tatăl ceresc și să ne rugăm, așa cum ne-a învățat Domnul nostru, Isus Cristos.”*

Din nou ne întâlnim aici cu cuvintele exprimând faptul, că mergem împreună să intervenim (unii pentru alții) la Tatăl. Deci și faptul, că creează comunitatea fraților și surorilor este mărturisirea faptului, că avem un Tată, care este în cer și mergem să ne rugăm, așa cum ne-a învățat Domnul nostru, Isus Cristos.

Sau putem spune faptul, că ceea ce este inspirat de scrisoarea către Romani prin versetul: *„Căci toți cei care sunt călăuziți de Duhul lui Dumnezeu sunt fiii lui Dumnezeu”*⁵² Și asta prin propoziția: *„Am primit pe Duhul Sfânt, în care am devenit copii ai lui Dumnezeu, de aceea îndrăznim să spunem: - Din nou este acolo motivul acela al filiațiunii. Suntem fiii și fiicele lui Dumnezeu, și pentru că știm să ne rugăm astfel este rugăciunea Duhului Sfânt în noi. Duhul se roagă în noi. – Acesta este un lucru foarte important și pentru aceia, care au probleme cu rugăciunea. Roagă-l pe Duhul Sfânt, să te învețe să te rogi. Dacă te vei ruga (când te rogi), pentru ca să-ți dea putere de concentrare, fidelitate, pace și credință în prezența lui Dumnezeu. Am primit pe Duhul Sfânt, în el am devenit copii ai lui Dumnezeu și de aceea ne permitem să vorbim ca și copii, într-o convorbire bazată pe încredere. Ca și copilul, care are curaj și îndrăzneala sfântă să spună lui Dumnezeu tot, ce vrea să-i spună în rugăciune – În acest caz este vorba tot de introducerea la rugăciunea, pe care ne-a învățat-o Domnul nostru, Isus Cristos. – „Tatăl nostru” este modelul oricărei rugăciuni.*

Acum, aici voi vorbi încă despre îndemnul, chemarea la rugăciunea „Tatăl nostru” în timpul botezului și liturghia pentru mire și mireasă.

La botez, copiii devin copii ai lui Dumnezeu, fii ai lui Dumnezeu și fiice ale lui Dumnezeu. De aceea în timpul administrării sacramentului botezului se spune: *„Acești copii botezați îl vor numi pe Domnul Dumnezeu Tatăl lor, de aceea ne rugăm și în numele lor, așa cum ne-a învățat Domnul nostru.”*

/Sau o formă mai lungă, în Cehia se folosește îndemnul: *„Tată milostiv, pe acest creștin îl vei trimite odată – când va fi miruit – ca în plinătatea Duhului Sfânt să mărturisească despre Fiul tău, Isus Cristos. În adunarea credincioșilor va primi trupul și sângele lui, și cu întreaga Biserică va striga către tine. Deocamdată este dependent de noi. De aceea ne rugăm ție în locul lui, așa cum ne-a învățat Fiul tău.”*

Așa că menirea părinților și a nașilor de botez este să educe copiii astfel, încât ca să-l apeleze pe Dumnezeu, ca pe Tatăl lor și evident și pe Isus Cristos, ca pe Domnul nostru. Căci el ne-a învățat să-l apelăm astfel pe Dumnezeu.

În final în sfânta liturghie pentru mire și pentru mireasă: *„Cu cuvintele Domnului nostru Isus, care sfințește dragostea conjugală, ne rugăm Tatălui ceresc:”* Știm, că la nunta din Caana Galilei, Isus a participat la nunta, în timpul căreia a făcut o minune transformarea apei în vin. Am putea vorbi foarte pe larg despre aceasta, cum prin această faptă a sfințit și binecuvântat căsătoria și binecuvântează toate căsătoriile încheiate în Biserică, încheiate în fața altarului lui Dumnezeu.

Frați și surori, data viitoare vom vorbi de însăși rugăciunea Tatăl nostru. Care sunt accentele acolo și ce conexiuni există între această rugăciune și întreaga sfânta liturghie. Mai ales conexiunea cu transsubstanțierea pâinii și a vinului pe altar, cu euharistia, care este inseparabil, parte componentă a acestei rugăciuni. Așa că a ne ruga Tatăl nostru la sfânta liturghie și să ne rugăm Tatăl nostru în

⁵² Rm 8,14

afara sfintei liturghii nu este același lucru. Dar despre aceasta vom vorbi data viitoare. Acum ne concentrăm asupra a tot, ce urmează în această sfântă liturghie. Inclusiv introducerea la rugăciunea tatăl nostru și rugăciunea Tatăl nostru.

Lăudat să fie Isus Cristos!

„Z PRAMEŇA“ Din ziua de 12.03.2021

Din sursă: <https://www.tvlux.sk/archiv/play/modlitba-otce-nas-vo-svatej-omsi>

45. Rugăciunea Tatăl nostru în sfânta liturghie

Dragi frați și surori,
astăzi vom rosti la fel ca la fiecare sfânta liturghie, în cadrul rugăciunii Tatăl nostru: „Facă-se voia Ta.”

Sfântul Iosif (pe care îl sărbătorim astăzi) este un exemplu sclipitor în îndeplinirea voinței lui Dumnezeu. În Sfânta Scriptură, nu avem de fapt niciun citat al sfântului Iosif, și cu toate acestea nu putem spune, că în evanghelie nu spune nimic. Spune multe, căci se poate vorbi și fără cuvinte.

Sfântul Iosif a fost omul faptelor, în patru faze ale vieții lui Isus. În prima era vorba de soluție, când a aflat, că Maria, pe care o va lua de soție, așteaptă un copil. A fost infidelitatea? – Îngerul i-a spus lui Iosif nu! Dimpotrivă, este rezultatul unei mari credințe a Mariei tale. Sub inimă poartă Copilul lui Dumnezeu. – Și Iosif îl acceptă pe Isus. Ne invită și pe noi să-l primim pe Isus.

Apoi Iosif merge împreună cu Fecioara Maria la Betleem, are o contribuție la faptul că Isus s-a putut naște, cu toate că ușile i-au fost închise. Alte uși le-a deschis sfântul Iosif, așa cum spune papa Francisc în scrisoarea apostolică. Este Iosif, care a organizat, ca Isus să se poată naște în alt loc, când ușile umane au fost închise. Iosif îl primește pe Isus și pe Maria, să-i primim și noi. Iosif îl aduce pe Isus și pe Maria în situația, că Isus se poate naște. Să-i permitem și noi lui Isus, ca prin mărturia noastră să se poată naște în fiecare mediu, în care ne aflăm.

Iosif primește porunca, este voința lui Dumnezeu, despre care vom vorbi și în rugăciunea Tatăl nostru, ca să salveze Copilul, prin fuga în Egipt. Nu se putea amâna, când plana amenințarea, că Isus va fi ucis. Deci: îl primește pe Isus, îl ajută să se nască, îl apără pe Isus. Să-l apărăm pe Isus în fața „Irozilor” de toate felurile și în această epocă modernă. Și în final, împreună cu Fecioara Maria îl caută pe Isus și îl găsesc în templu. Fecioara Maria vorbește la plural: „Te-am căutat cu durere!” – „Și de ce m-ați căutat în altă parte, și nu în casa Tatălui meu?”

Îl caută pe micuțul Isus, găsesc băiatul de 12 ani, matur. Este o atenționare asupra lui Isus, care vorbește cu cei prezenți și fascinați, și le pune întrebări. Chiar dacă are 12 ani, vorbește ca un băiat foarte inteligent, ca un băiat, care nu este un copil obișnuit. Care spune, că aceasta este casa Tatălui său. Casa, care cu 20 de ani mai târziu o va curăța cu cuvintele: „Nu faceți din casa Tatălui meu speluncă a hoților.”

Să-l căutăm pe Isus, să-l primim pe Isus, să-l apărăm pe Isus, să-l naștem pe Isus – aceasta este menirea noastră (misiunea noastră).

În rugăciunea Tatăl nostru, cuvintele „Facă-se voia ta” sunt ca și „cheia sf. Iosif” și îndemn pentru noi. Împreună analizăm sfânta liturghie și astăzi ne vom opri asupra faptului, ce rol are rugăciunea Tatăl nostru în sfânta liturghie.

Permiteți-mi să încep puțin personal: „Îmi aduc aminte, ca tânăr preot am celebrat sfânta liturghie și cu mâinile desfăcute m-am rugat „Tatăl nostru” deasupra altarului, unde a fost transformat vinul euharistic și pâinea euharistică, deci Sângele și Trupul lui Isus Cristos. Pâinea și vinul transformate în Trupul lui Isus și Sângele lui Isus, dintr-o dată am conștientizat profund, că Euharistia este răspunsul, este împlinirea rugămintelor din Tatăl nostru. – O constatare fascinantă, trezire. Când mă rog „Tatăl nostru” în prezența euharistică, Dumnezeu, prin Isus euharisticul îmi răspunde și îmi îndeplinește, acelea pe care le cer în rugăciunea „Tatăl nostru.”

Spun „Tată” și Isus îmi răspunde: „Cine mă vede pe mine, îl vede pe Tatăl.” Spun „Tată” și Isus frânge pâinea, pentru a spune tuturor fiilor și fiicelor lui Dumnezeu: „Eu Vă frâng pâinea, căci sunteți copii ai lui Dumnezeu. Pâinea frântă – spun „nostru” – și pe masă, pe altar este pâinea frântă. Nu ne rugăm „Tatăl nostru” individual. Ne rugăm ca și comunitate și pâinea, pâinea euharistică, care curând o vom împărți ca sfânta împărtășanie, face din noi comunitate. Este pâinea frântă și El, Isus Euharisticul devine fratele nostru și noi cu el suntem frați în Cristos – noi copii ai lui Dumnezeu, fiii lui Dumnezeu și fiicele lui Dumnezeu.

„Tatăl nostru” continuă cu cuvintele: „care ești în cer” și pe altar este pâinea din cer, care trebuie să ne ridice la cer. Isus ne conduce la Tatăl. Noi, spunem Tatălui, care ești în ceruri și el ne răspunde: „Aici este pâinea din cer.” Euharistia, Isus, Fiul lui Dumnezeu, care vine printre voi ca Fiul omului, pentru ca împreună cu el să deveniți copiii lui Dumnezeu.

Mai departe ne rugăm: „sfințească-se numele tău.” Isus prin viața sa, prin vestea sa a sfințit numele lui Dumnezeu, când a spus: „Nu a mea, ci voința ta să fie, Doamne!” Isus a subliniat mereu unitatea sa cu Tatăl. Nu de mult am citit una

dintre evanghelistii, unde Isus subliniază mereu: „Ceea ce fac eu, nu o fac de la mine, ci o fac, pentru că vrea Tatăl. Eu și Tatăl suntem una. Numele lui trebuie sfințit.

„*Vie împărăția Ta!*” Când este împărăția prezentă deplin? Acestea nu sunt granițe, nu sunt instituții, nu sunt teritorii, nu sunt texte, aceasta este Cineva, care este Rege. Noi îl rugăm pe Tatăl: „*Vie împărăția Ta!*” – Și pe altar Isus, euharisticul, este acel Rege, Regele regilor. Odată cu el este prezentă împărăția. Isus spune el însuși: „Împărăția lui Dumnezeu este deja printre voi, căci eu sunt printre voi – Rege. Și în alt loc spune: „Împărăția mea nu este din această lume.” Așa că ne rugăm pentru venirea împărăției lui Dumnezeu și în Cristos euharisticul, această împărăție este prezentă.

„*Facă-se voia Ta precum în cer, așa și pe pământ.*” Numai la câteva ore după ce, Isus a fondat Euharistia, se va ruga în grădina din Getsemani, transpirând sânge, va suferi și îi va spune Tatălui: „Nu a mea, ci voința Ta să fie”. Cu Isus se realizează voința lui Dumnezeu și noi putem să realizăm voința lui Dumnezeu numai cu Isus, săturați (hrăniți) cu Euharistie. Cu pâinea Euharistică, căci Isus a spus: „Fără mine nu puteți face nimic, fără ca să vă satur cu pâinea din cer, Euharistia – cu mine însumi. „*Facă-se voia Ta precum în cer așa și pe pământ.*” – Isus a fondat Euharistia. „*precum în cer așa și pe pământ.*” – Prin Euharistie a fost dată mulțumirea Tatălui. Precum în cer, așa și pe pământ se realizează voința lui Dumnezeu, care este în ceruri. Cum realizez voința Lui.

„*Pâinea noastră cea de toate zilele dă-ne nouă astăzi*” - Din cele mai vechi timpuri creștine această rugămintă a fost percepută ca rugămintă pentru pâinea materială pentru fiecare zi, pentru a trăi, dar ca și rugămintea pentru o euharistie regulată, „*mana novo-testamentară regulată*”, care trebuie să sature omul. Aici accentul este pus (în limba cehă se folosește cuvântul „cotidiană”, care este expresia „*pentru această viață cotidiană de fiecare zi*”, deci la fel ca în limba slovacă și română) „*cotidiană sau zilnică*” – Doamne, noi vrem să ne săturăm cu tine. Din nou omul trăiește aceasta: Ne rugăm pentru pâinea de fiecare zi și pe altar este pâinea din cer, pâine euharistică, frântă, pentru ca astăzi să ne săturăm și să ne saturăm în fiecare zi.

„*Și ne iartă nouă greșelile noastre*” – Dumnezeu ne iartă și Isus se roagă pe cruce câteva ore mai târziu, după ce a fondat Euharistia, care este prezentarea jertfei sale de pe Calvar – „Tată, iartă-i, căci nu știu, ce fac.” – Aceasta ne vorbește despre tine și despre mine? Și deci Dumnezeu, prin Euharistie îmi răspunde: tu mă rogi pentru iertarea greșelilor noastre și eu îți trimit pe Cristos euharisticul, primești pâinea din cer, ca să ai puterea să ierți și tu. Eu te iert, în Euharistie te iert. În Isus te iert.

Și apoi ne rugăm: „*precum și noi iertăm greșelilor noștri.*” Numai când primim iertarea lui Isus, numai când îl primim în inimă sub forma de pâinea care satură, numai atunci primim și noi din trăirea acestei milostiviri a lui Dumnezeu să iertăm pe cei care ne-au greșit. Euharistia ne întărește în fiecare zi, să ne restartăm în relații și să iertăm. Căci Euharistia este pâinea iertării. Acea pâine este frântă, căci Isus s-a frânt pentru noi pe cruce. Pentru păcatele noastre.

„*Și nu ne duce pe noi în ispită.*” – Astăzi se vorbește foarte mult despre imunitate, despre vaccin, deci despre acel sens al cuvântului este Euharistia acel vaccin împotriva a celui mai rău virus și acela este păcatul, care vrea să ne descompună în interior. Cine primește Euharistia, acela este imun în fața păcatului. Nu, că nu ar putea să ajungă în ispită, dar aici este rugămintea pentru apărare în fața ispitelor, pe care nu le-am putea birui. Ispita în prima fază este întrebare: „Vei împlini voința lui Dumnezeu sau te vei supune vre-unui idolaș (idol)? Euharistia ne întărește, ca fiind conștienți de prezența lui Isus, și prezența euharistică, să reușim să spunem: Nu! Doamne te aleg pe tine! Te vreau pe tine, vreau să împlinesc

voința ta. Cine primește Euharistia, în mod evident și univoc stăpânește, învinge ispita.

„*Ci ne mântuiește de cel rău.*” – Dragi frați și surori, euharistia ne sfințește. Noi îl rugăm pe Dumnezeu în Tatăl nostru „ci ne mântuiește de cel rău” și el ni-l trimite pe Cel Preasfânt, pe Fiul său, Isus Cristos. Ne răspunde prin: „Sfințiți-vă cu pâinea lui Dumnezeu. Primiți pâinea lui Dumnezeu și „Cel rău” nu are șanse în voi.” În mod evident, mult mai ușor, îl veți respinge pe „Cel rău”, pentru că veți fi conștienți, că acela, pe care îl primiți în euharistie este Sfânt, și ce este sfânt este incompatibil cu ce este rău. Când în sfânta liturghie de astăzi ne vom ruga, să ne rugăm pentru faptul, să fim, să rezistăm răului.

Adaos, pe care ne rugăm după Tatăl nostru accentuează tocmai acea ultimă rugămintă:

„*Eliberează-ne de toate relele, Dumnezeule, și dă pace zilelor noastre. Ai milă de noi toți și ajută-ne: ca niciodată să nu ajungem în stăpânirea păcatului, că trăim în siguranță în fața oricărei confuzii și să așteptăm cu speranță binecuvântată venirea Mântuitorului nostru, Isus Cristos.*”.

În aceste cuvinte este exprimarea, că suntem conștienți, că din acest moment până la sfârșitul vieții noastre, mai precis până la venirea Mântuitorului Isus Cristos, după moartea noastră, când vom veni în fața judecății lui va fi o perioadă de luptă. Luptă cu ispitele, lupte cu „Răul” și de aceea în mod insistent, după Tatăl nostru mai accentuăm aceasta încă o dată, când ne rugăm: „*Eliberează-ne de toate relele, Dumnezeule, Dă zilelor noastre pacea ta. Ai milă de noi toți și ajută-ne. – Ca niciodată să nu ajungem în stăpânirea păcatului, să trăim în siguranță în fața oricărei confuzii și să așteptăm cu speranță binecuvântată venirea a Mântuitorului nostru Isus Cristos.*” - Această experiență o vom avea doar atunci, când tu ne eliberezi de cel rău și noi te vom cinsti în viața de fiecare zi. Și asta, până când nu se ajunge la împlinirea speranței, în prezența lui Isus după moarte, când nu vom mai fi apoi - și în fața faptului, când nu va mai fi tensiunea timpului și spațiului, ci un mare acum în trăirea iubirii, a iubirii desăvârșite în Isus Cristos.

Să mergem deci să ne rugăm după exemplul sfântului Iosif și să avem mereu în minte, că Isus este în apropierea noastră. Și ne învață să ne rugăm Tatăl nostru. Din plinătatea inimii, cu deplină concentrare și cu deplină implicare și cu deplină voință și disponibilitate să împlinim voința lui Dumnezeu.

Lăudat să fie Isus Cristos!

„Z PRAMEŇA” Din ziua de 19.03.2021

Din sursă <https://www.tvlux.sk/archiv/play/25629>

46. Semnul păcii

Dragi frați și surori,
din reacția lui Isus în evanghelie, când îl conduc să-l ucidă cu pietre, percepem o anumită liniște, pace. Isus, chiar dacă este într-un pericol nemijlocit al vieții, liniștit și veșnic argumentează atât citate din Scriptură, cât și cu cuvântul propriu, ca și cum ar fi vorba despre un dialog, în care nu este nici element de agresivitate. Din aceasta putem simți o pace interioară profundă, acel echilibru, pe care Isus l-a avut în el, și care în mai multe momente ale activității sale publice a vrut să-l lase și ucenicilor săi, care îl urmau.

Cea mai cunoscută este intrarea în sala cinei după înviere, când a spus: Pace vouă. De aceea este evident, că și sfânta liturghie, care este rugăciunea de apogeu cuprinde după rugăciunea Tatăl nostru ceremonia păcii. Când în aceste săptămâni explicăm gesturile, cuvintele și simbolurile sfintei liturghii, tema noastră de astăzi va fi ceremonia păcii.

De fapt, aici este vorba despre două lucruri în trei părți: a se ruga pentru pace pentru toți și să manifeste dragostea în mod reciproc. Prima parte a ceremoniei păcii este rugăciunea preotului pentru pace. A doua parte a ceremoniei este urarea de pace din partea preotului întregii comunități și răspunsul acesteia. În final urmează „salutul păcii”, acest gest al preotului și al credincioșilor este reciproc. Această parte este facultativă (la alegere). Depinde de faptul, dacă preotul alege sau nu alege să introducă această parte, dar nu cunosc prea multe cazuri, în care cineva ar omite această parte a sfintei liturghii. Chiar dacă teoretic ar putea să o facă, conform instrucțiunilor (cazul covid).

După rugăciunea Tatăl nostru în ceremonia păcii, ca prima parte a rugăciunii preotului pentru pace: „Doamne, Isuse Cristoase, tu ai spus apostolilor tăi: Pace vă dau vouă, pacea mea o dau vouă. Nu privi la păcatele noastre, ci la credința Bisericii tale, și după voința ta umple cu pace și condu-ne la unitate.” (Apoi își împreunează mâinile și continuă cu cuvintele) „Căci tu viețuiești și domnești în vecii vecilor.”

În prima parte a acestei rugăciuni preotul face referire la ceea ce, Isus a spus în evanghelia lui Ioan: „Pacea vă las vouă, pacea mea o las vouă”⁵³. Aici este important cuvântul pacea mea, pentru că în textul, care nu mai este citat aici, dar în Scriptură urmează, Isus spune clar, că lumea nu poate da omului această pace, pe care o dă Isus.

Ni s-ar putea părea, că este aici, să spunem o fracțiune a importanței: „Nu privi la păcatele noastre, ci la credința Bisericii tale.” Când Isus după învierea sa din morți a spus apostolilor: „Pace vouă”⁵⁴, era vorba despre pacea, care (în tipul ultimei cine – In 14,27) înaintea învierii sale a promis-o. Și după înviere această pace o dă să spunem așa dintr-o suflare. Realmente acolo a fost și acea suflare asupra apostolilor și în final le-a dat puterea să ierte păcatele. Darul păcii și iertării păcatelor, sunt profund interdependente interior.

De aceea preotul imediat face legătura și readuce aminte cuvintele: „Nu privi la păcatele noastre ci la credința Bisericii tale.” Noi regretăm păcatele noastre. Darul păcii și iertarea păcatelor se condiționează reciproc. Ci „privește la credința Bisericii tale,” căci este Biserica sfântă, este Biserica ta, este Biserica, care fără de tine nu poate exista. Privește Doamne la această credință a Bisericii, care este poarta desemnată, să primească pacea ta. Și conform cu voința ta, dăruiește-i pacea și unitatea, căci tu viețuiești și domnești în vecii vecilor.

„Pacea și unitatea”. Este important să conștientizăm că aceste cuvinte transferă rugăciunea Tatăl nostru și împărtășanie euharistică. Euharistia este pâinea păcii.

Acestea sunt spuse cu cuvintele sfântului Pavel: „Pâinea pe care o frângem...”⁵⁵ O pâine frântă pentru mulți este pâinea care unește, are în sine puterea unificatoare. Pacea și unitatea sunt profund interdependente. Căci poate fi pace, acolo unde nu este unitate? Și poate unitate, acolo unde nu este pace?

Oamenii credincioși răspund la aceste cuvinte „amin.” Aceasta înseamnă, că se identifică cu el și rugăciunea preotului devine astfel și rugăciunea credincioșilor.

⁵³ In 14,27

⁵⁴ In 19,21

⁵⁵ 1 Cor 10,16

Promisiunea lui Cristos „*pacea mea o dau vouă*” (în cap. 14 a sf. Ioan) în acest moment devine actuală pentru adunarea credincioșilor, care răspund „*amin*”. Această promisiune și acel dar al păcii devin ceva, ce este actual tocmai în celebrarea sfintei liturghii concrete și în comunitatea concretă. Și este pregătirea pentru sfânta împărtășanie, pentru primirea lui Cristos, care prin pacea sa unește credincioșii.

Primirea păcii și primirea iertării sunt trăsăturile caracteristice ale vieții Bisericii și o puternică trăire pascală.

Ceremonia păcii este o amintire specială a misterului pascal. Domnul Cel Înviat este prezent în Biserica, care dăruiește pacea și unitatea. Păcatele nu se mai reamintesc, cu toții formează o singură comunitate în Domnul și cu Domnul.

După această prima parte a rugăciunii preotului pentru pace, urmează urarea păcii. În timp ce prima parte a fost de fapt o verticală spirituală, unde preotul se roagă și se adresează lui Dumnezeu, în a doua parte este vorba de o relație orizontală, unde preotul intervine pentru credincioși.

Preotul întors cu fața la popor desface mâinile și apoi le împreunează din nou, timp în care spune: „*Pacea Domnului să rămână pururea cu voi.*” Acea pace, pentru care se roagă preotul în rugăciune o dorește acum tuturor credincioșilor adunați în biserică. Și oamenii răspund: „*Și cu duhul tău*”. Este deci urarea preotului către credincioși și în același timp, urarea preoților credincioși.

Gestul desfacerii și împreunării mâinilor, nu este în acest caz gestul rugăciunii, ci este un semn primordial de îmbrățișare a întregii comunități, care apoi se concretizează prin însuși gestul saltului păcii.

Am spus deja că gestul păcii este ultima parte – a treia parte a ceremoniei păcii. Este facultativă. Diaconul sau preotul poate îndemna credincioșii: „*Dăruieți-*

vă pacea". Așa cum atenționează instrucțiunile, conform cu obiceiul local cu toții își dau mâna reciproc ca semn al păcii și al iubirii. Preotul transmite salutul păcii diaconului sau celor care slujesc la altar. În unele locuri, înaintea întinderii mâinii se spune „pace și dragoste frățească să fie printre noii.” (În România se spune: „Pace ție” și celălalt răspunde „Și cu duhul tău.”

Întinderea mâinii ni s-ar putea părea, că este o manifestare cetățenească, că nu are o ancorare biblică, dar în realitate însuși salutul păcii sau sărutul inițial al păcii este foarte mult amintită în Scrisoarea către Romani (Rm 1,7), în prima și a doua Scrisoare către Corintieni (1 Cor 1,3; 2 Cor 1,2), și darea de mână se amintește și în Scrisoarea către Galateni. Deci gestul străngerii de mână o cunoaștem încă din timpul apostolilor, ca semn al comunității. Literalmente citim în Scrisoarea către Galateni: „..., cunoscând harul care îmi fusese dat, Iacob, Chefa și Ioan, care sunt considerați coloane, mi-au dat mie și lui Barnaba mâna dreaptă a comuniunii ca noi să mergem la păgâni, iar ei la cei circumscriși.”(Gal 2,9). Când dăm mâna – dreapta, care sunt simbolul activității noastre, a faptelor noastre, atunci prin atingere la întinderea lor exprimăm, că acțiunea noastră și comportamentul nostru sunt într-o unitate. În același timp, exprimăm, că formăm o comunitate și suntem parte componentă a aceleiași comunități.

La final trebuie spus, că tot ce am descris: rugăciunea pentru pace, primirea păcii și gestul păcii, că totul este direcționat spre împărtășania euharistică. În duhul întinderii mâinii și strângerea mâinii drepte, cu dorința păcii este în felul său exprimarea împăcării. Când ne dăm mâinile, înseamnă faptul că între noi nu există uși imaginare închise ale vreunui conflict sau a unei mâini și darea mâinilor înseamnă deci, că între noi nu este nici o barieră de relații. Și realmente, dacă mergem să-l primim pe Cristos, putem să o facem numai atunci dacă aceasta corespunde cuvintelor, pe care le citim în Sfânta Scriptură: „...dacă îți aduci darul la altar și acolo îți amintești că fratele tău are ceva împotrivă, lasă darul tău acolo, în fața altarului, du-te, împacă-te mai întâi cu fratele tău și apoi vino să-ți oferi darul.” (Mt 5,23-24). Deci, dacă ești supărat pe cineva și ești cu cineva în conflict, străduiește-te să te împaci cu el!

Din partea noastră trebuie să facem maximum. Dacă cineva respinge așa ceva (împăcarea), atunci este răspunderea lui. Despre sfânta împărtășanie în sine vom vorbi data viitoare.

Să încercăm și în sfânta liturghie de astăzi să trăim cu acea pace, pe care Domnul Isus dorește să ne-o dea și în timpul sfintei împărtășanii spirituale. În această perioadă pretențioasă să ne rugăm pentru pacea lui, căci până când avem în inimă pacea, atunci și realitatea din jurul nostru o vedem mai bună, mai clară, mai spirituală, cu renunțarea și privirea în viitor aferentă. În consecința finală, când percepem astfel totul, atunci putem să-i ajutăm mai bine pe cei din jurul nostru.

Lăudat să fie Isus Cristos!

„Z PRAMEŇA” Din ziua de 26.03.2021

Din sursă <https://www.tvlux.sk/archiv/play/ 25669>

47. Frângerea pâinii și Mielul lui Dumnezeu

Dragi frați și surori,

Isus cel Înviat din morți și în evanghelia citită ține în mână pâinea și o împarte cu ucenicii săi. Din câteva lecțiuni biblice știm, mai ales din aceia cu ucenicii din Emaus, că Isus cu pâinea în mână, pe care o frânge, o dă ucenicilor săi. O face în modul, în care reamintește cuvintele sale de la ultima cină. Cuvintele despre faptul, că el este pâinea vie și cuvintele despre faptul, că această pâine frântă din mâna sa, frântă cu mâinile sale și oferită altora este participarea la victoria sa.

Este evident, că frângerea pâinii a devenit și parte componentă a sfintei liturghii. În perioada octavei pascale avem posibilitatea să facem legătura cu această evanghelie, în timpul explicării sfintei liturghii, mai ales atunci când ajungem la acea parte a „frângerii pâinii.”

În ce își are originea această ceremonie a frângerii pâinii în sfânta liturghie? Înainte de toate este necesar să spunem, că are două părți. În prima parte credincioșii cântă *„Mielul lui Dumnezeu, care iei asupra ta păcatele lumii.”* De două ori cântă *„miluiește-ne pe noi”* și a treia oară aceste cuvinte le schimbă cu rugămintea *„dă-ne nouă pacea!”*

Este una din puținele locuri în sfânta liturghie, unde credincioșii cântă cuvintele, pe care preotul nu le cântă, dar face ceva, ce rezonază profund cu ele. Se roagă rugăciunea și face alt act decât a cânta cu oamenii. La ceremonia frângerii pâinii este necesar să spunem, că Isus este acela, care este gazda la ultima cină și prin aceasta l-au recunoscut și după învierea din morți. Și această frângere a pâinii a fost un gest atât de puternic, încât primii creștini au denumit adunările lor euharistice frângerea pâinii. Isus care ține în mână pâinea și o frânge, și din ceea ce frânge împarte ucenicilor săi.

Dimensiunea jertfelnică își are originea în faptul, că Isus prin aceasta, readuce aminte, că el este acela, care s-a „frânt”, s-a jertfit, a fost răstignit pentru alții. Și când le frânge această pâine este pâinea iubirii, pâinea solidarității, pâinea supremei jertfe, când păstorul își dă viața pentru oile sale.

De aceasta, în mod evident este legată și dimensiunea comunitară a frângerii pâinii: Este de fapt „o bucată” de pâine frântă pentru mulți și diferiți oameni, care formează o comunitate în Cristos.

Sfântul Pavel scrie: *„Pentru că este o singură pâine, noi, cei mulți, suntem un singur trup, căci toți ne împărtășim din aceeași unică pâine”*.⁵⁶

Parte componentă a frângerii pâinii este și un gest scurt, poate uneori invizibil, când preotul la frângerea hostiei, o bucățică o frânge și această fărâmitură o pune în potir, în vinul transformat, deci în sângele euharistic. În acest timp, în liniște spune rugăciunea: „Pentru dragostea ta te rog, Doamne Isuse Cristoase, ca primirea trupului și a sângelui tău să nu fie spre condamnarea mea, ci apărarea mea și leacul pentru suflet și trup.” (în limba slovacă: *„Trupul și sângele Domnului Isus Cristos unite în acest potir să ne fie nouă celor care ne împărtășim, spre viața veșnică”*).

Este o propoziție cu o simbolistică foarte concentrată și cu un fundal biblic.

Trupul și sângele Domnului nostru Isus Cristos sunt unite în potir. Ce să ne închipuim despre aceasta? Înseamnă, că înainte au fost despărțite? Ce înseamnă, că trupul și sângele se unesc? La sfântul Ioan capitoul 19, versetul 34 citim, că unul dintre ostași a străpuns coasta lui Isus cu sulița și imediat a ieșit, adică s-a despărțit sânge și apă.

Presupunem serul sângelui. Înseamnă că fie confirmăm, că Isus a murit realmente pe cruce? Că nu trebuie să-i fie rupte picioarele? Că îl pot lua de pe cruce și să-l ducă la mormânt? – Trupul și sângele s-au separat reciproc, unul de altul s-au separat. Așa că în această logică unirea trupului și a sângelui este un semn, un simbol al învierii lui Isus.

Să o spunem astfel, că doar trupul viu și cu sânge sau trupul înviat a lui Isus ne poate sluji pentru viața veșnică. Aici ajungem la cea de-a doua parte a rugăciunii: *„să ne servească/slujească nouă celor care ne împărtășim pentru viața veșnică.”* (este apărarea mea și medicament pentru suflet). Ce înseamnă pentru noi cei care ne împărtășim? Înseamnă, că atunci când primim euharistia, pe Isus, pâinea frântă de Isus, avem gustul împărăției cerului, avem gustul vieții veșnice. Aici sunt două dimensiuni: Prima, că în momentul pământesc prezent avem gustul sau încercăm anticipat (înainte), ceea ce va fi în împărăția cerului. În același timp, această pâine frântă ne servește pentru viața veșnică. Pentru că de atâta timp în momentul prezent trăim prezența lui Isus cu tot, ce aparține de aceasta: gândul, cuvintele și faptele de bine, atunci prin aceasta cu siguranță cu pași siguri ne îndreptăm spre viața veșnică. Cu toată smerenia și cu toată disponibilitatea să ne luptăm pentru această prezență a lui Dumnezeu. Fără ca Isus să fi murit pe cruce, fără despărțirea trupului de sânge, fără ca trupul să se unească cu sângele în învierea sa, viața veșnică ar fi de neatins. Fără învierea sa, când o spunem în mod simbolic, poarta cerului ar fi până astăzi închisă și catapeteasma templului nu s-ar fi deschis în ceasul morții lui Isus.

În timpul acesta, frângerea pâinii prin punerea unei fărâmituri din hostie în vinul transformat, în sângele euharistic, credincioșii cântă: *„Mielul lui Dumnezeu, care iei asupra ta păcatele lumii.”* Iei păcatele prin aceia, că te „frânge” (suferi) pentru noi, iei asupra ta păcatele lumii prin faptul, că pentru noi vei învia din morți.

⁵⁶ 1 Cor 10,17

Tu iei asupra ta păcatele lumii, îndură-te de noi! Aici suntem în prima față a morții lui Isus.

Ai milă de noi, de aceia pentru care te-ai rugat pe cruce: Când ai spus: „Tată, iartă-i, căci nu știu, ce fac!”⁵⁷

Inspirația pentru cântecul repetat de trei ori sunt liturghiile orientale. Mai întâi să spunem, că ceva cântat de trei ori este forma supremă de insistență și plinătate. Când cerem ceva de trei ori, când cântăm ceva de trei ori în contextul biblic și liturgic este plinătate și este modul cel mai înalt de exprimare a dorinței după binele, pe care îl cerem de la Dumnezeu. În liturghiile orientale de demult liturgia a fost numită Mielul, și apoi a inspirat și liturghiile occidentale.

Aceste straturi importante le găsim la Isaia, unde citim: despre mielul dus la înjunghiere, la tăiere (compară cu Is 53,7). Mai departe în Apocalipsă – în apocalipsa apostolului Ioan: „Vrednic este Mielul, care a fost înjunghiat, să primească puterea, bogăția, înțelepciunea și tăria, cinstea, gloria și binecuvântarea.”⁵⁸. Și în prima scrisoare către Corinteni citim: „Căci Mielul nostru de Paște – Cristos – a fost jertfit.”⁵⁹

Cuvintele: „Dăruiește-ne pacea” în timpul reformei liturgice a Conciliului Vatican II. au fost lăsate și introduse în acest text la cererea explicită a papei Paul al VI.-lea. Și acest salut este deja salutul lui Cristos cel Înviat, care intră în sala cinei prin ușile închise și din frica ucenicilor și Isus spune: „Pace vouă!” Deci ne rugăm, *dă-ne nouă pacea*, acea pace, care o dai ca Cel Înviat. Acea pace, care ai promis-o, când la ultima cină ai îmbucurat apostolii. „Pace vă las vouă, pacea mea v-o dau vouă. Eu nu v-o dau așa cum o dă lumea. Să nu vi se tulbure inima voastră, nici să nu se teamă.”⁶⁰

Pacea mea o dau vouă, nu pacea care o dă lumea, ci numai cum eu pot să vă dau. Când se termină acest cântat de trei ori („Mielul lui Dumnezeu, care iei asupra ta păcatele lumii, dăruiește-ne pacea”) – preotul se apleacă, se roagă și se pregătește pentru sfânta împărtășanie. Rugăciunea lui este atât de cuprinzătoare, condensată și inspiră, încât m-am hotărât să mă ocup de ea individual în explicațiile de data trecută.

Acum să intrăm în altă celebrare ca și aceia, care doresc să primească pacea lui Isus. Pacea acelor, care au conștiința curată. Pacea acelor, care au inima curățită pentru darurile lui Dumnezeu. Pacea acelor, care cred, că Isus este viu, învingător, prezent și din el se pot alimenta cu unica pace, care nimeni nu poate să ne-o ia, și aceasta este bucuria fiecăruia și a fiecărei zile pascale, în care putem să trăim victoria lui Isus. Să fim victorioși cu el în dragoste.

Lăudat să fie Isus Cristos!

„Z PRAMEŇA” Din ziua de 09.04.2021

Din sursă <https://www.tvlux.sk/archiv/play/ 25763>

⁵⁷ Lc 23,34

⁵⁸ Ap 5,12

⁵⁹ 1 Cor 5,7

⁶⁰ In 14,27

48. Pregătirea personală a preotului pentru sfânta împărtășanie

Dragi frați și surori,

Domnul Isus în evanghelia de azi tocmai în textul sfânt pe care l-am citit, accentuează dependența profundă și necondiționată între primirea trupului și sângelui său, iertarea păcatelor și viața veșnică. Această realitate este profund ancorată în evanghelie, în cuvintele lui Isus, s-a întipărit în mod evident în derularea sfintei liturghii. De exemplu, în momentul când preotul se pregătește pentru sfânta împărtășanie.

Ultima dată am meditat despre faptul, de ce credincioșii cântă de trei ori Mielul lui Dumnezeu, care iei asupra ta păcatele lumii, de ce preotul frânge hostia și o bucată din ea o frânge și pune în sângele lui Cristos în potir. Noi astăzi pe baza evangheliei citite vom vorbi despre ceea ce credincioșii nu aud, pentru că totul se derulează în liniște. Am putea să o denumim pregătirea personală, pregătirea individuală a preotului pentru sfânta împărtășanie. În acest timp se poate ruga una dintre două rugăciuni, care sunt scrise direct în misal, care este cartea sfintei liturghii. Nu sunt rugăciunile celui care prezidează, ci sunt rugăciuni personale.

Aceste rugăciuni sunt prezentate la numărul singular. Nu spune să ne rugăm, nu spune amin, cu toate că majoritatea rugăciunilor sfintei liturghii sunt adresate Tatălui, în acest caz, rugăciunea este adresată lui Isus Cristos. Preotul, când se roagă această rugăciune, are mâinile împreunate și stă drept. Ca și conținut, aceste rugăciuni nu sunt doar o recunoaștere a nevredniciei de a primi sacramentul euharistiei, ci accentul aici se pune pe efectul indubitabil, sigur, garantat al sacramentului, care izvorăște din însăși sfânta împărtășanie.

Prima rugăciune, pe care o vom cita sună astfel: „Doamne Isuse Cristoase, Fiul Dumnezeului celui viu, tu ai împlinit voința Tatălui și în Duhul Sfânt, prin moartea ta ai dăruit viață întregii lumi. Prin trupul tău și prin sângele tău, eliberează-mă de toate nedreptățile mele și izbăvește-mă de tot răul; să iubesc întotdeauna poruncile tale și niciodată să nu mă despart de tine.”

Această rugăciune reprezintă rezumatul teologiei despre euharistie. Cuprinde înaintea de toate apelarea trinitară: „Doamne Isuse Cristoase, Fiul Tatălui celui viu, tu ai îndeplinit voința Tatălui în Duhul Sfânt, prin moartea ta ai dăruit viață întregii lumi.” – Totul se derulează aici, în prezența Preasfintei Treimi.

Am spus de mai multe ori, că euharistia este prezența jertfei lui Cristos de pe Calvar și în același timp și ceea ce dă sensul acestei jertfe, și aceasta este victoria lui Isus prin învierea din morți.

Apoi urmează rugămintea, ca acest mister, care este trupul și sângele lui Cristos, „să mă elibereze și pe mine din toate nedreptățile mele și să mă elibereze de tot răul” și să-mi dea fidelitatea și puterea ca să iubesc întotdeauna poruncile lui Dumnezeu și să nu mă despart niciodată de Dumnezeu.”

Înainte de toate este o rugăciune foarte personală. „Eliberează-mă și pe mine de toate nedreptățile mele și scapă-mă de tot răul; să iubesc întotdeauna poruncile tale...” – Preotul deci, se roagă în liniște pentru sine. Aici este acea dimensiune a trecutului: „prin moartea ta ai dat viață întregii lumi.”. Și eliberează-mă de toate nedreptățile mele, pe care le-am comis în clipele, zilele, săptămânile trecute. Apoi este acea dimensiune a viitorului. „să iubesc întotdeauna poruncile tale și niciodată să nu mă îndepărtez de tine.”

Simțim în aceste cuvinte un accent puternic asupra prezenței euharistice a lui Isus. În această rugăciunea este ceva insistent, plăcut și simțim din ea o luptă spirituală și conștiința preotului, că fără euharistie se poate pierde spiritual. Simțim acestea în acele cuvinte: „ca niciodată să nu mă despart de tine, ca întotdeauna să iubesc poruncile tale.” Ca și cum ar fi acolo exprimat, ceea ce Isus a spus în alt loc: „Fără mine nu puteți face nimic” (In 15,5).

A doua rugăciune este să spunem așa mai scurtă: „Pentru dragostea ta, te rog, Doamne Isuse Cristoase, ca primirea trupului și a sângelui tău să nu fie condamnarea mea, ci apărarea mea și medicamentul pentru suflet și trup.” – Cuvintele ei sunt profund înrădăcinate în biblic, în cuvintele sf. apostol Pavel, pe care le-am citit în prima Scrisoare către Corintieni: „Cine deci ar mânca pâinea (Domnului) sau ar bea din potirul Domnului nedemn, se face vinovat față de trupul și sângele Domnului. De aceea, omul trebuie să se cerceteze pe sine însuși... Cine însă mănâncă și bea. Și trupul (Domnului) nu-l deosebește. Își mănâncă și își bea osânda.” (1 Cor 11,28-29).

De la acest citat al apostolului Pavel venim la rugăciunea, care este inspirată de el: „Pentru dragostea ta, te rog, Doamne Isuse Cristoase, ca primirea trupului și sângelui tău să nu fie condamnarea mea, ci apărarea și medicamentul pentru suflet și trup.”

Depășim puțin explicarea noastră pentru momentul, când preotul ridică hostia cu cuvintele: „Binecuvântați, cei care sunt chemați la masa Mielului.” - Și acesta este momentul, când este necesar să deosebim – Dacă acum merg la sfânta împărtășanie, mă voi împărtăși cu inima curată, după regretul pentru păcatele mele? Prin curățirea în sfânta spovadă, dacă au fost păcate de moarte sau nu? Dacă aș accesa sfânta împărtășanie cu conștiința faptului, că am comis păcat mortal, și acest păcat nu l-am recunoscut, atunci este acel exemplu de condamnare și pierzanie pentru acela, care ar primi sfânta împărtășanie în mod nedemn. De aceea sunt în rugăciune introduse cuvintele „ca primirea trupului și sângelui tău să nu fie osândă pentru mine.”

Primirea trupului și sângelui lui Cristos nu cere doar o convertire anterioară, ci acționează și iertarea și ne dă putere. De aceea în această rugăciune accentul este pus pe eficiența sacramentului, care este conectată cu lipsa de demnitate și slăbiciunea omului. Mai mult aici se privește la bunătatea lui Cristos decât la slăbiciunea noastră. Și de aceea rugăciunea se termină cu element pozitiv, că euharistia ne dă putere și sănătate pentru suflet și trup: „ci să fie apărarea și medicament pentru suflet și trup.”

Împărtășania euharistică are acea putere, acea forță că ne apără și ne vindecă sufletul și trupul. Și cu acestea avem deja o experiență îndelungată. Cine trăiește din euharistie, cine accesează euharistia cu toată dinamica, aceluia interconexiunea sacramentului Preasfântului Altar cu sacramentul reconcilierii îl ajută să trăiască zilele sale, în această dinamică. Și astfel se întâmplă cu marea

apărare în fața atacurilor dușmanului, ispititorul sufletului nostru, care vrea să ne devieze de pe drumul către Cristos.

După cuvintele (*rugămintii, ca sf. împărtășanie să fie apărare și medicament...*) preotul îngenunchează. Aceasta rezonază foarte bine cu cuvintele de respect și frică în fața lui Cristos, realmente prezent sub forma pâinii și sub forma vinului. Apoi ridică hostia transsubstanțiată în fața ochilor credincioșilor și spune: Iată .. și următoarele cuvinte, despre care vom vorbi data viitoare amănunțit.

Să încercăm și astăzi, în această frică să privim la Isus euharisticul. Cuvintele preotului sunt nu numai pentru aceea, ca credincioșii prezenți să privească, ce face el, ci ca ei înșiși într-o rugăciune tăcută să se pregătească pentru sfânta împărtășanie. Să înțeleagă cuvintele: „*Iată Mielul lui Dumnezeu, cel care ia asupra sa păcatele lumii.*” – Și ia și păcatele tale, ale mele, păcatele noastre, păcatele întregii lumi.

Lăudat să fie Isus Cristos!

„Z PRAMEŇA“ Din ziua de 23.04.2021

Din sursă <https://www.tvlux.sk/archiv/play/ 25859>

49. Iată, Mielul lui Dumnezeu

Dragi frați și surori,

locul pe care Isus merge să ni-l pregătească, așa cum ne promite în evanghelia citită, este de fapt cina Mielului, de care aducem aminte în sfânta liturghie în momentul, când preotul ridică în fața ochilor credincioșilor hostia frântă cu cuvintele: „*Iată, Mielul lui Dumnezeu, cel, care ia asupra sa păcatele lumii. Fericiți, cei chemați la masa Mielului.*”

Continuăm în explicarea sfintei liturghii. Astăzi ne vom ocupa profund cu aceste cuvinte și răspunsul la aceste cuvinte. Deja primul cuvânt „*iată*” este invitația să privim pâinea euharistică transformată și frântă. Este aici ceva pentru ochi, este aici o privire la hostia frântă.

Această privire, ceea ce nu vedem cu ochii este completat de cuvintele, care explică, ceea ce vedem, și invers ceea ce văd ochii noștri auzim cu auzul.

Sensul cuvintelor: „*Iată, Mielul lui Dumnezeu, care ia asupra sa păcatele lumii*” (In 1,29 compară cu 1,36) are dimensiunea sa mântuitoare și comunitară în cuvintele: „*Fericiți, cei chemați...*”

Mântuitoare în sensul, că odată cu privirea la pâinea euharistică ridicată auzim despre faptul, că Mielul lui Dumnezeu ia asupra sa păcatele lumii. Sunt cuvinte biblice citate din primul capitol al evangheliei lui Ioan și în același timp cuvintele lui Ioan Botezătorul, care în acest fel l-a arătat pe Domnul Isus.

Priviți, acesta este Mielul lui Dumnezeu, care ia păcatele lumii. Aceasta o auzim și în același timp vedem la hostia frântă, care este trupul viu și în trupul său uman acest Miel s-a jertfit pentru noi, s-a jertfit pentru păcatele noastre. Acesta este primul sens a ceea ce vedem.

Isus ia asupra sa păcatele lumii astfel, că le-a luat pe umerii săi ca pe cruce și pe această cruce a murit cu dragoste absolută în rugăciune pentru aceia, care l-au răstignit.

Deci, este mielul, care ia păcatele lumii și păcatele fiecăruia dintre noi, așa cum o exprimăm și în răspuns.

Am spus deja, că, aceste cuvinte ale preotului, pe care le spune în timp ce ridică hostia, au în afara de dimensiunea mântuitoare și dimensiunea comunitară: *„Fericiți, cei chemați la masa Mielului.”*

Suntem invitați la cina, care este întotdeauna comunitară, nu este o ședere individuală, a unui om individual izolat. Ospățul este întotdeauna comunitate și ospățul Mielului este o comunitate, care exultă de bucurie, adunată, chemată și invitată de Miel, care ia păcatele lumii.

În ce constă invitația la cina Mielului? Aceasta s-a spus deja în prim propoziție. În aceea, că Isus ne curăță, că ne dă șansa să pornim din nou pentru viață în har, deci prin aceea, că ia păcatele lumii ne face invitați la ospățul Mielului. Și sunt fericiți aceia, care sunt invitați. Și acesta este un citat biblic din Apocalipsa sf. apostol Ioan: *„Fericiți aceia, care sunt chemați la ospățul de nuntă al Mielului.”* (Ap 19,9).

La aceste cuvinte toți credincioșii din biserică, inclusiv preotul trebuie să conștientizeze în ei o scurtă reflexie: sunt în harul sfințitor? Am făcut uz de toate mijloacele, ca să mă curăț de toate păcatele? Și în cazul, în care cineva la aceste cuvinte conștientizează, că se află în păcat, că are un păcat greu, că acel curent sfințitor al harului este întrerupt prin faptul, că în mod conștient, deliberat am comis un păcat, care îl numim mortal, căci este moarte în relația, prin care este întreruptă acea circulație a harului sfințitor. De multe ori aceste cuvinte pot fi inspirație pentru faptul, ca prin intermediul sfintei spovezi să ne curățăm, pentru ca în sfânta spovadă prin dezlegare să permit, ca Mielul lui Dumnezeu și sângele mântuitor care curge să spele, să ia printre multele păcate ale lumii și păcatele personale. Și apoi primesc invitația la cina Mielului. Sunt invitat la cina Mielului și sunt fericit, căci m-am curățat, prin dezlegare am atins acest imens dar și Dumnezeu ia de pe mine păcatele.

La acest îndemn, să privim hostia, la acest îndemn să primim Mielul, pe Isus ca pe acela, care ia păcatele mele, ca să mă facă fericit la cina Mielului, să fiu invitat la ospățul Mielului cu toții la un loc răspund: *„Doamne, nu sunt vrednic, să intri sub acoperișul meu, dar spune numai un cuvânt, și se va vindeca sufletul meu.”*

Aceasta este în dependență cu cel de-al treilea citat biblic, în care centurionul din Cafarnaum s-a dus în fața lui Isus cu rugămintea de însănătoșirea slujitorului său și când Isus îi spune: *„Voi veni și-l voi vindeca.”* Centurionul răspunde: *„Doamne, nu sunt vrednic, să intri în casa mea. Dar spune numai un cuvânt, și slujitorul meu va fi vindecat.”* (Mt 8,8). Aceasta a fost preluat și de liturghie cu schimbarea: *„și sufletul meu va fi vindecat.”*

Ce vrem să spunem prin faptul, că nu sunt vrednic să intri sub acoperământul meu? Prin aceasta recunoaștem și exprimăm faptul, că ceea ce primim de la Isus este nemeritat, un imens dar. Harul, harul prezenței sale. Harul curățirii noastre.

Sunt cuvinte smerite. Și realmente a primi euharistie astfel, încât să aducă în noi fructe spirituale bune fără smerenie este pur și simplu imposibil. Doar faptul,

că preotul înainte de aceasta a îngenuncheat și cu toți într-o profundă frică stau în genunchi în fața pâinii ridicate este actul, este gestul smereniei și această smerenie este exprimată cu cuvintele: „*nu sunt vrednic, să vi la mine*”(să intri sub acoperământul meu). Deci nu sunt vrednic, dar tu cu toate acestea vii în casa mea interioară, sub acoperișul sufletului meu.

Cuvântul „să intri” în cel mai bun sens al cuvântului este depășirea acelei zone intime, unde Isus intră în inima noastră, în profunzimea intimului nostru, pentru ca să lumineze totul acolo, ce se află în noi. În exterior este vizibil, este palpabil, că primim fizic pâinea, o bucată de pâine nedospită, transformată în pâinea euharistică – hostia. La nivel spiritual îi permitem lui Isus, îl primim pe Isus, îl invităm pe Isus și el ne invită pe noi, să intre în intimul nostru.

A venit sub acoperișul meu. „*Dar spune numai un cuvânt, și se va vindeca sufletul meu.*”

Aici este mărturisirea despre puterea cuvântului lui Isus. Aici este recunoașterea în atotputernicia sa. Recunoașterea faptului, că între cuvântul său și faptă nu este absolut nici o contradicție nici o concentricitate. Ce este cuvântul aceia este fapta, ce este cuvântul aceia este și realitatea, care mă privește și pe mine, intimul meu, sufletul meu, păcatele mele.

„*Și se va vindeca sufletul meu.*” Aici este ecoul cuvintelor: „*Mielul lui Dumnezeu, care ia asupra sa păcatele lumii.*” Această constatare generală despre întreaga lume, aici parcă se personalizează. Să raportăm aceasta la noi. Doamne, tu iei păcatele lumii, așa cum am spus. Printre acele păcate iei și păcatele mele și se va vindeca sufletul meu. Prin aceasta exprimăm și faptul, că fiecare dintre noi are nevoie de însănătoșirea sufletului. Recunosc, că pe sufletul meu este ceva nesănătos, și deci în acest caz în acest context ceva păcătos. Păcatul este boala sufletului. Și prin luarea păcatelor sufletul se vindecă.

Acestea sunt cuvinte atât de puternice, încât la rostirea lor stăm în genunchi. Când stăm în genunchi recunoaștem, că tu Doamne ești sus și noi suntem jos. Și apoi, când din genunchi ne ridicăm ca să ne împărtășim, atunci în afară de altele prin aceasta exprimăm, recunoaștem, că înviem din morți tocmai prin faptul, că Isus spală păcatele lumii și păcatele noastre și sufletele noastre se vindecă. Deci astfel sufletul nostru se vindecă.

Și apoi urmează împărtășania, și aceasta este tema pentru data viitoare.

Lăudat să fie Isus Cristos!

„Z PRAMEŇA” Din ziua de 30.04.2021

Din sursă <https://www.tvlux.sk/archiv/play/ 25895>

50. Sfânta împărtășanie

Dragi frați și surori,

Domnul Isus în cap. 15 al evangheliei sfântului Ioan ne spune: „*Nu vă mai numesc slujitori ... ci v-am numit prieteni.*” Prin aceasta vrea să exprime, că ne este aproape și vrea, ca și noi să ne străduim să fim aproape de el.

Una dintre modalitățile, prin care Isus a manifestat apropierea prietenoasă față de apostolii săi a fost frângerea pâinii la ultima cină. În final, când i-a pus lui Iuda o bucățică de pâine pe buze, a fost un gest de prietenie și ultima șansă, ca Iuda să nu facă ceea ce și-a propus.

Această prietenie a lui Isus, această apropiere, o trăim și noi în fiecare sfânta liturghie, căci și nouă vrea să ne apropie acea bucățică de pâine de buze, pentru a ne sătura cu trupul și sângele său.

Noi în aceste zile explicăm părți ale sfintei liturghii și în aceste săptămâni tocmai acest mare eveniment. Apoi, în sfânta liturghie ascultăm cuvântul lui Dumnezeu, apoi după ce ne rugăm rugăciunea euharistică, vedem – despre ce am vorbit data trecută, cum preotul ridică hostia frântă și spune: *„Iată, Mielul lui Dumnezeu, cel, care ia asupra sa păcatele lumii. Fericiți, cei care sunt chemați la masa Mielului.”*

Și cu toții spunem: *„Doamne, nu sunt vrednic, să intri sub acoperământul meu, dar spune numai un cuvânt, și sufletul meu se va vindeca.”*

Când preotul, după ridicare hostiei o pune pe altar, ia în mână hostia frântă și întors spre altar spune în tăcere: *„Trupul lui Cristos să mă păstreze pentru viața veșnică.”* Este o rugăciune tăcută, pe care credincioșii de regulă nu o aud. La fel se întâmplă, când preotul ia în mâni potirul cu sângele lui Isus, cu vinul transformat în sângele lui Isus spune: *„Sângele lui Cristos să mă păstreze pentru viața veșnică.”*

Aceste cuvinte sunt citate din evanghelia lui Ioan, unde citim: *„Amin, amin, vă spun: Dacă nu veți mânca trupul Fiului omului și nu veți bea sângele lui, nu veți avea viață în voi. Cine mănâncă trupul meu și bea sângele meu, are viața veșnică și eu îl voi învia în ultima zi. Cine mănâncă trupul meu și bea sângele meu, rămâne în mine și eu în el.”* (In 6,53-56).

Când preotul spune *„trupul lui Cristos”* sau *„sângele lui Cristos să mă păstreze pentru viața veșnică”*, atunci în afara cuvintelor personalizează cuvintele din evanghelia lui Ioan. Căci spune *„să mă păstreze pentru viața veșnică.”*

Cum mă va păstra trupul lui Cristos pentru viața veșnică? Odată prin faptul, că deja la privirea asupra hostiei frante, care este o imagine nemijlocită a sfintei împărtășanii, sunt acolo cuvintele *„Fericiți, cei care sunt chemați la ospățul Mielului.”* Euharistia mă păstrează pentru viața veșnică prin faptul că mi se oferă mereu oglinda: În ce stare este sufletul tău? Ai fost la spovadă? Nu ai păcat de moarte? În conștiința ta ești împăcat cu oamenii și cu Dumnezeu? Dacă da, dacă ești curat, când ești curățit, când ai regretat cu sinceritate păcatele tale la începutul sfintei liturghii, atunci prin aceasta primești invitația la cina Mielului. Și tu ești acela fericit, care este chemat la această cină.

Acesta este programul vital, este pregătirea pentru viața veșnică. Dar primirea euharistiei este pregătirea pentru viața veșnică și prin faptul, că este așa, cum se spune, o mică gustare a vieții veșnice. Căci, atunci când îl primesc pe Isus în inima mea, și aceasta este cea mai profundă și cea mai mare apropiere posibilă de Isus față de mine, atunci trăiesc deja ceva din ceea ce este împărăția cerească. Primesc ceva înainte. Așa cum am spus este vorba de un mic gust înainte, a ceea ce va fi după moarte, în ceea ce sperăm, că Domnul va fi milostiv față de noi și ne va duce în comuniunea aleșilor săi.

Apoi, după ce preotul se împărtășește, se împărtășesc și credincioșii. Vin la altar, preotul le ridică în fața ochilor euharistia și spune: *„Trupul lui Cristos.”* Și credincioșii răspund: *„Amin.”*

Această formulă se găsește deja la sfântul Ambrozie în secolul patru. Face parte dintre cele mai vechi părți al sfintei liturghii: „*Trupul lui Cristos – Amin.*”

Cuvântul „*Amin*” este important în mod excepțional, este cuvântul cheie, pentru că este mărturisire în sensul restrâns și sensul larg al cuvântului. În sensul restrâns al cuvântului este „*amin*” al mărturisirii credinței, că este realmente trupul lui Cristos, că acest trup a lui Cristos merg realmente să-l primesc. Că sunt realmente invitat la cina Mielului și Domnul vine la mine, intră în inima mea, ca să mă curețe, să mă sfințească. Acesta este deja un sens mai larg al cuvântului *amin*, că tot ce se spune despre euharistie în Sfânta Scriptură, în evangheliile, ce spune Isus despre primirea trupului său și sângelui său, aceasta mă privește acum și pe mine personal.

De aceea, fiecare credincios primește hostia personal, personal o primește și fiecăru i sunt adresate cuvintele: „*Trupul lui Cristos.*” Și fiecare spune în nume propriu „*Amin.*”

Evident nu putem uita dimensiunea mariană a sfintei împărtășanii în timpul acestui scurt dialog: „*Trupul lui Cristos*” din partea preotului, și „*amin*” din partea credinciosului, pentru că „*amin*” este în felul său asemănător cu „*FIAT*”-ul (DA-ul) Mariei.

Care a fost consecința FIATU-ului Mariei? – Fie mie după cuvântul tău. Sunt slujitoarea Domnului. Ceea ce este acumulat, prezent intens în acest cuvânt „*amin*”? – Prezența lui Isus în Fecioara Maria – a fost conceput din Duhul Sfânt. Isus a devenit prezent în inima ei și sub inima ei. Și când la sfânta împărtășanie spun „*amin*” și o spun cu acea sfințenie a Fecioarei Maria deschis pentru voința lui Dumnezeu, atunci Isus intră sub formă de pâine în inima mea și eu sunt sfințit prin prezența lui.

Deci nu este posibil să ne obișnuim cu sfânta împărtășanie. Nu este posibil să primim sfânta împărtășanie zilnic în acest sens desfigurat al cuvântului. Fiecare sfântă împărtășanie se derulează în clipa concretă a zilei concrete. Și Isus sub forma pâinii care satură, a pâinii vie, pâinea venită din cer mă satură pentru acel moment, în care mă aflu. Și de aceea, când credincioșii în timpul sfintei împărtășanii se întorc în bănci, este important, ca să fie concentrați pentru o scurtă adorație, în tăcere, o adorație intensă, cu Cristos pe care tocmai l-au primit, trupul lui Cristos în inima sa i-au deschis inima lui Isus, i-au spus acea rugăciune: Sufletul lui Cristos, sfințește-mă, Trupul lui Cristos, salvează-mă... Nu permite, ca să mă despart de tine... și astfel* am putea continua.

Dragi frați și surori, voi astăzi (în gospodăriile voastre) nu vă veți putea împărtăși în modul în care o facem noi, care suntem aici la altar, dar cu ochii credinței puteți în sfânta împărtășanie spirituală să vă exprimați dorința după o asemenea sfântă împărtășanie și dorința după toate aceste haruri, care decurg din sfânta împărtășanie.

Sfânta împărtășanie aparține de părțile de apogeu ale sfintei liturghii conform numărului de oameni, dar Biserica nu a avut niciodată în intenție, că această ceremonie să fie aprobată astfel, că doar ar arăta hostia și cu toții ar spune „*amin.*” Acea accesare individuală, acea împărtășanie individuală este exprimare faptului, că Isus vrea să atingă inima fiecăruia dintre noi, a fiecăru credincios. Ce bine ar fi ca pe baza sfintei liturghii să fim cu toții invitați la cina Mielului, în sensul (cu aceia) că suntem cu inima curată, că prin sfânta spovadă, prin regret, că prin reconcilierea cu alți oameni ne-am pregătit pentru acest moment minunat al sfintei împărtășanii.

Lăudaț să fie Isus Cristos!

„Z PRAMEŃA” Din ziua de 07.05. 2021

Din sursă <https://www.tvlux.sk/archiv/play/25952?msclkid=29160519a92f11ec897415e80b9ce2af>

***Notă:** Partea menționată ca motivare pentru exemplu unei rugăciuni cu propriile cuvinte, este aici completată în varianta întregii rugăciuni din Evul Mediu foarte îndrăgită de sf. Iganțiu:

„Sufletul lui Cristos, sfințește-mă
Trupul lui Cristos, apără-mă.
Sângele lui Cristos, adapă-mă.
Apa din coasta lui Cristos, spală-mă.
Patima lui Cristos, întărește-mă.
Bunule Isus, ascultă-mă.
În rănilile tale ascunde-mă.
Nu permite să mă despart de Tine.
În fața dușmanilor răi apără-mă.
În ceasul morții cheamă-mă.

Și fă ca să vin la Tine, pentru ca să te laud împreună cu sfinții Tăi în veci. Amin

51. Cântul la sfânta împărtășanie

Dragi frați și surori,
Domnul Isus ne îndeamnă în evanghelie, să ne iubim mereu reciproc. Și de aceea, ca să ne iubim în mod reciproc, deci pentru a forma o unitate a iubirii ne-a dat euharistia, care tocmai o celebrăm și care este profund ancorată și în părțile individuale ale sfintei liturghii.

În totalitate, într-un mod personal, dragostea reciprocă se construiește și cu motivul jertfei, care este atât de profund prezent în evanghelie. Atunci, când credincioșii, după transformarea pâinii și a vinului în trupul și sângele lui Isus accesează la primirea euharistiei și la cuvintele „*Trupul lui Cristos*” răspund „*amin*”. Noi am mai vorbit despre aceasta și astăzi nu vom face altceva, decât să ne apropiem de o temă asemănătoare din alt unghi de vedere, care este evident profund unit cu sfânta împărtășanie, despre care am vorbit deja.

Astăzi vom vorbi despre cântul la sfânta împărtășanie și după sfânta împărtășanie. Cât de profundă este baza biblică? Cât de important a fost ca pe timpul sfintei împărtășanii să cântăm împreună? Aceasta o arată realitatea, că acest cânt la împărtășanie este unul dintre cele mai vechi elemente ale sfintei liturghii. Deja în secolul IV. se cânta sub forma psalmului responsorial. Când cantorul cânta strofe din psalmi și poporul după fiecare răspundea cu același refren. Se cântau mai ales psalmii 84 și 145.

Ce trebuie să exprime cântul la sfânta împărtășanie? Înainte de toate trebuie spus ce se derulează în timpul cântatului la sfânta împărtășanie și după sfânta împărtășanie.

Se începe deci, când preotul se împărtășește și continuă, când se împărtășesc credincioșii. După terminarea sfintei împărtășanii, cântul mai continuă și îl denumim cântul după sfânta împărtășanie. În cadrul acestui cânt se mai derulează

un act mai puțin vizibil pentru credincioși, așa numitul „purificatoriu,” ceea ce înseamnă curățirea sfintelor vase.

Menirea cântului pe timpul sfintei împărtășanii, și după, este crearea pentru oamenii credincioși a atmosferei de meditație și gândirea asupra faptului, ce tocmai se derulează.

Este important, ca în cuprinsul cântului în timpul sfintei împărtășanii să fie trupul lui Cristos, sângele lui Cristos, după caz un motiv, care reiese din evanghelia tocmai citită, la care face referire antifona, deci citatul din psalm sau dintr-o altă parte a Sfintei Scripturi pentru sfânta împărtășanie.

În caz, că este sărbătoare mariană, cântul la sfânta împărtășanie poate cuprinde motiv marian. În cazul, în care cântul pe perioada sfintei împărtășanii trece în cântul după sfânta împărtășanie, când toată lumea s-a împărtășit, este important, ca și aici cuvintele cântului să conducă credincioșii la reflexie, la adorație, la meditație asupra realității, că tocmai au primit trupul lui Cristos.

Cântul exprimă unitatea spirituală a aceluia, care s-au împărtășit, accesează individual, dar formează o comunitate. Unitatea vocilor creează unitatea spirituală a comunității, ai cărei membri sunt.

Sfântul apostol Pavel a scris aceasta în prima scrisoare către Corinteni: *„Pentru că este o singură pâine, noi cei mulți suntem un singur trup, căci toți ne împărtășim din aceeași unică pâine.”*⁶¹

În afară de aceasta, că prin cântec, credincioșii exprimă comunitate, atunci în acest cânt este exprimată uniunea fericită. Cântul trebuie să exprime bucuria inimii. În psalmul 9,3 este scris: *„Mă voi bucura și voi tresălta de veselie în tine, voi preamări numele tău, Dumnezeule preainalt.”*

Este deci cântul comunității unite, care are o bucurie comună, din marile daruri ale lui Dumnezeu.

La final este important ca accesarea credincioșilor în rând la altar, pentru primirea trupului lui Cristos a fost realmente fraternă. În psalmul 133 citim: *„Iată cât de bine și de plăcut este ca frații să locuiască împreună.”* Și trăiesc împreună, când primesc trupul lui Isus, care îi unește.

Îmi aduc aminte, când încă am fost student la teologie, cu multă vibrație interioară și cu multă frică am împărțit sfânta împărtășanie, când preotul celebrant m-a încredințat cu împărțirea ei, în timpul acestei acțiuni am conștientizat, ce fețe diferite se perindă în fața mea și se schimbă, fie prin vârstă, origine, ocupație și maturitate, și cu toate acestea mereu, în cel mai bun sens al cuvântului, același trup a lui Cristos. Amin.

Chiar dacă suntem diferiți, cu toate acestea primim pe același Isus Cristos, care ne pătrunde în interior și ne sfințește și astfel formăm o singură comunitate.

Astăzi este foarte la modă cuvântul: „Teambuilding”, adică formarea echipei, așa cum se face, este profund analizat într-un sens al cuvântului teambuilding. Un teamgilding mai mare nu există, când conducătorul echipei, în cazul nostru Domnul Isus Cristos, care este capul comunității, pe sine s-a jertfit și ni se dă jertfit aceluia, care sunt parte componentă, sunt membri, sunt frați și surori ale comunității sale.

Dacă este vorba despre bucurie, atunci mai cităm cuvintele, pe care Isus le-a spus, și sunt citate în cap. 15 al evangheliei lui Ioan: *„V-am spus acestea pentru ca bucuria mea să fie în voi și bucuria voastră să fie deplină.”*⁶²

⁶¹ 1 Coir 10,17

⁶² In 15,11

Când Isus ni se dăruiește în euharistie este exprimarea iubirii sale depline, totale, desăvârșite, absolute, care trebuie să recheme în noi bucuria, care nu poate fi mai mare.

Așa cum am mai spus, că în timpul sfintei împărtășanii și după sfânta împărtășanie pe altar se derulează ceva mai puțin vizibil pentru credincioși sau se poate derula pe măsuta alăturată altarului, și aceasta este curățarea vaselor sfinte, care este însoțită de rugăciune, care este foarte profund inspirată biblic, și de aceea și acesteia îi vom acorda spațiu individual, data viitoare.

Pentru ce trebuie să ne inspire, ceea ce tocmai am spus este, că și atunci când ne vom împărtăși spiritual (adică nu putem fi fizic prezenți la sfânta împărtășanie, dar urmărim la televizor sau prin alte mijloace de comunicare sfânta liturghie), cu o profundă participare personală și când avem posibilitate să mergem la sfânta împărtășanie, atunci cele trei aspecte importante, cele trei dimensiuni ale sfintei împărtășanii să le îndeplinim:

Cântăm împreună, căci formăm o comunitate

Cu caracteristicile acestui cânt comun, a acestei ceremonii este bucuria din marile daruri ale Domnului.

Și în final, acea procesiune înseamnă, că împreună mergem și ne unește Isus și noi formăm comunitatea și viața lui ar trebui să se imprime și în momentele de după sfânta liturghie. Deci formăm comunitatea iubirii, în deplin sens al cuvântului. De aceea, cu o mai mare bucurie să intrăm în slăvirea și în accesarea sfintei împărtășanii.

Lăudat să fie Isus Cristos!

„Z PRAMEŇA“ Din ziua de 14.05.2021

Din sursă <https://www.tvlux.sk/archiv/play/26000>

52. Purificarea

Dragi frați și surori,

În fragmentul citit din evanghelia lui Marcu (despre alungarea comercianților din templu), Isus ne aduce la cunoștință cât de sensibil este la faptul, ca spațiul rugăciunii să fie și să rămână întotdeauna spațiul de rugăciune. Ca nimeni să nu poată efectua alte activități, care ar putea să necinstească spațiul sfânt.

Înțelegem astfel până în ziua de azi, că fiecare biserică, este spațiul de rugăciune și tot ce privește rugăciunea, pe Dumnezeu, viața spirituală și sfințirea vieții omului poate rămâne acolo. Dar orice ce nu privește acestea, nu trebuie să se deruleze acolo. Această frică față de spațiile sfinte, a templelor, bisericilor, capelelor, altarelor, tabernacolelor rezultă în consecința finală din faptul, că în biserică se realizează cea mai sfântă jertfă, care își are originea în transformarea pâinii și a vinului în trupul lui Isus și în sângele lui Isus.

Din profunzimea inimii, recunoaștem prezența reală și eficientă sub formă de pâine și vin, și aceasta în fiecare fărămătură a pâinii transformate și în fiecare picătură de vin transformate. Și din aceasta apoi, se desprinde și faptul, că în biserică întreaga atenție trebuie să fie concentrată asupra prezenței lui Isus.

În decursul liturghiei, pe care o explicăm în această perioadă, ne străduim să constatăm ce simbol și ce mesaj au actele individuale, cuvintele și gesturile sfintei liturghii. Ce sens au, ce mesaje au. Există aici și un gest, relativ scurt, dar puțin vizibil, care profesional se numește purificația. Într-un mod cu totul special în

exprimare, convingere și a unei credințe profunde despre prezența lui Isus, sub forme de pâine și vin.

Aceasta înseamnă că după administrarea, împărțirea sfintei împărțășanii preotul, diaconul sau acolitul verifică cu atenție, dacă în potir, pe patenă, pe corporal nu au rămas posibile fărâmituri din euharistie, căci preotul a frânt hostia mare, hostiile mici le-a luat cu mâna. Simplu, este vorba despre eventuale rămășițe după manipulare cu pâinea sfântă și vinul sfânt, cu pâinea transformată și cu vinul transformat, deci cu

euharistia. Se poate întâmpla, că fărâmiturile sau picăturile rămân în potir sau pe patenă, a cărei curățire se face deasupra potirului în care apoi acestea sunt diluate de obicei cu apă, dar pot fi diluate cu apă și vin. Pentru că noi credem, că Isus este prezent în fiecare bucățică din euharistie, în fiecare picătură a vinului euharistic, acordăm o mare atenție diluării acestor fragmente.

Se poate purifica și în felul, că preotul, prima dată ia patena sau pixida, în care a avut hostiile și le spală cu apă. Aceasta o toarnă în potir, unde se diluează eventualele picături din vinul transformat.

Principiul este de așa manieră, că atunci când nu este vin, pentru că în mare măsură este diluat, așa că încetează a fi vin și pâinea diluată încetează a mai fi pâinea, atunci încetează să fie și prezența euharistică.

Este vorba de un act responsabil și la fel cum în sfânta liturghie este însoțit de rugăciune. Preotul în liniște în timpul acestui act (pe care credincioșii nu o aud) spune cuvintele rugăciunii: *„Primirea sacramentului trupului și sângelui tău, să ne întărească și să devină pentru noi medicamentul nemuririi.”*

În versiunea din limba slovacă, această rugăciune conține cuvintele: *„Doamne ceea ce am primit prin buzele noastre să ne curețe inimile și acest dar să devină pentru noi garanția vieții veșnice.”*

Versiunea în limba cehă se vorbește despre *„primirea trupului și sângelui,”* Domnului spre deosebire de versiunea în limba slovacă, care este exprimarea faptului, *„ce am primit prin buzele noastre să ne curețe inima,”* timp în care ambele au aceeași idee privind viața veșnică, datorită euharistiei.

Numitele *„buze și inima”*, sunt acelea, care rezonază cu faptul, ce este exterior și ce este interior. Sacramentul este definit astfel, încât este ceva, ce este exterior, vizibil și înseamnă faptul, a ceea ce se realizează în interior.

Din punct de vedere al conținutului, în textul rugăciunii nu este vorba despre o deosebire esențială, nici în cuvintele *medicamentul nemuririi*, care există în versiunea în limba slovacă, exprimat ca și *garanția vieții veșnice*.

Aceste medicament și garanția este faptul, a ceea ce am primit în modul darurilor temporare, deci sub formă de pâine și vin.

Purificarea, prelucrarea fărâmiturilor pâinii și a picăturilor de vine în potir aduce aminte de evenimentul celor 12 coșuri de fărâmituri, care au fost adunate după miraculoasa înmulțire a pâinilor, pe care le-au adunat ucenicii lui Isus. Și cele 12 coșuri parcă ar fi toată euharistia, care se va împărții de-a lungul întregii istorii ale civilizației umane.

Dragi frați și surori, totul ne orientează spre consecințele finale spre marea frică, respect și dragoste față de euharistie. Aceasta înseamnă, că de aceea îngenunchem la transformare, și de aceea cu inima profund sinceră, deschisă și primitoare îl primim pe Domnul Isus în inima noastră. De aceea spunem „*amin*” când preotul ne spune „Trupul lui Cristos”. Simplu, toate se îndreaptă spre un tot, mai profund respect față de Isus euharistic, pentru că așa cum citim în documentele papale: Biserica trăiește din euharistie. Euharistia se arată, nu numai întregii adunări: „Iată Mielul lui Dumnezeu”, dar se și dăruiește individual fiecărui membru al adunării, membru al Bisericii, membru al credincioșilor lui Cristos.

Și acestea, despre care am vorbit în cuvinte și pe baza evangheliei citite, în curând, în câteva momente vom realiza și le vom trăi din nou. Să o facem cu mare credință și recunoștință.

Lăudat să fie Isus Cristos!

„Z PRAMEŇA” Din ziua de 28.05.2021

Din sursă: <https://www.tvlux.sk/archiv/play/ 26088>

53. Rugăciunea după sf. împărtășanie

Dragi prieteni, dragi frați și surori

Într-un text antic, care provine din secolul patru, din așa numitele constituții apostolice, stă scris: *„Când am primit trupul prea-scurp și sângele prea-scurp a lui Cristos, să aducem mulțumiri aceluia, care ne-a făcut vrednici să participăm la sfintele sale mistere și să-l rugăm, să nu ne fie spre osândă, ci pentru mântuire, și pentru prosperitatea sufletului și trupului, pentru păstrarea evlaviei, pentru iertarea păcatelor și pentru viața veșnică.”*

Din acest text rezultă, mai ales din cuvintele: *„Când am primit prea-scurp trup și prea-scurp sânge a lui Cristos”* – și spunem astăzi, că este cea mai intimă și cea mai profundă întâlnire cu inima lui Isus străpunsă din dragoste pentru noi.

Din aceste cuvinte rezultă, că de fapt, deja în secolul patru se scrie despre ceea ce noi vrem astăzi să vorbim în cadrul explicării sfintei liturghii, și aceasta este rugăciunea după sfânta împărtășanie.

Voi spune succint, că după ce preotul a împărțit sfânta împărtășanie și după ce a purificat vasele sfinte este un moment de tăcere, pentru ca toate acele impulsuri acumulate să aibă ecou în inima noastră, să se fixeze și să se înrădăcineze. Apoi urmează rugăciunea, care pentru faptul că este după sfânta împărtășanie are denumirea: „Rugăciunea după sfânta împărtășanie.

Ca exemplu unei asemenea rugăciuni îl voi menționa aici, rugăciunea care se roagă în a noua duminică de peste an, deci în săptămâna, când vorbim despre ea. Această rugăciune după sfânta împărtășanie sună cuvânt cu cuvânt în traducerea din limba slovacă, în felul următor:

„Dumnezeul veșnic, în dărnicia ta ne hrănești cu trupul și sângele Fiului tău, te rugăm, condu-ne mereu cu Duhul tău Sfânt, pentru ca să te mărturisim nu numai în cuvinte, ci și cu faptele unei sincere iubiri, și astfel să merităm să intrăm în împărăția ta cerească, Prin Cristos Domnul nostru.”

În cărțile liturgice cehești există o altă variantă, chiar dacă în esență conținutul acestei rugăciuni este același.

Această versiune o avem aici: *„Am primit, Dumnezeule, trupul și sângele Fiului tău și te rugăm: condu-ne cu Duhul tău, pentru ca să te mărturisim nu numai cu gura, ci și cu viața, și astfel să intrăm în împărăția cerurilor. Prin Cristos, Domnul nostru.”*

Preotul deci se roagă pentru roadele misterului de slavă și credincioșii se identifică cu această rugăciune prin răspunsul lor „Amin.” – Un amin, care se repetă de mai multe ori, în timpul sfintei liturghii.

În misalul însăși – carte pentru sfânta liturghie este scris, că preotul poate rosti aceste cuvinte fie lângă scaun (sedes), fie la altar. Preotul și credincioșii rămân puțin într-o rugăciune tăcută, dacă nu au făcut-o după sfânta împărtășanie, până când preotul spune: *„Să ne rugăm”* și în final cu mâinile desfăcute prezintă rugăciunea după sfânta împărtășanie.

Dacă aceasta rugăciune se prezintă de la scaun, este finalul sfintei tăceri. Când este rostită de la altar este mai clară ca finalizarea și rezumatul întregii liturghii euharistice. Amintiți-vă, că și la rugăciunea zilei, așa numita colecta, a fost terminarea ceremoniilor de introducere, la fel ca și rugăciunea asupra darurilor de jertfă a fost finalizarea pregătirii darurilor de jertfă și la fel ca rugăciunea de încheiere, în timpul rugăciunii credincioșilor, a ceremoniei euharistice.

Este rugăciunea de mulțumire pentru darurile euharistice primite și cuprinde elemente teologice, de curățire, putere, dorința de jertfă și explică de asemenea efectele harului pentru Biserică, prin care darurile sacramentale ale unității, iubirii și altele asemănătoare.

În același timp, această rugăciune are și elemente care obligă, că ne obligăm prin această rugăciune la ceva, când o ascultăm și ne identificăm cu ea, pentru ca efectele ei să se manifeste în viața noastră.

Rugăciunea începe deci cu apelarea Dumnezeului Tată, în acest caz: *„Tată veșnic.”* În această rugăciune concretă, pe care am prezentat-o, a fost și acea reflecție euharistică scurtă: *„în dărnicia ta ne hrănești cu trupul și sângele Fiului tău.”* Deci euharistia este hrană și aceasta este însuși Isus și este Dumnezeu, cel care ni-l dă pe Isus.

Urmează cuvintele: *„te rugăm, condu-ne mereu cu Sfântul tău Duh, pentru ca să te mărturisim nu doar cu cuvântul, ci și cu faptele iubirii sincere.”* – Acesta este momentul obligativității, că, ceea ce am primit ne obligă la ceva și trebuie să se reflecteze în viața cotidiană.

Și la final este și motivul ultimelor lucruri, așa numite escatologice, că primim sfânta împărtășanie și ne rugăm după sfânta împărtășanie și cu recunoștință, este ceva pentru momentul actual și ceva pentru veșnicie. Aceasta privește acele ultime

cuvinte: „și astfel să merităm să intrăm în împărăția cerurilor.” Și pentru că intermediarul nostru este întotdeauna Isus Cristos terminăm cu cuvintele: „Prin Cristos, Domnul nostru.”

În rugăciune este apelativul, rugămintea, obligația, atragerea atenției asupra ultimelor lucruri, prin Cristos Domnul nostru și apoi acel „amin.”

De ce explicăm atât de amănunțit aceste lucruri? Pentru că în acel cuvânt format din patru litere „amin” am conștientizat realmente tocmai ce am auzit, ce am exprimat prin aceasta, în fața lui Dumnezeu, ce am primit prin aceasta ca obligație pentru viața noastră cotidiană.

Dragi frați și surori, prin acest mod ne apropiem de sfârșitul explicării gesturilor, cuvintelor, rugăciunilor și simbolurilor sfintei liturghii. Data viitoare va fi ultima parte. Acestea, pe care le-am spus acum, ne inspiră nu numai să trăim aceasta rugăciune de încheiere cu profundă concentrare, recunoștință, frică și credință, ci și când această rugăciune după sfânta împărtășanie, ne ajută să trăim întreaga sfânta liturghie cu conștiința prezenței lui Dumnezeu, a generozității lui Dumnezeu și a milostivirii lui Dumnezeu.

Lăudat să fie Isus Cristos!

„Z PRAMEŇA” Din ziua de 04.06.2021

Din sursă <https://www.tvlux.sk/archiv/play/26137>

54. Ceremonia de încheiere

Dragi frați și surori,
cuvântul viu citit din evanghelia după Matei este actual și astăzi. Isus se străduiește în cele mai diverse moduri să ne atingă cu cea mai profundă dorință: „Vrei, fii curat”⁶³

Una dintre cele mai profunde atingeri ale lui Isus, care ne curăță este sfânta liturghie. Cuvântul lui Dumnezeu, pe care îl ascultăm ne curăță. Este o atingere curățitoare. Euharistia, pe care o primim ne curăță, este o atingere curățitoare.

Când am citit evanghelia în șoaptă, ne rugam: „Cuvintele sfintei evanghelii să ne spele păcatele noastre.” (În versiunea din limba cehă sunt aceste cuvinte: „Vestea cea Bună a lui Dumnezeu să ne elibereze de păcate”).

Este exprimarea credinței în faptul, că aceste cuvinte au putere curățitoare. De aceea, în ultimele luni am meditat de mai mult de cincizeci de ori, am vorbit și meditat despre importanța sfintei liturghii și astăzi este pentru ultima dată, căci vom vorbi despre ceremonia de încheiere. Vom vorbi despre faptul, cum omul curățat prin sfânta liturghie, prin ascultarea cuvântului și primirea sfintei euharistii trebuie să pășească în cea de-a treia fază, în liturghia vieții cotidiene. După liturghia cuvântului și după liturghia jertfei, urmează liturghia vieții cotidiene. Chiar dacă ultimele cuvinte ale preotului, la sfârșitul sfintei liturghii se numesc „ceremonia de încheiere”, în realitate nimic nu se termină, ci continuă în viața da zi cu zi.

Cea mai frecventă introducere pentru ceremonia de încheiere este aceea, când preotul spune: „Domnul să fie cu voi!” Aceasta o spune de câteva ori de-a lungul sfintei liturghii.

⁶³ Mt 8,3

A răsunat în prefață, și încă înainte de aceasta a răsunat înaintea citirii evangheliei, a putut să răsună la începutul sfintei liturghii și acum în cadrul sfintei liturghii, preotul spune din nou „*Domnul să fie cu voi*” și oamenii îi răspund „și cu tine” (în limba slovacă la fel ca și în limba română răspunsul este „și cu duhul tău”). Apoi acordă oamenilor binecuvântarea. Sfânta liturghie a început cu binecuvântarea, pentru că întreaga sfântă liturghie se derulează în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh și încheierea ei este de asemenea binecuvântarea, în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh.

Când preotul spune: „*Să vă binecuvânteze atotputernicul Dumnezeu, Tatăl și Fiul și Sfântul Duh*” – ce înseamnă aceasta? – Să fie acela, în numele căruia am fost botezați și astfel fiind ați participat la sfânta lui liturghie, ca acela, a cărui prezență a umplut întreaga sfântă liturghie, cea întreită prezență – așa cum am vorbit de mai multe ori despre aceasta să fie prezentă într-un mod foarte intensiv, în diferite moduri – a atins apogeul la transsubstanțierea euharistiei, când prin puterea Duhului Sfânt, din voința Tatălui s-a făcut prezent Ful Isus Cristos pe altar.

Acum la sfârșit preotul, credincioșilor care în scurt timp vor ieși din biserică, le spune: „*Domnul să fie cu voi*” – adică conștientizați prezența lui – și de aceea credincioșii răspund „și cu tine” (*și cu Duhul tău*), și apoi acel Domn, care este cu voi să vă binecuvânteze.

La fel cum Sfânta Treime este plinătatea iubirii și prin sfânta liturghie vrea să invite omul în comunitatea plinătății iubirii, în comunitate cu Dumnezeu, omul, după sfânta liturghie este trimis, ca și el prin viața sa, prin mărturia sa, prin cuvintele sale și reacțiile sale, să invite oamenii, în comunitatea iubirii.

La final preotul spune: „*Mergeți în numele Domnului.*” /și răspunsul oamenilor este „*Mulțumim lui Dumnezeu.*” (Notă de completare: La acest dialog atât preotul cât și oamenii, în octava pascală și la solemnitatea Coborârii Duhului Sfânt 2 ori „*Aleluia*”)/.

„*Domnul să fie cu voi.*”
 „*Tatăl și Fiul și Duhul Sfânt*” - „*Mergeți în numele Domnului* (în numele lui Dumnezeu). Deci plecați în numele aceluia, care v-a atins, care v-a curățat și mergeți în numele lui Dumnezeu, deci comportați-vă, purtați-vă și trăiți, fiți ca aceia, care se închină numelui lui Dumnezeu.

În noul regulament al sfintei liturghii în limba slovacă, în ceremoniile de încheiere se oferă în loc de formula inițială (Mergeți în numele lui Dumnezeu) aceste formule pentru eliberarea credincioșilor: „*Mergeți în numele lui Dumnezeu.*” – „*Mergeți și vestiți evanghelia Domnului*” – „*Mergeți în pace și slăviți-l pe Domnul, prin viața voastră.*”- „*Mergeți în pace.*” (În traducere: „*Mergeți în numele lui Dumnezeu*” – „*Mergeți și vestiți evanghelia Domnului*” – „*Mergeți în pace și slăviți-l pe Domnul prin viața voastră.*”- „*Mergeți în pace.*”) – Formulele cunoscute înainte sunt aici dezvoltate „*Mergeți și vestiți evanghelia Domnului,*” – Aceasta este mărturia vieții care este întărită, îndemnată, iluminată de misterul sfintei liturghii. Sau – „*Mergeți în pace și slăviți-l pe Domnul, prin viața voastră.*” – Din nou, dintr-un anumit punct de vedere este același lucru. Doar Domnul de la începutul sfintei liturghii v-a spus:

„Pacea vă dau vouă, pacea mea vă dau vouă.” Această pace a lui Isus să o duceți, și slăviți-l pe Domnul cu viața voastră.

Cum putem vestei evanghelia Domnului? Doar în acest mod, că primim pacea lui și îl slăvim pe Domnul cu viața noastră. Sau pe scurt: *„Mergeți în pace.”*

Dragi frați și surori, prin aceasta termină explicarea sfintei liturghii. Unicul scop al acestei explicații, privind sfânta liturghie a fost, să ne aprofundăm relația vie și personală pentru Isus Cristos cel viu, victorios și pentru Isus Cristos victorios și eficient. Pentru ca mereu să ne știm în prezența sa și în prezența lui să trăim conform cu voința sa și să fim mereu întăriți de harurile sale, prin curățarea noastră, prin atingerile lui Isus, despre care a fost evanghelia de azi.

Din aceste motive trecem acum cu mare bucurie, frică, dispoziție și deschidere interioară, în alte părți ale sfintei liturghii.

Lăudat să fie Isus Cristos!

„Z PRAMEŇA“ Din ziua de 25.06.2021

Din sursă <https://www.tvlux.sk/archiv/play/ 26285>